

**Praxis Beneficiariorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrivm Doct. Ac Comitis, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

**Rebuffi, Pierre
Coloniae, 1610**

Forma mandati apostolici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](#)

Limitatio
ad cap. de
nullitate
probem.

*Nota tamen, quod licet per promotio-
nem ad episcopatum vacent priora bene-
ficia, tamen per adeptionem dignitatum,
vel beneficiorum, non vacat episcopatus.
rex. sing. in ca. cum nostris. de concep. prael. quia
episcopas sine consensu Papæ episcopatus
dimittere non potest, vi ca. mier. c. fi de trans-
epi. & per hoc limitatur d. c. de multa,
quod licet loquatur de dignitatibus, tamè
non procedit in episcopatibus, cù sit odio
sum, & ita no. Pan. in d. c. cano nostris. quo
est notandum. Imo per adeptionem feci
di episcopatus, non vacat primus sine Pa-
pæ autoritate. e. quanto. Et ibi Pan. in f. d.
transl. epis.*

Quero an electus in episcopum ante confirmationem possit permutare beneficia, quæ habebat tempore electionis & breui decidit gl. in §. item in oper. in verbo, disponsere, de colla. in prag. vbi dicit quod non cum sit incapax obtinenda beneficia cum episcopatu. ca cum in cancell. §. curia verb. de elect. & sic dicit interuenisse arrestum, licet in fine videatur contrarium tenere. Declaratur in reg. 24. cancell. quod prouisiones beneficiorum, quæ vacant per resignationem simplicem, vel ex causa permutacionis illorum qui promouentur ad regimina ecclesiarum, vel monasteriorum, si ante diem promotionis conferantur, sunt nulle, quia ille qui sciebat se promouendum ad episcopatum, vel abbatiam, faciebat resignationes secretas, vel permutabat cum alio beneficio etiam minimo. Ideo postea facta promotione Papa erat illusus, & nil valebat conferre: quare statuit, ut supra dictum exitit. Quedam ad hanc materiam facientia, vide per Leobinum Dalerianum in tract. de mand. apost. & per Rusicum in suo tracta. vbi eleganter & pulchre hac materiam explicitant.

Finis tituli Demandatis Apostolicis.

Forma Mandati Apostolici.

Iste titulus sic continuatur Sup. de mandatis Apostolicis fuit tractatum, & quod certa forma in eis seruari deberet, ideo eam hic locare posui, si-
cessit ab initio alibi posita fuisset.

X hac rub. patet quod scriptura mandati infra scripta est de forma, cuius omissione corrunt. ad hunc si procer ff. detraxi. la. dub. Et posth. & sic diligenter obseruanda. l. datur generis mandata. c. cum dilecta. dersig. adeo ut si actus fiat per equi potissimum, tamen ad. hoc erit nullas omisita forma Bal. Angl. & alti ind. l. i. Paul. in l. mancipia. C. de Iesus fugi. [Nam haec forma data est, ne in futurum ab hac forma discedatur, Secu. in l. constitutionibus. ff. ad munici.] Sed querendum est quomodo cognoscitur aliquid esse de forma? Resp. vbiunque lex vel dispositio dicit se tradere pro forma, conserfetur ibi forma tradita. l. debitoris, ac rei iudicis. l. haec consultissima. ibi, ante lacrimas. C. quicessa facere posse, & maximè quando in rub. dicetur de forma fernanda in consilio, tunc illa rub. probat, quod sit de forma, sicut hic videmus. Fel. in l. c. cum d. Iulia. ver. 10 & vlt. de rescr. plene tradit. Alber. Brunn. in tract de forma & solent. actus, probat quod aliquid diligenter conservatur tradidum pro forma, ful. 34. vers. 5 conclusio, probatur etiam superinde mandatis apostolicis, versu et formam minorum ferius annotatum, & ibi sub forma. C. & via ponderauit.

Ponatur.
Secundo, probatur, quando lex, vel alius actus disponit circa modum confiden-
tiæ actum, alter quam ius commune disponit illud dispositum censetur esse traditum
pro forma. *Fel. in d. c. cum dñe. Alioqui*
nihil operaretur, quod effet contra signum
ff. de leg. i. &c. si Papa de priuili. in. &c. sic invi-
num heret.

[Tertio] quando lex conditionaliter loquitur, ut si non sint mobilia, capiantur immobilia. I. ad iuuo pio. §. in venditione ss. de iud. Bal. in auct. vi mari & auct. col. iuu. c. quando mul. ut. ob. fugit per illum tenet. si renunciatur in argu. p. prior. in prim. ff. secund. bono.

Quarto, vbi actus annullatur non seruata dispositio. I. si prædictum. C. de prob. minor. Bal. in l. ff. de lib. & possib. ut instrumenta facta cum vno notario non valeant, si non adhuc, vel dicuntur quod actus alterius fiat. Bar. in l. l. in f. C. de vend. reb. cunctis lib. Eel. in e. cum dilecta de res.

Quinto, vbi est prius & posterius. *Bal. in l. col. pe. ibi. ex dicto ergo R. ofre. C. ne licet a tercio prouoca.* ideo si dicatur, quod sententia f. ratur de consilio sapientis, alias sit nulla, quia consilium prius habendum, ergo datum est ordo, idem in teste iurato qui prius iurare debet, & postea deponere. *c. de angl. l. iur. iurari. C. ill. ii.* Si pararet graue presudicium, alias leuis solennitas non vitiat. *l. in suff. de venc. inspic.*

Sexto rbi apponitur tempus, qui non obseruat tempus, non obseruat formam. *l. sine. §. consequem. ibi.* non aliter audietur, nisi obseruauerit constitutum tempus. *ff. de excus. sur. bal. in anch. que supplicatio circa. ff. 6. de precib. inpe. ofe. dixi in sententiam. de colla supra. F. in tract. nomin. q. 4. c. 1. de temp. ord. c. 2. de concess. pref.*

Septimo vbi plura committuntur, ibi videtur data forma, vt secundum ordinem narrationis factorum debeat iudex procedere. *c. cum dilecta. vbi Pan. dicit tex. ad hoc esse sing. de refc. & sic appetat istud exemplum nobis esse prescriptum pro forma, quod sic suadetur. Nam quando congregantur multi actus simul, tunc illa dispositio est utilis, & non superflua, vt dicunt iuris consulti in substitutione breuiloqua in L. *Lucius ff. de vulg. probatur etiam in rubr. ff. commu. p. d. & in rub. C. commu. ritusque iudi. & in rub. C. commu. de leg. & communia. de success. & commu. de manionis. hoc sequitur Albe. in rub. ff. de vulg. col. 45. in 4. Opp. sed haec forma multas antiquas formas congregat, ergo vnam formam prælituit, quam levare regnolis necesse est. Adhuc vult. §. supra. it. ut quilibet Papas possit dare literas mandati iuxta formam inferius annotatam, ergo contra formam non potest dare a contrario, & formam hic annotatam vult publicari, & registrari in quinterno, quod in vanum fieret, sic non obseruatur: sed non obseruaretur nisi esset de forma, ergo de forma erit, ut etiam supra dixi.**

Insuper, ad perpetuam rei memoriam vult illam formam publicari, non esset perpetua memoria si non esset de forma, quia non seruaretur, & sic extingueretur, ut etiam supra dixi, sed repeto, ut hic congregem dispersa.

Sexto, ista forma est scripta, & data ad obuiandum litibus, quæ occasione literarum mandatorum oriri possent, ut supra proximot. dicitur, sed non obuiaretur litibus, si non esset de forma, quia unus imperator mandatum sub una forma, alter sub altera, scilicet postea maiores essent litteres quam olim, quia crederent Galli, quod iuxta conventionem factam in tit. proximi, deberent imperare secundum hanc formam, tamen hoc modo non concederetur. & sic deciperentur sub hac promissione, contra id quod dicitur in l. 1. C. de his qui veniam etatis imper. vbi dicitur nemine in debere decipi principali beneficio, nam verisimile est, quod postquam Papa & rex summi in terris sic conuenerunt, quod voluntaria formam seruari, quia actus principis debent esse stabiles, & perpetuo mansuri. *Feli. in c. cum olim. col. 3. de resudi per c. decet. de reg. 12. in 6. vnde in simili dicit Card. cons. 7. rub. de resci. quod si Papa scribat pro beneficio a se reseruato, non facta mentione referationis, presumitur circumuentus. sic concessio regis Francie contra sumam pronunciationem est nulla, quia presumitur circumuentus. Bal. exprefse in dicto cap. cum olim. [Gomef. in reg. de annal posse qu. 6.]*

Adde etiam ea quæ non sunt de forma, vel ordine, possunt ordinis fieri, & formæ per principem, quia quod illi placet, legis habet vigorem. *l. 1. ff. de consti. prin. Bal. in l. prolatam. col. 3. versi. & nota quod princeps C. de sent. & interlo. sed volunt esse de oratione. m. §. si quis verò supra de coll. ergo erit de ordine substantiali, ut dico ibidem.*

Nec obest declaratio summi pontificis *De declarata per Clementem 7. anno 3. sui pontificis tione Papatus. 6. Ius Iuniarum, quia nil nocet sine Gregorii declaratione regis, nam contractus semel factus à duabus partibus non potest declarari nullus, vel alio modo in præiudicium alterius partis, nec valet declaratio in contrarium facta. arg. l. 1. seq. C. quando licet ab empr. dis. e. Imo declaratio Papæ iniqua est ipso iure nulla, & est attribuenda circumventioni, importunitati, aut errori.*

Aegid. de bella mera, decis. 734. etiam gem. disper.

VVuu 2

extra Rotam; vers. sexta rario Soci. conf. 260. in causa. col. 9. vors. ex quibus inferio. in 2. vol.

Item quando declaratio Papæ non consonat verbis declaratis, ut hic, habendus est pontifex pro circumuento. Card. conf. 7. rub. de res. Fel. in c. ex parte decani. vers. & ob illustrationem ibidem, & in d. c. cum olim. col. 4. de re iud. imo statuere super iā confirmatis non est proponere remedium æquitatis, sed calumniam præteritis inuenire. Anch. conf. 398. permittit. quem referri Fel. in c. si quando. col. 1. de res.

Nec refragatur quod interpretatio, seu declaratio summi pontificis ex singularis postulatione personæ facta ad legem ordinationem præcedentem constituit ius generale inter omnes. no. in c. in causis. de re iud. l. v. C. de legib. sic consuluit Rō. cōf. 260. in propos. Res. loqui quādo Papæ declaratio est facta super sua constitutione. secus in cōcordatis, quæ sunt tam à Papa quam à rege condita, & sic sua declaratio nil potest obesse, nec potest hæres vel successor declarare voluntatem defuncti. not. in l. idem Ponponius. §. ff. de rei vendi. & in l. inter §. 1. de verb. obli. Perus. in c. 2. col. 1. de rescri. Soc. conf. 120. memini. co. 1. & 3. in 3. vol. Ideo ad regē, qui erat vñus ex contrahentibus, spectabat declarare, potius quam ad Clementem septimum, qui non nouerat mente in contrahentiū, Leonis videlicet & regis, sicut rex, qui in sua declaratione dicit se fuisse memoré illius formæ, & quod pro forma substantiali erat posita inter eosdem contrahentes, & sic rex declarauit an. 1527. ante paſcha, die 29. Martii quæ fuit lecta, publicata, & registrata in magno consilio, an. 1528. die 13. Iulii, suæ fuisse intentionis mandata impetranda esse secundum formā hic immediate descriptam, quam substantialiem vult esse, ita quod nil addi huic formæ possit, nec diminui, vel alterari in substantiali, sed ad verbum, ut est hic descripta, debet mandatum impetrari, nec alia clausula insolita sunt apponenda, aliqui declarant mandata nulla roboris, vultq; omnes curias secundum istam declarationē debere iudicare ac præcepit mandata contra hanc for-

mam impetrata reiicienda, & res pœnae quæ declaratio est summe utilis pro regnoli, & iuste ac rite facta: ideo sequenda. [Qui videre quilibet potest in ord. reg. iud. mandat. in eis quas in tu. redigi.]

Dicit tamē Bal. in c. cum in evert. col. de le. quædam esse de forma, & horū transgressioni inducit nullitatē, quædam sunt de precepto, & horū transgressioni inducit penitentiam, quædam sunt de simplici consilio, & ita omnia non vitiant, nisi expreſſe hoc dicatur hac ille. Nec me mouent no. in d. 1. de iure patr. vbi quando actui noua datuſ forma, tunc si non apponatur clausula decreti, valebit actus in contrariū factus, nec dicitur ille actus esse de forma substantiali, quia resp. quod clausula decreti est apofita in dicta rubr. de firma & iure uoc. cord. stab. vers. necon, supra eo. Ideo non est amplius hasitandum.

Item clausula non aliter, inducit formā. Claudio Bar. in l. de his. ff. de transact. Deo. conf. 528. pro re. nra. solutione. in fine, quæ videtur ponī in dicta redacta rubr. de firma. Nec refragatur quod si cu. formetur de effectu, sufficit implere per aquipollens. l. fin. §. fin. ff. mandat. 1. in dicta legi, hac consuētissima. in fine. & l. 3. not. 1. C. de m. j. & l. p. abr. C. de iure deliberan. Resp. est verū, quando tantum respiceretur effectus, & non esset apposita clausula irritans, lecus quando illa clausula esset apposita, per not. in d. c. cum dilecta. vbi h. & supra dixi.

Minus obest si dicatur esse de forma accidentalis, quæ omnia non vitiat actū. Bart. in d. l. cum hi. §. 1. pretor. ff. de transact. & plenus in tract. de aliueo. vers. quod si vbi ponimulta exempla. Et illa dicitur accidentalis, quando actui iam producto accidit. Substantialis verò forma dicitur, quando requiritur ad actum producendum, vbi h. & ponitur exemplum, in pileo concavitas, & rotunditas sunt de forma substantiali. Bal. in l. car. fr. mniuersa. C. de preci. imper. offer. Et sic dico hac formam, sequente, esse substantialiem mandatorum, sine qua in hoc regno mandatum non valebit. vide quæ dixi in repe. l. quod iusfit. in pref. an. 18. cum sequ. ff. de re iudi. di. [Et quæ abunde scribit Alber. Brunus in tra-

*clau de formis & solennitate actus. rub ex quibus
Mandatū consistat forma & solennitas.] Et nota
Pape est se quod mandatū Papæ debet intelligi secū-
lāndū ius. c. dudum. 2. de elect. & c. i. de conceſſi-
intelligen- preb. in 6. Et secundum ius canonicum in-
terpretari. Bal. in c. si quando. in p. n. de ref-
erentias. in l. beneficium. nu. 36. ff. de conf. prin-
Ideo aliqua iura ad huius elucidationem
duxi inferenda. vt sequitur.*

Leo a.

*a Leo.) Leo Græcē idem est quod
rex Latinē, eo quōd leo rex est omnium
animalium, teste. Isidoro lib. 12. etymolog. c. 2.
[Hoc tamen apud Græcos nō legi pro re-
ge, sed *rex pro animali*, qui Leo postquā
est animalium irrationalium rex, sic ra-
tionabilium Papa est rex omnium, & ei vi-
cario creatoris est subdita omnis creatura,
vt dicitur. Psal. 8. Omnia subiecti sub Pe-
dibus eius. Ita exp̄esse tenet Innoe. & alii in c.
1. de conf. Ipse enim non puri hominis, sed
veri Dei vicem gerit in terris. c. quāns. de
translatio episcopi. Barb. conf. 1. columnar. in 1.
volumine. Vnde Leonis virtus apparet in
pectore, firmitas in capite, dormit apertis
oculis, ignem timeret, & strepitum rotaru-
& cum ambulat, vestigia eius cum cauda
delet, ne venatores inueniant locum suū.
hac Isidorus vbi supra. Sic Papa debet habe-
re virtutem in pectore, quo ad charitatem
& Dei dilectionem, firmitatem in capite,
id est, in intentione, quæ debet esse firma
ac bona ad Deum. Dormire debet oculis
apertis, per discretionem & sagacitatem,
iuxta illud Cantico. 5. Ego dormio, & cor
meum vigilat, dicitur etiam Psal. 120. Ecce
non dormitabit neque dormiet, qui cu-
stodit Israel. Vestigia, id est, peccata præ-
terita delere debet per confessionem, & per
claves ecclesiæ indulgentias concedendo.
Strepitum rotarum, id est, communica-
tiones sacræ scripturæ, & ignem æternum ti-
mere debet, per frequenter cogitationem,
& sic à venatoribus, id est, à dæmonibus
non poterit reperiri, sed dicit: In me non
habent quicquam. hac Berchor. in reducto.
morali. lib. 10. cap. 57. Ideo bene congenit
summo pontifici Leo.*

*Et nota quod prima litera, mandato- Rescrip̄ia
rum, & literarum apostolicarum debet el- Pape quo-
se magna, & capitanea, & solenniter scri- nammodo
bi, & extense. verba sunt spe. in iii. de rescrip. scribi de-
presentia. §. primo igitur. col. 3. vers. & quoniam
am ex forma. Et prima litera nominis Pa- beat.*

*papæ debet esse plena, & extra ordinem a-
liarum literarum, vt habetur in pract. curie
Rom. Et si scriptum non haberet tractus
solitos, non faceret fidem, vel si imagines
amborum Apostolorum in plumbo non
essent. Domi. in c. quis nesciat. n. dif. Fel. in c.
2. nun. n. de refer.*

*Nota tamen, quod si Papa scriberet sub
nomine proprio, non intitulando se Papā,
illæ literæ non facerent fidem. Fel. in cap. 2.
col. 7. num. 17. in fin. de rescr. Vel si scribere. Nullus sub-
tur Papæ sub nomine proprio baptismali, proprio no-
posset ratione dicere. Ita literæ non diri- nine Papæ
guntur mihi, vel scribens videtur in con- scribere de
temptum dignitatis facere: pror verbis Bal. bet.
in Proemio decretalium. Gregorius. col. 2. vers.
nunc reuertor. Quia iste est stylus, contra
quem literæ imperatae non valent. c. quāns
gravi. de crim. falsi. & de hoc stylo potest in-
formari cum practicis & expertis in illa
materia, teste Bar. & las. in l. 3. §. fin. ff. de testi.
vt plenè scripti in tract. de consuet. in ordina-
reg. art. 2. in 2. tomo.*

*Episcopus a seruis seruorum
Dei, venerabili b fratri & Epi-
scopo d.*

*a Episcopus.) Ab ordine vocatur e-
piscopus, non à dignitate, quia non repe-
ritur par vel maior ordo in ecclesia. glo. &
doct in proemio sexi, in verbis, episcopus. ibi li-
cer videare dixi in §. si quis vero. in gloss. cardi-
nalatus. supra de collat. Episcopi enim sam- Episcopi
etissimi Christi legati existunt, spirituales sanctissimi
sunt patres. Papæ, fratres, & coepiscopi Christi le-
columnæ comprobantur ecclesiaz, verba gatt sunt.
sunt text. in cle. 1. §. pen. de penit. & quare di-
citur serua seruorum Dei, traditur in pro-
œmio cle. vbi multa iactantur, quæ non
multum seruiunt practicantibus. Ideo ea
missafaci, eriam quia multa effundit Io.
Dayma. in rub. de conuento approbat. in verb.
episcopus, supra eo. vbi licet radere. [Et misé-*

VVuu 3

rias Papæ scribit Florent. in 3. parte summe
tit. 22. c. vlt.]

Quæ verba b Venerabili) Hæc dictio, cum ma-
posse ab gno V. & omnes aliae in mandatis seu gra-
brevitate tis Apostolicis positæ extense scribi ex
scribi in re stylo debent his exceptis, quæ si abbrevia-
scriptis apostolice scribantur, stylo non repugnat, vt epi-
stolicis. scopus, seruos seruorum, dicoce. salutem &
Apostolicam benedictionem, ecclesia. Itē
nomina ciuitatum, vel diocesum, vt dice-
ces Paris, Bononien, ac nomina mensium
Septemb. Octob. Nouemb. In data, Da-
tum Idus, Non. Calend. vt in Provincia.
fol. 14. habetur vers. dictiones, & quod re-
lativum nunquam abbreviate scribitur se-
cundum eum.

**Papa ar-
chiepisco-
pos, & epi-
scopos fra-
tres vocat,
& alios fi-
bos, & qua-
re.**) Omnes episcopos, archie-
piscopos, & patriarchas, Papa fratres vo-
cat de stylo curiae c. quam graui de crim. fals.
Sunt autem sacerdotes Leuitici generis
fratres nostri, qui nobis iure Leuitico in
executione sacerdotalis officii coadiuto-
res existunt. cap. per venerabilem. § sunt au-
tem, qui filii sunt leg. Ideo Papa cardinales e-
piscopos vocat fratres, etiam si aliqui mi-
xti sunt non episcopi: alios vero cardina-
les non episcopos, separatim vocat filios.
c. 1. de supp. negl. prael. gl. in 1. de off. leg. in 6.
Barb. in cap. in presentia. col. 4. de prob. & cap.
1. col. 2 de loca. plen. Fel. per stilum texti in cap.
cum venerabilis. no. 1. de excep. & eo vocati
los fratres per participationem eiusdem
dignitatis. cap. praeterea. si. dist. cap. fraves. de
pon. dist. 5. ipsi enim episcopi cum Papa vo-
cati sunt in partem sollicitudinis. cap. sun-
danenia. §. decet. de elect. in 6. quod est ve-
rum, quando sunt consecrati: si vero tam-
um sunt electi, eos filios vocat, vt in pro-
vincia, curiae Romanae habetur. fol. 14. vers.
litere Apostolica. &c.

**Fraterquot
medis di-
catur.**) Aliquando vocantur fratres aliqui dile-
ctione. Ideo amicus vocat amicum fratrem.
I. nemo ff. de her. in ffi. aliquando illi, qui pro-
ficiuntur tria substantialia regulæ. cap. cau-
san. de iud. vbi dicit Panor. illos fratres ap-
pellari ex communis vsu loquendi, qui sunt
in religione aliqua mendicantium. Alii
vero religiosi vocantur monachi, & largif-

si ne omnes Christiani fratres dicuntur. e.
ad mens. viii. u. q. 3. fac. ite. ex merito. 6. q. 1. om-
nes enim Christiani fratres in Christo su-
mus, sed non in disco, dicebat quidam. Pro-
priè fratres dicuntur, qui ex eodem patre
& matre nati sunt aut. poss. fratres. C. delg.
her. velsi ab eodem tantum patre, & tunc
vocantur fratres consanguinei, si ab eadem
tantum matre uterini. §. t. instit. de leg. agn.
success. & in auth. de confang. & vierinis. tra-
coll. 6.

Canonic

Item omnes qui in eadem ecclesia sunt en-
constituti, vt canonici, vocantur fratres de se-
ratione societatis, & communionis. Cal. tres duos
der. in cap. mandatum, per illum text. dere ut.
scripti. & ibi Barb. colu. 3. & concordia fra-
trum valde placet Deo. Ecclesiast. 25. cap. vn-
de dicit D. Hierony. Inferni fratres diui-
dit, refert Lucas in l. cum allegas. col. 2. C.
de castri. pecu. milit. libr. 12. & Iustus Ioan.
And. inc. 10. col. 1. de regu. vbi multiplicem
fraternitatem scribit.

Vidi dubitari an appellatione fratris. Appella-
nit frater patruelis. quod non decidit ne fratres
Bart. in l. Lucius. §. que sicut ff. de leg. 3. & non vnde
Bart. per illum tex. in cap. vno. de feudo mar. sic frater pa-
consuluit Bal. cons. 327. cum in causa col. 1. tructio
vol. 3. & Alex. consil. 97. vido themae col. 2 in
2. vol. & 204. consideratis. col. 3. ibidem & cons.
36. vido. col. 2. in 6. ac cons. 80. circa. col. 4. ibi-
dem. & cons. 203. vido. col. 3. in 7. vol. gloss. &
ibi Angel. in l. 1. ff. de inoffic. test. Dec. consil.
461. presens. & 679. vbi etiam dicit appella-
tionem patrui non venire patrueni ma-
gnum. Reliqua licet videre per Petrum
de Vbal. in tract. de duabus fratribus: quod
facit ad intellectum ordinationis regie
permittentis facere cessionem fratris, vt
non possit fieri patrueli, in scripti tracta. de
cessio. & transfor. in ord. reg. in 2. tamo. & in
scholastico. priuileg. 177. vbi videre licet,
quia plene materiam illius ordinam. scribo
inibi.

d Episcopo.) Et sic in salutatione Locus qd
quando scribitur episcopo vel abbatu. de
suebet semper poni locus unde est, vt episco-
po Magalonen. / qui nunc episcopus Mo-
tispessulanus dicitur, propter translationem
ecclesie Magalonen. ad Montempeffu-
lanum.

latum) vel abbatii S. Genouesæ non tam
men ordo describi solet, teste provinciali: fol.
73. rub. de iudicib. & eorum ordine. versi. Item
non ponitur. [Quod est verum quando Pa-
pa dirigit episcopo mandatum, vel aliam
gratiam: si autem Papa mandet abbatii,
vidi ordinem expressum sic: abbatii & cō-
uentui monasterii B. Mariæ de Iosaphat
prope & extra muros Carnot ordinis san-
cti Bened. &c. & tunc oī do dicēsum prae-
cedit. ref. eo. Hiero. Paulo in prouincia. rubr.
de quatuor clauſu. fol. 22. semper in impe-
trationibus beneficiorum regularium est
facienda mentio ordinis maximè Cister-
cienſis: aliaſ impetratio non valeret, tan-
quam subreptitia. ca. cum ordinem. rbi doc.
dereſcriptis.]

Nec ponitur fratri nostro, nec dilecto
filio nostro, niſi forte ſit familiaris Papæ,
tunc ſi ſcribitur. Dilecto filio tali N. cap-
pellano noſtro, vel diacono ſalutem, alio-
qui eſſet falſa litera, vi eſt te. in l. quam
graui. de crim. falſi niſi ſcriberet regibus,
vel reginis, tūc dicitur chariſſimo in Chri-
ſto filio Franciſco Franciæ regi. c. chariſſi-
muſ. de conuers. coniug. cle. vna. de iurecur. cle.
pastoralis. de reiud. & contra reges & prin-
cipes, ſeu magnos duces, non dantur lite-
ra ſine ſignatura Papæ, rem prouinciali ha-
betur. fol. 20. vers. convar reges.

*Modus scri-
bi ab ab-
batiſſas &
moniales.*
Modus scri-
bi ab ab-
batiſſas &
moniales.

Ideum quando ſcribitur abbatissæ, vel
monialibus, tunc bene apponitur in Chri-
ſto. c. cum dilecta. in Chriſto filia. de reſcript.
cap. dilecta. de except. c. cum dilecta. de confirm.
rati. Hos expreſſi tradit pater práctica.
Spec. intit. deſer. preſenta. §. ratione forme.
verſ. & nota quod. in ſalutatione. Inol. in pro-
mocio decretatum Gregorius. in 6. oppoſ. fallit
quando loquitur de mortuis regibus, vel
aliis, quia tunc ſint iſto honore eos hono-
rat, vocando Henricum quondam impe-
ratorē. d. cle. pastoralis. verſ. ſane. per quē
dicit Barb. in c. inherent. num. 26. de iur. ca-
lum. quod quando loquimur de viuīs, de-
bemus apponere nomen appellatiū domi-
nustalis, &c. ſecus de mortuis. Sic etiā
quando allegantur doctores viuētes, de-
bet addi dominus Decius: ſi mortui, non:
vt Bar. quod eſt notandum.

Nec etiam eſt omittendū ſufficere pri Extensio
mam literam nominis proprii rei vel reo- me propriū
ram, contra quos impietur reſcriptum, eſt in reſcri
exprimere, vt contra P. Rebuffum, tex. in pro ſcribere
c. cum M. & ibi doct. de conf. c. cum in multis de dum.
ref. in 6. quia ſpectat ad impetrantem de-
clarare reſcriptum ambiguum. c. pastoralis.
§. 1. deſer. & in c. fin. ibidem. quod ſecus eſt
in cognomine & in iudicib. qui incerti no
poſtunt dari. cap. ad hec deſer. hodie ta
men de conſuetudine curiæ apponitur no
men extenſe, ſecundum Inol. & Fel. in c. cum
acceſſent. col. 1. de conf.

Notandum eſt tamen quod prouifio ec- Profeſſio
clesiariarum ſpectat ad epiftcos de iure cō- ecclesiarii
muni in ſuis epiftcopatibus. c. omnes B. filiae. ſpectat ad
16. q. 7. etiam ſi fundator ordinaret, quod Epiftcos
inſtituto non ſpectaret ad epiftcopum, ſed de iure cō-
ad inferiorem. c. ſic quidam. 10. q. 1. & c. noue-
muni. ibidem. In. in c. in Lateran. in fin. de preb.
Pan. in c. requiſiti. col. pen. de tifa. Bart. per il-
lum text. in l. quotiens. §. fin. f. de admin. tut.
niſi epiftcopus conſentiret, quia tunc vale-
ret. Pan. in cap. in nobis. de iure patro. Rofhus
in traſl. de iure patr. in verbo, pro eo. q. 12. nec
poterit poſtea ſucceſſor epiftcopi reuoca-
re, cum non agatur de praetudicio iuriſ ec-
clieſiæ quæſiti. Barb. in d. ea. requiſiti. col. 30.
verſ. ego vidi. Roma. conf. 177. licuit, &c. Iſta
tamen non procedunt in quinque caſibus
reductis pulchre per Fel. in cap. cum vene-
rabilis. col. u. verſ. circa dicta abba. de except.
ribi videre licet.

N. a & dilectis b filiis capitulo, c

a N.) Id eſt epiftco Paris. Montiſ- Mandatū
peſſulani, vel alii. & per hæc habes quod quomodo
mandatū debet dirigi alicui, alias non va- ſi dirigen-
let. c. mandatum. cun. ſeg. de reſcri. in 6. quid dum.
ſi qui habeat plures epiftcopatus, vel abba-
tias, aut epiftcopatum cum abbatia, ſeu ar-
chiепiftcopatum, & dirigatur mandatū iſti
epiftcopo triplici, vel iſtis abbatibus, quia
eſt duplex abbas. ratione cuius epiftcopa-
tus vel abbatia teneat prouidere. Reſp.
in epiftcopatu expreſſo, vel in abbatia, quia
in eo expreſſo cenſetur grauatus, & non
in alia abbatia non expreſſa, vel epiftcopa-
tu. c. cum in illis. §. ſi. de preb. in 6. & d. c. ſi.

Si

Si vero exprimeretur sic, venerabili episcopo, Aurelianen. & abbatii S. Benedicti, &c. tunc dicere m. teneri prouidere in episcopatu. Aurelianen. si ibi prius vacet beneficium, si in abbatia prius forte vacauerit, ibi mandatario prouidebit, si simul per mortem viuus vacent beneficia, & in episcopatu & in abbatia prouidebit in episcopatu prius nominato, & attendetur ordo mandati per text. solennem in ca. mandato de preben. in 6. sed si non exprimeretur qualitas, non valeret mandatum, vt si dirigatur Guillelmo Pellicerio. & non exprimatur episcopatus, quia hoc casu collatoris non est directum, vt debet esse in §. i. supra 21. prox. ibi, vnum collatorem, &c. & hic patet, scripti in gl. Leo supra c. Imo si mandatum dirigeretur episcopo. Carcastonem, singularisque canonicis, non comprehendenter beneficia ad collationem archidiaconi, vel alterius dignitatis spectantia. text. in d. c. fi. & vidi super his saepius dubitari: quae notes. Et lege quae scripti in tract. nomina. q. 8. & inferius, in verb. singulis.

b *Dilectis filiis.*) Sicut Deus est pater omnium, quia creator omnium. c. i. de summa Trinitate. & sic omnes sumus filii eius ad Gala. 3. cap. Omnes filii Dei etiis per fidem. Ideo eius vicarius vocat omnes suos filios, si sunt Christiani, infideles vero non. vi cap. quam graui. de crimi. falsi. Vbi Card. non tamen sunt filii eius generatione, nec adoptione, sed cura & honore, quia curam omnium, & ei omnes honorem habere debent. Bonifa. in proem. cle. col. 2. nota. 4. Et quot modis vocetur quis pater, vel filius, tradit Archi. in cap. fin. 22. q. 2. Lucas de Penna. in l. 1. C. de excu. artific. libr. 10. Fallit quando scribit excommunicatis quos tunc non fratres, nec filios appellat, sed loco laulationis & benedictionis dicit spiritum consilii sanioris, testi Spec. in tit. de rescript. carorū pa. presentia. §. ratione formæ vers. & nota quod pa. eos non Papa, quia excommunicatus pro mortuo habetur, renotari cap. grauen. de senen. excomm. facit. in verbo, suspendendum. cap. dilectis filiis. de appell.

c Capitulo.) Et sic mandatum po-

test dirigiri episcopo & capitulo simul, nbi & in cap. literis. de rescript. cap. fin. de preb. in 6. potest etiam dirigiri mandatum se in capitulo. cap. si capitulo. de concess. preb. in 6. & soli episcopo. c. si soli illo iiii. in o. & i. mandatum de reser. nec ille tex. tradit formam, in hoc, cum haec verba sint narrativa, vt debet dirigiri, sicut hic dicitur, sed cui voluerit mandatarius in impetracione declarare, & poterit grauare episcopos, si collationes quin quaginta beneficiorum habuerit separatis a capitulo duobus mandatis, & capitulo si totidem collationes habeat duobus aliis, quia in reb. separatis pro duob. habentur, vt notatur in c. edoceri. de rescript. & cum quilibet collator grauari sic possit. §. i. supra ut. prox. in glo. vnum. Si vero collationes communiter fiant per episcopum & capitulum, ultra duo mandata diriguntur, quia in illis provno collatore reputantur, & vnu corpus censemuntur. c. e. ea noscitur. de his que sunt. a preb. Host. in summa illius iiii. hoc inveni. vide glo. in verbo. spectat. §. statuit. de coll. in pragm. [Et mandatum dirigiri potest episcopo & capitulo, siue habeant collationes beneficiorum siunul & coniunctim, siue diuisim, vt probatur ex hac forma, quae aliqui imparates deciperet, & quia singulos canonicos grauare vult, vt hic patet per seq. verba ergo episcopum siuim, & capitulum siuim, si separatas habeant collationes, & probatur etiam ex clausula communiter & diuisim inferius posita, de qua dicam, ne tenetur impletans declarare contra quem velit se iuare, quia hoc per hanc formam conceditur contra vtrumque.]

singulisque a canonice ecclesiæ

b N. salutem c & apostolicam

bene dictiōnēm. Vitæ d ac

a Singulisque canonice.) Hic ex-

Mandatum

pressit propter text. in cap. fin. de preb. in 6. in foliis

vbi mandatum directum capitulo, non applicatur

comprehendit singulos canonicos, facit. modo de

sed si hac. §. qui manumittitur. ff. dem usq. regredit.

qua aliud est capitulo, aliud singuli de

capitulo. l. sicut. §. i. ff. quod cuiusque maius.

no. ideo actorum in ueritatis non effactor singu-

lorum

gulorum. l.2. ibidem facit quod notat Anch. cons. 204. viss. col. 2. Fel. in c. cum accessissent. col. 9. nu. 22. de confi. & in ca. eam te col. 10. vers. aliud singuli. de refor. 1. s. conf. 140. communitas. vol. 4. Et ita expressè fuit decisum in Rota. decis. 53. nota in diec. in antiqu. gloss. in verb. decem. in §. non tamen de coll. in prag. Ideo dixi in nominationibus. in tract. nom.

q. 8.

Imo si mādetur prouideri de beneficio spectante ad collationem capitulum communiter vel diuifim, non venit beneficium, quod spectat ad praelati collationem tantum, quia praelatus & capitulum sunt diuerfa rabi. de his que sunt à prael. & nō comprehēdit praelatus, nisi exprimatur. In m. c. dilectus. de concep. prab. sic consuluit Bal. cōf. 24. factum tale in si. vol. 3. Collecta. in c. post elevationem. col. 1. de concep. prab. Si vero mandetur capitulo, non comprehenduntur singulares, nisi illi singulares vice & nomine capituli conferant, vt per hebdomadas vel menses. Geminia. ind. c. si de prab. in 6. de Rota. deci 10. nota quod ubi in antiqu. quia cum ipsi vice capituli conferant, capitulum ipsum videtur conferre. arg. l. quod me off. de acq. poss.

Et indultum episcopo, vt nullus conferat beneficia ad suam collationem specta-
tia, non extēditur ad beneficia quae episco-
pus confert cum capitulo per supradicta. &
sic consuluit de Rota, conf. 34. indultum. lib. 2.
resp. c. 23 luti in si. nisi in indulto expre-
se exprimeret: nam sicut unum potest
Papa concedere, & alterum. c. 2 de prab. in
6. Fel. in c. omnes leges. col. 6. dicitur. [Si autem
dirigitur de cano & capitulo, singulis canonici,
si decanus habeat decem beneficia, per se grauatis censetur, quia nominatus. d. c. si & singuli canonici haben-
tes decem beneficia, licet hic non sit appo-
nita clausula, tam coniunctim quam diui-
sum, & hoc dictio singuli, habet vim illius
clausule: & ideo superflue hic apponere-
tur, nec à Papa hic solet scribi, sed in
non obstante infra: ride tex. in c. ut singula
plebes de off. archipresby. & gl. in e. p. circa. in
verb. omnia & singula de ecc. in 6.] Si vero má-
datum dirigatur decano & capitulo Bitu-

ricen. coniunctim vel diuifim, non com-
prehenduntur beneficia spectantia ad sin-
gulares personas capituli, quia ista gratia
tatis potest operari in spectantibus ad col-
lationem decani & capituli: ideo illa solum
comprehendit, secus si scriberetur ad ca-
pituli collationem communiter vel diuifim. d. c. & Tibi Domini. & lo. Colo. imò ego vidi
apponi ultra videlicet singulisq; personis
ecclesiæ, ut dixi in tract. non. q. 8. & quando
sic dirigitur mandatum episcopo, & capi-
tulo, singulisq; dignitatibus & canoniciis
ecclesiæ Paris non comprehenduntur hoc
casu dignitates, nec canonici, qui non ha-
bent decem beneficia, per §. pe. super iii. pro-
xi. & ita alias consuluit: quia hi non possunt
grauari. §. i. de mand. Apost. supra. nec in no-
minationibus, si non habeant, per §. prefati-
que ordinarii. de coll. sup.] [Item in indulto
non comprehēdit beneficium patrona-
tus, cuius institutio spectat ad habentem
indulitum, ut decidit Cassad. in decis. 3. de priuile-
gio ordinarii. de coll. sup.]

[Item in indulto
non comprehēdit beneficium patrona-
tus, cuius institutio spectat ad habentem
indulitum, ut decidit Cassad. in decis. 3. de priuile-
gio ordinarii. de coll. sup.]

b Ecclesia. Si ergo dirigatur decano &
capitulo Montispesulani, non dicitur ec-
clesiae Montispesulani de stylo curiæ Ro-
manæ, vt Paulus, &c. dilectis filiis decano
& capitulo Montispesulani teste Provincie-
li. fol. 57. rab de mitula. in si nisi dicatur ut hic.

c Salutem. In sequitur D. Paulum, i. ad
Cor. i. l. c. sic dicentem, Salutate inuitem in Salutatio
osculō sancto. & idem dicitur, i. Per vlt. c. & in literis
Virgo beatissima salutauit Elizabeth. Luc. pape qua-
r. c. & hæc salutatio productus actus chari- modo de-
tatis, pietatis, largitatis, fidelitatis, sedulita- beat scribi,
tis, tranquillitatis, iocunditatis, & necel. & de quo
satis, quæ prosequitur Bercho. in suo dictio- profit.

na. morali, in verbo, salutare, vide alios effe-
ctus peritex. & nota in clesiis unius. de sent.
exc. g. in c. cum Adrianus. 63. dicit. & in proximo
decr. Gregorius. & in proximo 6. dixi supra in
proximo in hoc verbo. Aduertendum est,
quod hæc salutatio debet scribi literis lon-
gis, & tota debet poni in una linea, ita quod
tria ultima puncta retorta, quæ constue-
runt poni post in perpetuum, non fiant ex-

XXX

tra, sed intra lineam lateralem, teste Spec. in tit. de rescr. presenta. §. primo igitur. col. 4. vers. circa dictiones.

*Nominatio
literis pa-
pe non de-
boni diuidi
nec in illis
linea fieri.*

Et aliqua dictio in literis Papæ non debet diuidi, vt in fine vnius linea sit principiu[m]. & in principio alterius sit finis pulchritudini Archi. in summa. 25. q. 2. vbi plenè tradit, ego ipse vidi aliquando diuisas. Tamen litera Apostolicæ non debent linearci cum attramento, vel plumbo, alias sunt falsæ: vix verbis Hieron. Pauli. in præl. curie Roma. fol. 14. vers. littero Apostolicæ.

*Quatuor
partes sunt
in mandato.*

re quatuor partes. In prima ponitur salutatio, in secunda narratio, vt hic: in tertia, dispositio, ibi, ac volentes: in quarta, non obstante, que est ibi, non obstantibus forsan, &c. [quinta fieri potest pars de data, ibi, datum, &c.] & in prima mandati & secunda parte, licet aliquid sit additum mandato, vel detractum, dummodo factum sit plenè narratum, & stylus seruatus, nō vitatur mandatum, quia forma interdum dicatur quædam narratio, que non est de substantia l. sc. i. in ff. de appell. Bal. expressim in c. cum in veteri in prim. de elect. & ineptum esset narrationem vitiare dispositionem, cū ex narratiuis non arguitus. ca. si P. ap. de priu. in 6 gl. singi in l. vna. C. quando non per par. Vnde modica rasura in narratione re scripti non vitiat. c. ex literis de fide in str. ideo si in narratiua dicatur, cupientes, quod eidem N. habenti aliud beneficium, &c. licet istud sit superfluum propter clausulam motu proprio, & pro expressis habentes, tamen non vitiat. *L. testamentum. C. de testi.* Ideo in uno mandato vidi sic descriptum, Salutem, &c. grata deuotionis obsequia, quæ dilectus filius N. breuium Apostolicorum scriptor nobis & Apostolicæ sedi haec tenus impedit, & adhuc sollicitis studiis impendere non desistit, necnon vita, &c. quod non minus valuit: idem si dicatur in ultima parte, non obstante quod ex soluto & moniali natus sit, &c. alioquin non posset aliquis naturalis, vel alias indignus impetrare mandatum, hoc videtur

probari in cle. ex iiii. col. 3. de ver. s. vbi triores minores iurantes seruare regulam B. Francisci, tangentur seruare consilia pro consiliis, & præcepta pro præceptis in mandatis verba narratiua debent seruari pro narratiuis, & decisiva pro decisus. Et hoc fuit arroboratum arresto magni consilii, vt dico infra eo in gl. ac volentes, Ita quod est notandum, quia vidi sapientibus dubitari super his, & Bal. m. c. super literis. iiii. 3. de rescr.

morum & honestas, alia que ludi dabilia b probitatis & virtutum merita, super quibus dilectus filius N. apud nos fide digno commendatur testimonio, nos c inducunt, vt libi reddamus ad gratiam liberales d. Hinc est

a *Morum honestas*) Quamvis vita cōcernat necessaria ad viuetum clericorum, verbum honestas concernat ipsos respectu etiæ morum, vt tradit gl. in rub. de virt. & honest. cler. tamen hic Papavult coniungere, videlicet vt honestas & morum & virtutem ducent eum ad liberalitatem. Et an istud prober, videlicet ipsum, cui conceditur mandatum esse honestum, & an ita debent verificari per executorem? quod non quia non scribitur conditionaliter, tradit Inn. m. c. si in prim. de presump. & D. Probus in add. ad 9. Mois. l. au. 22. rub. de virt. & honest. ele. in 6. nam solet apponi de confuetudine, unde non probat ita esse de Ripa in lib. 2. R. spon. 35. collatio.

In dubio verbum, quæ in exordiis gratiarum ponuntur, dicuntur causa impulsiva, non finalis, per gl. in l. 2. in ff. de donat. quia cessante non cessabit gratia, vel mandatum t. s. sexum si. de postul. c. cum etiam de appell. Imo si pars probaret contrarium, videlicet mandatarium non esse honestum, non minus effet eidem prouidendum, quia hæc solent de confuetudine apponit, tum quia verba narratiua non probant, & quia ex stylo scribuntur, & ad ordinatum potius quam ad veritatem, nisi probaret

baret defectum reddentem inhabilem mā-
darium, ut infia eod. Ideo iudices non de-
bent admittere facile probationem in con-
trarium, nisi inhabitatem pars vellet pro-
bare, secus si mandatarii ignorantiam per
predicā, quia dubitare an is dignus sit,
quem Papa elegerit, sacrilegi instar est. l.
2.C. de crim. sacr. nisi probaretur omnino il-
literatus. c. si. de etia. & quali. dixi in praxi be-
neficiali. an princ. Vide tangentex. in cle. vna.
de proba. que non habet locum in regno, ut
intra pacet. rub. de subla. cle. literis. de probat. &
que ponit Anch. in cle. vna. oppo. i. de conceps. prob.
& Dy. in reg. sene. de reg. ur. in 6.

Clausule b Probitatis & virtutum) Virtus
magnis so laudetur, & alget. dicit Inuenia. & hic stylus
hic appom in Francia quo ad seculares in mandatis
procula seruari debet, sed in religiosis dicitur, reli-
gios & re- gionis zelus, literarum scientia, vite ac
mortuū honestas, aliaque laudabilia pro-
bitatis ac virtutum merita, &c. ut habeatur in
Prouinciali. fol. 57. & infra dico in forma man-
dati: pro regularibus. In impetracionibus ta-
men quas faciunt doct. & alii graduati, so-
lent apponi in principiis gratiarum, litera-
ram scientia, vite ac morum honestas, &
sic scientia preponitur. Quando vero scri-
bitur pro minore quatuordecim annis, sic
solet scribi, laudabilia infantilitatis indi-
cia, prout fide dignorum testimonis ac-
cepimus, verisimiliter praesumimus, quod te in
virum procedere debeas virtuosum, nos
inducunt, ut tibi reddamur ad gratiam libe-
rales, &c. iex. in c. ix studius suis cognoscitur
puer. de presump. & facit ex. in l. pe. §. ff. de de-
cur. & de clausula inde digno coimmandatur
testimonio, vide Corset. in rep. c. gran-
diu. 45. de suppl. negl. p. c. lib. 6. Quid si di-
cat, ex his & aliis animum nostrum moue-
tibus concessimus, an si in expressis sit sur-
reptum, polis re scriptum ratione huius
clausulae sustineri: tradit Barb. conf. 33.
bene etenim. in 3. vol. quod non tu illum vi-
deo.

**Honestatis
vne princi-
pia.**

d Liberales) Liberalitas Papæ est, ut Liberalitas
dicit lo. And in c. sedes apostolica. de rescr. vt det pape que
plumbum pro auro, quod dicebat quidam, si & quo-
ego benefacrem, sed imo est liberalitas, duplex.
quia gratiam mandati, vel aliam non tene-
retur facere, ideo est liberalis eam facien-
do. nonnulli. in prin. de rescript. & ibi Pan. no.
& etiam dicitur liberalitas & gratia in quā-
tum magis conceditur vni, quam alteri. gl.
in c. relatum. de preb. quam sequitur Feli. in ca-
postulati. col. 3. de rescr. gloss. in cap. quanuus. i.
de preb. in 6. Aliqui ponunt duplēcēm libe-
ralitatem, vnam in dando. c. cum Matthe. de
celeb. Mis. & ibi gl. alteram in accipiendo, &
ita ferē omnibus communis, nec dicitur
propriē liberalitas, prima placet, ita dipli-
cer dicit gl. in d. c. cum Matthe. vbi tradit hos
versus sequentes.

Temporib. nostris quicunque placere laborat, Clausule
Det. capit. querat plurima, pauca, nihil. in gratis
Et nota quod in beneficialibus gratis & dispen-
sationibus solet dici, ut hic: in dispensationibus rationibus
vero specialibus fauoribus prosequen- pape appo-
tes, in aliis autem specialibus fauoribus nenda.

XXX 2

& gratias, &c. teste Provincialis fol. 56. versic ad gratiam, &c.

quod nos cupientes ut eidem N. iuxta illius quæ olim per felicis re cordationis Gregorium Papam nonum prædecessorem nostrum, ad tunc episcopum Nouionen. directa extiit, quæ incipit, Mandatum *a*, & aliarum dñarum illam immediatè sequentium decretalium formas *b* de canonicatu *c* & præbenda, aut dignitate *d*, personatu administratione, vel officio *e* vestræ, vel alterius

a Mandatum) Sub tit. de rescr. vide quæ dixi in prefatione ad tit. de mand. Apost. supra.

b Formas) Hoc ideo dicit, quia hæc forma fuit elicita & extracta ex illis decretalibus, non tamen vult hanc formam omitti: nec obstat si dicatur, si illa forma debeat feruari, ergo ista non. Resp. quia ista quo ad effectum non differt ab aliis, cum omnes tendant ut prouideant mandatariorum, licet essent quædam formæ ab ista differentes, ut supra dixi in gl. informa. titul. proxii. & ista forma continet alias positas in c. mandatum & seq.

c Canonicatu & præbenda) Nō erog sufficeret prouidere de canonicatu sine præbenda, vel de sola præbenda, extra canonicatum, cum hic copulatiue loquatur de hoc dixi plenè in §. i. supra de coll. in gl. canonicatum, & non sufficeret exprimere de beneficio, nisi dixisset de præbenda. Fel. in c. postulati. col. 7. de rescr. Et sic mandatum vt in diœcesi prouideatur de beneficio, non comprehendit canonicatum & præbenda in ecclesia cathedrali propter ipsius honorem. c. quamuis. i. præb. in 6. ideo hic exprimitur de Rot. dec. 136. voluerunt. & dec. 247. habens gratiam. & decis. 445. si legatus in nouis. & dec. 133. nota quod illi. in ant.

Item in simplici dispensatione non ve niunt cathedralia beneficia, verbi sum. Fel. in d. c. postulati. col. 7. vers. secunda conclusio. bi limitata. vide ibi p. 111. enim.

Fallit quando mandatur prouideri in ecclesia cathedrali, tunc veniant etiam præbendas ex verisimili intentione pontificis, & canonicatus in illa ecclesia. Cald. in cons. 31. an. impetrans rub. de præb. quem equitur Soci. cons. 260. in causa. col. p. 111. dico. in 2. vol. Et etiam quando nulla erant alia beneficia in illa ecclesia, ne gratia sic in vanum impremitra. arg. c. si P. ap. de præv. in 6. & nisi verba illius gratiae essent valde generalia, utpote de quocunque beneficio l. mol. in cle. vna. 3. de suppl. negl. præl.

Item in literis in forma pauperum. Cū sint de iustitia, & proprius episcopus arctetur ad prouidendum. c. episcopus. cum similib. de preben. c. si episcopus. illos sit in 6. comprehendit etiam cathedralis ecclesia: licet in literis gratiosis secus gl. dol. in d. rap. quamuis. & in c. accepimus de acta. & qual. Fel. in c. postulati. col. 3. vers. dum declarat abbas. de rescr. scripti in præxi. benefciali, & sic quando mandatur prouideri de beneficio ad collationem episcopi spectante, ut hic comprehendenter etiam beneficia ecclesie cathedralis, quia sumus extra easum. d. c. quamuis, & hoc tenet ibi Ioan. Andr. & Ioan. V. anquel per illum tex. ibi, hoc causa sequitur Nicolaus Milius in verbo, gratia. q. 56. Contrarium tamen tenet Old. cons. 185. item auctate. precedens tamen ratione huius generalitatatis mandati, est prior.

d Aut dignitate) Sufficit ergo prouidere de dignitate, aut alio beneficio, quia alternativa loquitur ad veritatem cuius requiritur alteram partem esse veram. c. præbenda inter cetera. de rescr. I. si heredit. ff. de cond. inst. tur. natus & necessaria est ista expressio: quia si mandatur prouideri de beneficio, non comprehendit dignitas. c. ad aures. & si plenè dol. de rescr. c. fi. de præb. & est reg. cancel. 62. quæ hoc expresse tradit. Imo si concedatur mandatum ad beneficia curata, & quæcunque alia nō includet dignitas, quia hæc dictio quæcunque alia includit similia. gloss. in ant. sed

*sed non irre. C. de ser. fugit. Si docet Soc.
conf. 260. in causa. col. 10. in 4. princ. conclu. in
2. vol.*

Nec comprehenditur in mandato, vel
impertratione ad dignitate, maior dignitas
post pontificalem, hoc exprefse tradit
Ægi. in dec. 698. conclusio. [Sed contrarium
est verū, nisi electiuā dignitas fuerit, que
tantum excipitur infra, vi dixi in gl. non ex-
istat.] Hic autem ordi. regiae eo. tit. art. 3. &
seq. dero gatur, vbi poterat mandatum di-
rigit tantum ad dignitates, si collator deceat
habebat: hodiē non, vt hic dicitur: alio-
qui non daretur secundum hanc formam,
& ita fuit declaratum per regem, ut supra
dixa in rub. forma mandati. * nec esset man-
datum generale, quod necessario requiri-
tur in Francia, vt votum captandæ mortis
ad certum beneficium evitetur. c. 2. de con-
cef. præb. in 6.

*Clausula e. Vestre vel alterius.) Hoc dicit
non necessaria. vt tollat dubium. si episcopus habeat col-
lationem in alia ecclesia, quam cathedrali,
etiam in alia dioecesi, vel præsentationem,
vt teneatur conferre, vel præsentare per
haec verba, ut in c. pro illorū. de præb. Et quid
si beneficium est in clauſtro ecclesiæ, aut
in conuentibus ædificiis, ac censeatur, in-
esse ecclesiæ, & debeatur impetrari? tra-
ducent Do. de Rota, decisio. 149. virum benefi-
ciam, in antiquo quod si mandetur abbatii non
habenti collationem, nisi in sua ecclesia,
non est necessario apponenda ista clausu-
la, quia fruſtra apponenterunt, & in man-
dato vel alio actu non debent apponi ver-
ba, quæ non operantur. l. si quando. ff. de
leg. i. nec est verisimile, quod Papa velit
grauare mandatarios, vt exprimant super
flua: cuim ea tollant, ut in proximo decreto. &
sexti, ac Iupator in proemio Insti. & in i. conf.
& quia in mandato nullum debet esse ver-
bum sine ministerio operandi. Bal. in rub. C.
de conrah. emp. q. 9. Sed mandatarii non des-
iderabat capellaniæ pauci valoris, ideo eas
omittebant. Fuit igitur declaratum mandata
non valere, nisi exprimatur capellaniæ in
habentibus collationem, alias non: tutius
est tamen ut exprimantur in omni casu ad
vitandos processus.*

ecclesiæ, aut alio beneficio, & cū
cura, b vel sine cura, etiam si pa-
rochialis c ecclesia vel eius per-
petua vicaria, aut capella, d siue
perpetua capellania fuerit, ad ve-
stram collationem, e nomina-
tionem, seu

a *Alio beneficio.) Intellige ecclesiæ
stico, & sic in hoc mandato non compre-
henditur pensio. c. quanis. i. de præb. in 6. tu
Pensione
mandato am
comprehend
daur.*

quod non dicatur beneficiuム ecclesiastici-
cum, tum etiam quod non habeat spiritu-
ale ministerium annexum, nec eleemosy-
naria vel hospitalia. cle. 2. de præb. hoc etiā
in expectatiis non comprehendit, scribit
Io. Staphyl. in tract. de literis gracie, in o. for-
ma, fol. 26. vbi idem concludit de manuali,
vide alia non comprehensa, in gl. compre-
hensa. §. declarantes de collat. supra. & quæ
scripti in tract. nomina. q. 15

b *Cum cura.) Ideo dicit, ut tolleret cura bene-
dubium. c. cum in illis. de præb. in 6. vbi quā-
ficii quan-
do mandatur prouideri de beneficio, non do fu exprim
comprehenditur curat. Et quia maio-
riidoneitas in eo requiritur, cum sit ar-
tium regimen animarum. c. cum sit de etate
& qual. facit. c. cum in cunctis de elect. Idem
si mandaretur prouideri de dignitate, ut
non comprehendatur curata. Etiam si om-
nes essent curatæ in illa ecclesia, & nulla
alia ibi esset. Bonifac. in cle. i. num. 45. de præb.
nisi cura esset illi dignitatæ vel beneficio an-
nexa. c. super eo. de præb. in 6. cap. extirpande.
§. qui vero. illo tit. vel nisi exprimeret esse
collegiatam, vel conuentualem, tunc non
tenetur aliam curam exprimere, etiam si
haberet curiam parochialem extra colle-
gium vel conuentum, nisi essent duæ ec-
clesie separatae, scilicet collegiata, & pa-
rochialis simul iunctæ, ita quod una non
sit alteri annexa, nec ei sublit, tunc etiam
de cura habenda est mentio. N. Milius in
reperi. in verbo, gratia. q. 10. vide in reg. cancel-
63. Dom. in c. cum illis. § fin. de præb. in 6. Cas-
sado. deci. 12. illo tit.*

Etiā in materia favorabili nō venit cu-
ra, nisi exprimatur, ut si Papa det potesta-

item conferendi beneficia, non venit cura-
tum, nisi expressum sit. Ioan. Card. in cap.
in nostra. quæst. 4. de rescript. vbi dicit quod
nulla tam not. expressio requiritur, quām
de cura, sequitur Card. in cons. 30. in hac col.
4. num. 21. sed Bonifac. contra in cle. 1. nu.
47. de prechen. & communiter doct. in d. cap.
cum illis.

*An sit ex-
primendū
quod ecclē-
sia sit paro-
chialis.*

An sufficiat exprimere beneficium cu-
ratum, si sit ecclēsia parochialis, quod vi-
tur, quia tantum valet expressio generis,
quantum speciei. l. fiduo. ff. de admin. rut. &
cur. continet ecclēsiam parochialem. Itē
eadem ratio est in cura, quæ in ecclēsia par-
ochiali, in d. cap. cum in illis. In contrari-
um videtur, quia stylus curiae Rom. hoc
habet, ut exprimat ecclēsiam parochiale. Secundō: quia potest intelligi de cura fo-
ri penitentialis, ut not. in cap. omnis. de pen.
& remis. & de cura habitu: ideo melius est
exprimere parochiale, & hodie est ex-
pressum in reg. cancel. 52. & Inol. scribit in
clem. vna in verbo duobus. de offi. rica. vbi tra-
duntur differentiae inter ecclēsiam paro-
chiale & curatam, dixi in verbo parochia-
les. §. statuimus. 2. supra de coll. facit quod no.
Io. Andr. in c. si Apostolica. de prob. m. 6. vbi
quo ad illum text. appellatione ecclēsiae
parochialis dicit nō venire curatam quæ
non sit parochialis. c. supereo. ibidem. & ibi
Ariol. si tamen in signatura fuerit facta mé-
tio curæ, & in ea fuerit dictu, quod possit
maior specificatio fieri, poterit in bulla ex-
tendi, & apponi parochialis, quia expri-
mendo parochiale specificatio fit cura,
de. Card. cons. 30. in hac, quod est notandum
& sic censuit Senatus hoc anno 1551.

Si tamen impetrans affereret beneficiū
non habere curam animarum, non habet
hoc necesse probare, quia tacitè intellige-
batur, ut supra dixi: ergo expressio non
mutat formam. l. conditores extrinsecus, ff.
de conditio. & demonstr. de Bella mera. in actis.
676. si impetrans. & ista intellige procede-
re in mandato de prouidendo, fucus in
prouisione facta de beneficio vacante.
Nam tunc valebit prouisio, etiam si men-
tio curæ non fiat. Iean. Coloni. in d. cap. cum

in illis. in i. conclus. quia gratia de vacante
est vberior, quam mandatum de prouide-
ndo. Vide tamen ibi Domini & Perus.
quia illud non firmo, & infra dico in gl. pro
expressis habentes.

c. *Parochialis ecclēsia.*) Hoc ex-
pressit ad tollendum dubium, de quo tra-
ditur in d. cap. cum illis. de prob. in 6. quod clausula
oportet exprimere curam, prout supera-
expressit. Verum quia posset quis dubi-
litas datur, quia non omne beneficium curam
dicitur ecclēsia parochialis, sed omnis ec-
clēsia parochialis actu habere dicatur cura-
ram animarum. Io. Andr. & alii in c. supra.
de prob. in 6. dixi in rubr. de collatio. §. statu-
mus. in 2. supra in verbo. parochiales. In man-
datis regularium non solet apponi haec
clausula, quia monachi regulari sunt
beneficiorum incapaces, nisi esset aptus
ad prædicandum. cap. quod Dei timore in de-
stat. regul. cap. cum de beneficio. de prob. in 6.
In illis dicitur Psalm. 83. elegi abiectus esse in
domo Dei mei, magis quām habitare in
tabernaculis peccatorum. Cor. in tract. de
iure pat. in verbo, honorificum. Canonici ta-
men regulares S. Augustini & Præmon-
straten. solent regere ecclēsias parochia-
les sui ordinis ideo in illis mandatis debe-
ret hæc clausula adscribi.

d. *Capella.*) Quæ dicitur quilibet
ecclēsia etiam parochialis per se con-
stituta dummodo non fuerit collegata.
Panor. per illam rest. in c. actis. de ure pano.
do. & in rubr. de capell. s. monach. vbi vide Holt.
in lumina quid juris habeat episcopus in
illis: capellania vero solet dici illa quæ nō
est per se, sed est intra ecclēsiam fundata
& constructa, de quibus Fel. in cap. ex parte
S. col. 1. & seq. drescrip. & in c. cum concili-
lis. col. u. de excep.

e. *Collationem.*) Ita vocabula re-
peries declarata in §. prefati ordonari. de
colla. supra. Nota tamen quod in mandato
de prouidendo de beneficio ipstante ad
collationem episcopi, non comprehen-
datur beneficium, cuius collatio devoluta
est ad capitulum, vel alium. cle. st de bendo.

do. de preb. quia non fuit intentionis Romani pontificis, ut aliū extra episcopū nominatum in gratia, grauaret, glo. in d. clem. quam sequuntur docto. ib., venit tamen sub dicta gratiabeneficium ad episcopum de- volutum, quia spectat ad collationem epi- scopi, per ilium tex. Item ut omnes modos vacandi extra electionem comprehendere, sequentia verba expressit,

præsentationē, & aliam a quam- cunque dispositionem commu- niter vel dinisiim pertinente, pro- uideri possit.

a. Aliam quamcung. dispositionē.)
Alias expresso vno modo vacandi, non ve- niret aliis. *c. suscepsum. de rescri. in 6. &c. cū in illis. §. cum autem de preb. eo. lib. Anchā. in cle. rūmica. de suppl. neglīg. prel. no. 2. vbi per hanc clausulā familiā expressa tantum di- cit comprehendēti. per. sedes dērēcr. non ve- rō temporalia, vt feuda & dīfamilia.*

Fallit quando apposita esse clausula, vel aliās quoquis modo vacet, quia tunc appa- reat de intentione mandantis. *d. cap. suscep- sum ibi, nisi de intentione mandantis a- lud appareret expreſſe. & venit per hanc clausulam omnis modus vacandi. glo. in d. & suscepsum Rota decif. 28. simandetur. in no- decif. 143. habens. in eisdem. & decif. 726. nota quodbenficia. in my. Nam dictio quoquis modo, aut quoquo modo, omninem modū denotat, sive directum, sive indirectum, principalem sine accessorium. gl. in c. in- quisitionis. §. prohibemus. de here. in 6. Domi- ni conf. 29. licet subtiliter. col. 2. etiam si ture deuoluto. Cassa. in deci. 5. de preb.*

Fallit quando vacaret per mortem al- terius personæ, quam expreſſæ, vt pote si quis impetravit per resignationem Petri, tamen vacauit per mortem Ioannis, tunc non debetur impetranti beneficium: nam posse vacare per mortem curialium, quæ sunt Rō pontifici referuata. Ideo non est mens pontificis, vt conferre velit benefi- cia, si ex alia persona vacent: quia sicut modus vacationis expressus, & locus & tempus referuntur ad personam Petri erg. not. in cap. abbate Jane. decriud. in 6. & ita

illa clausula, & alio quoquis modo vacet: refertur ad illam personam expreſſam. *l. si ita stipulatus. §. Chrysogonus. ff. de verb. oblig. de Rot. decif. 273. not. quod vbi papa. in antiqu. & decif. 743. not. quod si facta ibidem. & 483. not. quod clausula in eisdem. & c. ex parte i. de- offi. deleg. quia literæ ad beneficia sunt re- stringendæ. cap. quanuis. i. de preb. in 6. li- cet Rota decif. 613. si papa in antiqu. & decif. 12. papa. rubr. de preb. teneat etiam venire ex quacunque persona vacet. Vnde Egid. de bellomera. decif. 610. licet palatum. etiam in Provinciali. fol. 54. per. clausula ant. Ex stylo aliam personam non venire Bonifa. telta- tur. in cle. vlt. col. 2. de sent. excom. & Card. cōf. 30. in hac col. 2. quod est intelligendum, nisi in literis esset clausula, & alia quoquis mo- do vacet, vel ex alterius cuiuscunq; per- sona. seu loco, vel tempore, vt solet appo- ni tunc veniret etiam vacatio per alia per- sonam, etiam si obierit in alio loco, & alio- die, quam expresso: aliás non, quia mors vnius non est mors alterius, nec in mors vno loco & tempore, est mors alio loco & tem- pore. Philip. Perus. in d. c. suscepsum. glo. in §. visum. in verbo. aliás quoquis modo. de causis in prag. Nicol. Milius in reperto. in verbo, grata. §. 2. Rot. decif. 27. fuit dubitatum, in addicio- nibus. & decif. seq. in nouis.*

Fallit in acceptionibus, & prouisio- *Error in ac- nibus executorum, quæ non sunt nisi de- ceptatione clarations voluntatis, quæ satis est decla- non nocet. rata, quando constat de corpore beneficii, licet fuerit erratum in persona. Nico. de Milis in rep. in verbo beneficium. q. 62. Rota, deci. 219. licet impetrans. in nouis. Egi. de bella- meva. deci. 221. in causa domini. vt si aliquis acceptet beneficium vacans per mortem A. & tamen vacat per obitum B. valebit acceptatio, dummodo probetur de vera vacatione, quia in acceptionibus debet potius attendi vacatione, quam modus vaca- tionis. Domin. & Perus. in d. cap. suscepsum. glo. in verbo, nominatorum. in fin. §. Item quod ad dictas. de collatio in pragna. dummodo conserat de beneficio acceptato. de Rota dec. 407. si expectans. in nouis. quia est quædam qualitas subsequens gratiam. Rota. decif. 97. nota quod cap. suscepsum. in antiqu. & decif. 356. no.*

De clausu-
la quoquis
modo ple-

355.no. quod eum in eisdem. & deci. §13.no. iiii.
perans, abidem. dixi plenē in tract. nominatio.
q. 17. in fin. vbi videre liceat. intellige quod si
expressit plures modos vacationis, sufficit
imperasti habere unum. Domi. de Rot. de-
cī. 83. si imperans. innous. Nic. de Milz in d.
ver. gratia. q. 3. [Oportet tamen exprime-
re unum vacandi modum, alioqui non va-
lebit pape prouisio, ut est regula Imo. 45.
secus in ordinario. ut scriptū in praxi beneficii.
vbi diuerisatis a signatur ratio.]

Clausula Item & quando est apposita clausula, si
sue perces-ue per cestum, siue per deceſsum, vel quē-
ſum, siue uis alium modum vacauerit, tunc omnis
per deceſsum modus vacationis comprehendetur. &
quid posſit. cautum est ut apponatur. Soc. in conf. 32. ex
his col. 5. ier. non obſtar si diceretur. int. vol. Et
hodie ex stylo curia Romanae apponi so-
let hæc clausula in literis apostolicis gra-
tia.

Nota tamen quod quando in gratia ex-
pressa est clausula talis, beneficium tale N.
vacans per resignationem liberam talis, si-
ue quoquis alio modo vacet, siue per obitum,
siue per alterius cuiusvis persone cesso-
nem in Ro. curia. vel extra eam, etiam co-
ram notario publico & testib sponte facta,
etiam si tanto tempore vacauisset, quod e-
ius prouisio ad sedem Apostolicam legitimi-
tatem devoluta existeret, &c. & tunc dico nō
habere locum d.c. suscepit: ut si alius ex-
presserit verum modum præferatur. Nam
ista clausula exprimit verum modum, re-
gula. cancell. 62. vbi plenē declarantur hæ-
c clausulae. nec obſtar allegatio Lappi. 89.

Declaratio quam allegant corruptam doc. in d.c. suscep-
ad e. suscep- piū de re-
script. ptum. dicens quod si quis beneficium im-
petravit per resignationem, vel quoquis alio
modo vacans, & alius per mortem, si vacet
per mortem, ille, qui expressit verum mo-
dum, est præferendus. Nam hoc intellige-
rem, quando ab uno & eodem collatore es-
set facta collatio. Nam hoc casu per illam
clausulam, quoquis modo, non appareat ex-
presse quod voluerit conferre per mortem.
Imo cum secundo contulerit, appareat de-
contraria intentione conferentis, quod
noluit conferre, si vacaret per mortem. ergo
tunc habebit locum illa decisio. sed si con-

feratur à legato hodie per resignationem va-
cans, vel alio modo. & per episcopū Parisi.
eodem die vacans per mortem, tunc habet
locum c. si a sede. de preb. n. 6. nec preterit
is qui est ab episcopo prouisus, tanquam ex-
prefterit verū modum vacandi: quia appa-
ret iam legatum voluisse conferre quocunq;
modo vacet, maxime quando derogavit
regulæ viginti diebus. Si tamen in re-
scripto simpliciter exprimeretur unus mo-
dus, videlicet collationis, & in executori-
alibus exprimeretur omnis modus vacan-
di, vel clausula generalis, tamen non ve-
niret nisi unus modus in mandato expre-
sus: quia literæ executoriales non ampli-
ant gratiam. cle. i. in fin. de preb. vbi nota, &
est summè vtile.

Item espresso uno modo vacandi, non
venit aliis, nisi esset communis opinio,
quod uno modo vacaret. tunc licet alio
modo vacet, illa communis opinio ex-
usat impetrantem vincium: secus si habeat
coimpetratorem, arg. l. Barbarini. ff. de offi-
ciis. Item quando est eadem ratio, uno
modo expresso alius venit. gl. no. in c. fin. de
renanc. in b. sing. secundum Bart. cons. n. col. 5.
n. 7. m. vol. plenē Fel. in c. in nostra. corola.
37. vbi tradit quinque limitations ad di-
ctum. c. suscepit. de rescr. Alia vide in rati.
nom. q. 17. in fin. hodie ex communis stylo
tam papæ quam aliorum collatorum lo-
let semper apponi in collationibus ista
clausula, vel quoquis alio modo, &c. de qua
nota prædicta.

Ac a volentes præfato N. præ-
missorum meritorum b. suorum
intuitu gratiam c. facere spe-
cialem, ipsumque à quibusuis excō-
municationis, suspensionis & in-
terdicti, aliisque ecclesiasticis sen-
tentias, censuris

a. Ac volentes.) Hic incipit terc. pars istius formæ mandati, & est decisio, sua manu
sua dispositio, sicut omnia posita in com-
pilatione clem. sunt decisoria, sic posita
in hac parte, ita expreſſe tradit. Bart. in cap.
Rayatum. nu. 5. vol. 6. de teſſ. & de hac potest
dicī.

dici, ne addas quicquam, nec minus, vt fit ab eo qui potest liberè donore nullis Benemerit. Propter. 30.c. & de hac forma dixi, *supra* in gl. præcedentibus meritis, vthic, tūc ista ver- ta an pos- sub forma. §. i.ii. prox. vidi tamen in vno mā- data addita hæc verba, volentes p̄fato- fato. Qui dilecti fratri nostri cardinalis N. fa- miliaris, & continuus commensalis exti- tit, &c. & mandatum non minus fuit vali- dum. Imo etiam si impetrans non esset ex-communicatus, tamen ista clausula ab fo- lutionis requiritur, alioqui forma non ser- uaretur, & etiam si non haberet beneficiū, vel beneficia, requiritur clausula, nec non omnia & singula, &c. nam hæc clausulae possunt in casu dubij prodefe, sed clausula canonici & præbendæ, quando man- datum dirigitur non habent collationem canonici & præbendæ, nil posse prodefe, ergo non debet poni. Nec refragatur quod si hæc verba sunt de forma, r̄t *supracō- clusi in rub. Forma, &c.* & quando forma nō seruat actus est nullus. *I. cū ij. §. si pretor. f. de transact. l. i. & ibi dol. de liber. & posthu. quod est verū in verbis, necessariis & sub- stantialibus, sed verba superflua non sunt de forma, ergo illorum omisso non vitiat.* *per nota. in c. cum dilecta de rescrip.*

Tutius est tamen vt omnia ista verba, deciforia inferantur in mandato, ne pro- cessibus quis involvatur, & in magno cō- pronunciatum fuit præsente magno Frâ- cie cancellario, & pluribus magistris libel- lorū, ac consiliariis magni consilij in cau- sa præbendæ Agenen. pro Arnal. Gabrilla- gues, dicit Gabre mandatario, contra magi- strum Gineste canonicum Agenen. hoc anno 1536. in mense Ianuario, quod modi- cus defectus etiam in deciforiis, dummo- do non fuerit necessarius, non vitiat. quod arrestum simul atq; mihi nunciatum exti- tit, vehementer gauisus sum. ea volupta- tem melius mente concipiens, quam ver- bis exprimens, mirari posse non desī illo- rum perfectissimorum virorum diuinita- tem, ac ingenium sole ipso lucidius. quare vix considerari poscit, quain bene, quam appositi, & quam egregie verba istorum concordatorum ab eis intelligantur.

b *Meritorum* Hæc merita non debet probare impetrans, quia quando donatio

fit ab eo qui potest liberè donore nullis Benemerit. præcedentibus meritis, vthic, tūc ista ver- ta an pos- sub forma. §. i.ii. prox. vidi tamen in vno mā- data addita hæc verba, volentes p̄fato- fato. Qui dilecti fratri nostri cardinalis N. fa- miliaris, & continuus commensalis exti- tit, &c. & mandatum non minus fuit vali- dum. Imo etiam si impetrans non esset ex-communicatus, tamen ista clausula ab fo- lutionis requiritur, alioqui forma non ser- uaretur, & etiam si non haberet beneficiū, vel beneficia, requiritur clausula, nec non omnia & singula, &c. nam hæc clausulae possunt in casu dubij prodefe, sed clausula canonici & præbendæ, quando man- datum dirigitur non habent collationem canonici & præbendæ, nil posse prodefe, ergo non debet poni. Nec refragatur quod si hæc verba sunt de forma, r̄t *supracō- clusi in rub. Forma, &c.* & quando forma nō seruat actus est nullus. *I. cū ij. §. si pretor. f. de transact. l. i. & ibi dol. de liber. & posthu. quod est verū in verbis, necessariis & sub- stantialibus, sed verba superflua non sunt de forma, ergo illorum omisso non vitiat.* *per nota. in c. cum dilecta de rescrip.*

scriptus gratia, vthic patet. idem not. in cap. gratia. de piu. gra- rescript & cle. gratia. ill. tit. De alio mandato reprobato, vidē in regula cancel. 2. 4. & de hac clausula loquitur glo. in cle. si de benefi- cio, in verbis, siue ad nos deprehend. idem in no- nominationibus, scipisci in tract. nom. q. 3. idem in referuationibus & expectatiis. dicit in rub. de reser. supra dispensatio etiam gratia vocatur sex. in c. licet canon. & ibi nota Perus. de elect. in 6. & in c. apostolice. de cle. excomin. mi- nistr Dec. conf. 541. vi. la. nu. 6. vide infra in ver- bo, dispensationum.

Aliud est rescriptum gratiæ quod no- uaprovisio vocatur, & est quando de no- uo impetratur beneficium à Papa, & im- petranti conferetur, de quo in c. ad aures. & ca. cum adeo de rescript. & nunquam datur no- uaprovisio, si semel Roma. pontifex con- tulerit. Provincial. fol. 60. vers. Item super pro- visionibus.

Aliud rescriptum gratiæ, vocatur ratio- ni congruit, vt si impetravero beneficium à Papa Clemente 7. & ab eo soluam obtinui signatarum, si post mortem Papæ Clemen- t. volo leuare bullas à successore Paulo

YYyy

De rescri- 3. debebunt sic expediri. Paulus, &c. ratio-
pro rationi ni congruit, & conuenit honestati, vt ea
congruit. quæ de Rom. pontificis gratia processerunt,
licet eius superueniente obitu literæ apo-
stolicæ super illis confectæ non fuerint,
suum plenum consequantur effectum, &c.
Et istæ literæ possunt dari tam à successo-
rem diato, quam immediato, quum ratio
diuersitatis in contrarium non aſsignetur.
Et ita statut Paulus terrius in regula can-
cellaria 8. licet Alexa. 6. noluerit à mediato
admittere. vt patet in regulis suis. rub. de signa-
tura gratiæ. Petrus de Viasio in directo. elecțio.
in 3. parte. ca. 28. & in regula cancellaria. Innocen. 8.
regula. vide Bonifac. in proemio Clemen. §.
nunc igitur. col. 3. num. 16. vbi dicit fortius,
quod si possit probari per testes prædeces-
sorem pontificem contulisse beneficium,
successor debet concedere bullas sub ra-
tioni congruit. quod debet etiam intelligi
quando supplicatio nō potuit signari, quia
Papa facta collatione breui mortuus fuit,
alioqui imputari debet ei, qui non accepit
signaturam. vt plene dicit in praxi beneficia. in
hoc rescripto.

De rescri- Aliud rescriptum gratiæ dicitur per in-
pro perinde de valere quod datur ei, qui dubitat colla-
tionem factam per Papam viribus nō sub-
sistere, nam tunc Papa vult. quod talis col-
latio perinde valeat, ac si principio vera
collatio fuisset facta & valida, & ista clau-
sula non tollit ius interim acquisitum ter-
tio per aliam collationem vel prouisionem.
equamvis. de rescr. in 6. hoc exp̄r̄et enet Dom.
sons. n. līte. col. 2. & conf. 128. scđam.

Et non datur hæc gratia super supplica-
tione, nisi literis expeditis, lecus in gratia,
si neutri, vel si nulli. Teste Ioa. Siaphil. in trad.
de literis gratiæ fol. 107. & seq. vers. quando ali-
quis, & si hodie quis impetrat à Papa, & eo-
dem die quis impetrat rescriptum perinde
valere, preferetur nouis & veris impe-
transisti habenti rescriptum perinde
valere, quia veritas cedit fictioni. I. filio. ff. de
liber. & posthu. ita concludit Cassado. decif. 6. de
sonceß. preb.

Plura tradit Probus de hac clausula in
addit. at lo. am. Monach. in c. s. de consuet. in c. p-
ti vide si non graueris. & tex. an. 1. 2. & ultim. ff. de

natalibus rescripti. Item aliud rescriptum gratis
dicitur subrogationis utpote quando aliquis in ius defuncti, vel alterius perit sub-
rogari. c. s. vi luce pendit. Fel. in rub. aſterſon
col. 3. n. 6. & quandoq. etiam datur p. non
colligante, n. eſt. tace in regul. Alexa. fixi,
rub. de ſubrogatione. dixi in itin. proxi. Opera. m. S. de-
clarantes in verbo, ſucceſſores. De rescripto
permutationis, quod eſt etiam gratis, lo-
quitur rub. de rerum pecunia. & dico ſupradic-
volumus. in verbo, permutations. de colla.

Aliud eſt rescriptum gratis frequentius. De reſcri-
ſum, quod, si neutri vocant, & tunc da-
p. in ſubrogatione. Perut de Viaſio in directo. elecțio.
in 3. parte. ca. 28. & in regula cancellaria. Innocen. 8.
regula. vide Bonifac. in proemio Clemen. §.
nunc igitur. col. 3. num. 16. vbi dicit fortius,
quod si possit probari per testes prædeces-
sorem pontificem contulisse beneficium,
successor debet concedere bullas sub ra-
tioni congruit. quod debet etiam intelligi
quando supplicatio nō potuit signari, quia
Papa facta collatione breui mortuus fuit,
alioqui imputari debet ei, qui non accepit
signaturam. vt plene dicit in praxi beneficia. in
hoc rescripto.

Aliud rescriptum gratiæ dicitur per in-
pro perinde de valere quod datur ei, qui ex hac
gratia nouus acquiritur titulus. Bar. ibidem
col. 11. Et in hoc attenditur euentus fi-
nitæ litis, quo ad eff. et. cum. de Ripa. in cap.
eam te. num. 27. de reſcript. Domini. conf. 29. dom.
Ioa. col. 1. vbi dicit multas literas si neutri
impetrari posse, & si primæ valeant, non
valebunt secundæ: sed si primæ non va-
leant, secundæ valebunt. Etiam in his literis
debet exprimi status cause. c. m. a. de re
iud. imo etiam omnia quæ poſſunt moue-
re Papam ad concedendum, vel denegan-
dum. Rota decif. 238. impetrant innoſus. Sit.
Milius in reper. in verbo, gratia. §. 90. in c. v. l.
deſcrib. & c. g. 1. & c. g. 2. & c. g. 3. & c. g. 4. & c. g. 5. & c. g. 6. & c. g. 7. & c. g. 8. & c. g. 9. & c. g. 10. & c. g. 11. & c. g. 12. & c. g. 13. & c. g. 14. & c. g. 15. & c. g. 16. & c. g. 17. & c. g. 18. & c. g. 19. & c. g. 20. & c. g. 21. & c. g. 22. & c. g. 23. & c. g. 24. & c. g. 25. & c. g. 26. & c. g. 27. & c. g. 28. & c. g. 29. & c. g. 30. & c. g. 31. & c. g. 32. & c. g. 33. & c. g. 34. & c. g. 35. & c. g. 36. & c. g. 37. & c. g. 38. & c. g. 39. & c. g. 40. & c. g. 41. & c. g. 42. & c. g. 43. & c. g. 44. & c. g. 45. & c. g. 46. & c. g. 47. & c. g. 48. & c. g. 49. & c. g. 50. & c. g. 51. & c. g. 52. & c. g. 53. & c. g. 54. & c. g. 55. & c. g. 56. & c. g. 57. & c. g. 58. & c. g. 59. & c. g. 60. & c. g. 61. & c. g. 62. & c. g. 63. & c. g. 64. & c. g. 65. & c. g. 66. & c. g. 67. & c. g. 68. & c. g. 69. & c. g. 70. & c. g. 71. & c. g. 72. & c. g. 73. & c. g. 74. & c. g. 75. & c. g. 76. & c. g. 77. & c. g. 78. & c. g. 79. & c. g. 80. & c. g. 81. & c. g. 82. & c. g. 83. & c. g. 84. & c. g. 85. & c. g. 86. & c. g. 87. & c. g. 88. & c. g. 89. & c. g. 90. & c. g. 91. & c. g. 92. & c. g. 93. & c. g. 94. & c. g. 95. & c. g. 96. & c. g. 97. & c. g. 98. & c. g. 99. & c. g. 100. & c. g. 101. & c. g. 102. & c. g. 103. & c. g. 104. & c. g. 105. & c. g. 106. & c. g. 107. & c. g. 108. & c. g. 109. & c. g. 110. & c. g. 111. & c. g. 112. & c. g. 113. & c. g. 114. & c. g. 115. & c. g. 116. & c. g. 117. & c. g. 118. & c. g. 119. & c. g. 120. & c. g. 121. & c. g. 122. & c. g. 123. & c. g. 124. & c. g. 125. & c. g. 126. & c. g. 127. & c. g. 128. & c. g. 129. & c. g. 130. & c. g. 131. & c. g. 132. & c. g. 133. & c. g. 134. & c. g. 135. & c. g. 136. & c. g. 137. & c. g. 138. & c. g. 139. & c. g. 140. & c. g. 141. & c. g. 142. & c. g. 143. & c. g. 144. & c. g. 145. & c. g. 146. & c. g. 147. & c. g. 148. & c. g. 149. & c. g. 150. & c. g. 151. & c. g. 152. & c. g. 153. & c. g. 154. & c. g. 155. & c. g. 156. & c. g. 157. & c. g. 158. & c. g. 159. & c. g. 160. & c. g. 161. & c. g. 162. & c. g. 163. & c. g. 164. & c. g. 165. & c. g. 166. & c. g. 167. & c. g. 168. & c. g. 169. & c. g. 170. & c. g. 171. & c. g. 172. & c. g. 173. & c. g. 174. & c. g. 175. & c. g. 176. & c. g. 177. & c. g. 178. & c. g. 179. & c. g. 180. & c. g. 181. & c. g. 182. & c. g. 183. & c. g. 184. & c. g. 185. & c. g. 186. & c. g. 187. & c. g. 188. & c. g. 189. & c. g. 190. & c. g. 191. & c. g. 192. & c. g. 193. & c. g. 194. & c. g. 195. & c. g. 196. & c. g. 197. & c. g. 198. & c. g. 199. & c. g. 200. & c. g. 201. & c. g. 202. & c. g. 203. & c. g. 204. & c. g. 205. & c. g. 206. & c. g. 207. & c. g. 208. & c. g. 209. & c. g. 210. & c. g. 211. & c. g. 212. & c. g. 213. & c. g. 214. & c. g. 215. & c. g. 216. & c. g. 217. & c. g. 218. & c. g. 219. & c. g. 220. & c. g. 221. & c. g. 222. & c. g. 223. & c. g. 224. & c. g. 225. & c. g. 226. & c. g. 227. & c. g. 228. & c. g. 229. & c. g. 230. & c. g. 231. & c. g. 232. & c. g. 233. & c. g. 234. & c. g. 235. & c. g. 236. & c. g. 237. & c. g. 238. & c. g. 239. & c. g. 240. & c. g. 241. & c. g. 242. & c. g. 243. & c. g. 244. & c. g. 245. & c. g. 246. & c. g. 247. & c. g. 248. & c. g. 249. & c. g. 250. & c. g. 251. & c. g. 252. & c. g. 253. & c. g. 254. & c. g. 255. & c. g. 256. & c. g. 257. & c. g. 258. & c. g. 259. & c. g. 260. & c. g. 261. & c. g. 262. & c. g. 263. & c. g. 264. & c. g. 265. & c. g. 266. & c. g. 267. & c. g. 268. & c. g. 269. & c. g. 270. & c. g. 271. & c. g. 272. & c. g. 273. & c. g. 274. & c. g. 275. & c. g. 276. & c. g. 277. & c. g. 278. & c. g. 279. & c. g. 280. & c. g. 281. & c. g. 282. & c. g. 283. & c. g. 284. & c. g. 285. & c. g. 286. & c. g. 287. & c. g. 288. & c. g. 289. & c. g. 290. & c. g. 291. & c. g. 292. & c. g. 293. & c. g. 294. & c. g. 295. & c. g. 296. & c. g. 297. & c. g. 298. & c. g. 299. & c. g. 300. & c. g. 301. & c. g. 302. & c. g. 303. & c. g. 304. & c. g. 305. & c. g. 306. & c. g. 307. & c. g. 308. & c. g. 309. & c. g. 310. & c. g. 311. & c. g. 312. & c. g. 313. & c. g. 314. & c. g. 315. & c. g. 316. & c. g. 317. & c. g. 318. & c. g. 319. & c. g. 320. & c. g. 321. & c. g. 322. & c. g. 323. & c. g. 324. & c. g. 325. & c. g. 326. & c. g. 327. & c. g. 328. & c. g. 329. & c. g. 330. & c. g. 331. & c. g. 332. & c. g. 333. & c. g. 334. & c. g. 335. & c. g. 336. & c. g. 337. & c. g. 338. & c. g. 339. & c. g. 340. & c. g. 341. & c. g. 342. & c. g. 343. & c. g. 344. & c. g. 345. & c. g. 346. & c. g. 347. & c. g. 348. & c. g. 349. & c. g. 350. & c. g. 351. & c. g. 352. & c. g. 353. & c. g. 354. & c. g. 355. & c. g. 356. & c. g. 357. & c. g. 358. & c. g. 359. & c. g. 360. & c. g. 361. & c. g. 362. & c. g. 363. & c. g. 364. & c. g. 365. & c. g. 366. & c. g. 367. & c. g. 368. & c. g. 369. & c. g. 370. & c. g. 371. & c. g. 372. & c. g. 373. & c. g. 374. & c. g. 375. & c. g. 376. & c. g. 377. & c. g. 378. & c. g. 379. & c. g. 380. & c. g. 381. & c. g. 382. & c. g. 383. & c. g. 384. & c. g. 385. & c. g. 386. & c. g. 387. & c. g. 388. & c. g. 389. & c. g. 390. & c. g. 391. & c. g. 392. & c. g. 393. & c. g. 394. & c. g. 395. & c. g. 396. & c. g. 397. & c. g. 398. & c. g. 399. & c. g. 400. & c. g. 401. & c. g. 402. & c. g. 403. & c. g. 404. & c. g. 405. & c. g. 406. & c. g. 407. & c. g. 408. & c. g. 409. & c. g. 410. & c. g. 411. & c. g. 412. & c. g. 413. & c. g. 414. & c. g. 415. & c. g. 416. & c. g. 417. & c. g. 418. & c. g. 419. & c. g. 420. & c. g. 421. & c. g. 422. & c. g. 423. & c. g. 424. & c. g. 425. & c. g. 426. & c. g. 427. & c. g. 428. & c. g. 429. & c. g. 430. & c. g. 431. & c. g. 432. & c. g. 433. & c. g. 434. & c. g. 435. & c. g. 436. & c. g. 437. & c. g. 438. & c. g. 439. & c. g. 440. & c. g. 441. & c. g. 442. & c. g. 443. & c. g. 444. & c. g. 445. & c. g. 446. & c. g. 447. & c. g. 448. & c. g. 449. & c. g. 450. & c. g. 451. & c. g. 452. & c. g. 453. & c. g. 454. & c. g. 455. & c. g. 456. & c. g. 457. & c. g. 458. & c. g. 459. & c. g. 460. & c. g. 461. & c. g. 462. & c. g. 463. & c. g. 464. & c. g. 465. & c. g. 466. & c. g. 467. & c. g. 468. & c. g. 469. & c. g. 470. & c. g. 471. & c. g. 472. & c. g. 473. & c. g. 474. & c. g. 475. & c. g. 476. & c. g. 477. & c. g. 478. & c. g. 479. & c. g. 480. & c. g. 481. & c. g. 482. & c. g. 483. & c. g. 484. & c. g. 485. & c. g. 486. & c. g. 487. & c. g. 488. & c. g. 489. & c. g. 490. & c. g. 491. & c. g. 492. & c. g. 493. & c. g. 494. & c. g. 495. & c. g. 496. & c. g. 497. & c. g. 498. & c. g. 499. & c. g. 500. & c. g. 501. & c. g. 502. & c. g. 503. & c. g. 504. & c. g. 505. & c. g. 506. & c. g. 507. & c. g. 508. & c. g. 509. & c. g. 510. & c. g. 511. & c. g. 512. & c. g. 513. & c. g. 514. & c. g. 515. & c. g. 516. & c. g. 517. & c. g. 518. & c. g. 519. & c. g. 520. & c. g. 521. & c. g. 522. & c. g. 523. & c. g. 524. & c. g. 525. & c. g. 526. & c. g. 527. & c. g. 528. & c. g. 529. & c. g. 530. & c. g. 531. & c. g. 532. & c. g. 533. & c. g. 534. & c. g. 535. & c. g. 536. & c. g. 537. & c. g. 538. & c. g. 539. & c. g. 540. & c. g. 541. & c. g. 542. & c. g. 543. & c. g. 544. & c. g. 545. & c. g. 546. & c. g. 547. & c. g. 548. & c. g. 549. & c. g. 550. & c. g. 551. & c. g. 552. & c. g. 553. & c. g. 554. & c. g. 555. & c. g. 556. & c. g. 557. & c. g. 558. & c. g. 559. & c. g. 560. & c. g. 561. & c. g. 562. & c. g. 563. & c. g. 564. & c. g. 565. & c. g. 566. & c. g. 567. & c. g. 568. & c. g. 569. & c. g. 570. & c. g. 571. & c. g. 572. & c. g. 573. & c. g. 574. & c. g. 575. & c. g. 576. & c. g. 577. & c. g. 578. & c. g. 579. & c. g. 580. & c. g. 581. & c. g. 582. & c. g. 583. & c. g. 584. & c. g. 585. & c. g. 586. & c. g. 587. & c. g. 588. & c. g. 589. & c. g. 590. & c. g. 591. & c. g. 592. & c. g. 593. & c. g. 594. & c. g. 595. & c. g. 596. & c. g. 597. & c. g. 598. & c. g. 599. & c. g. 600. & c. g. 601. & c. g. 602. & c. g. 603. & c. g. 604. & c. g. 605. & c. g. 606. & c. g. 607. & c. g. 608. & c. g. 609. & c. g. 610. & c. g. 611. & c. g. 612. & c. g. 613. & c. g. 614. & c. g. 615. & c. g. 616. & c. g. 617. & c. g. 618. & c. g. 619. & c. g. 620. & c. g. 621. & c. g. 622. & c. g. 623. & c. g. 624. & c. g. 625. & c. g. 626. & c. g. 627. & c. g. 628. & c. g. 629. & c. g. 630. & c. g. 631. & c. g. 632. & c. g. 633. & c. g. 634. & c. g. 635. & c. g. 636. & c. g. 637. & c. g. 638. & c. g. 639. & c. g. 640. & c. g. 641. & c. g. 642. & c. g. 643. & c. g. 644. & c. g. 645. & c. g. 646. & c. g. 647. & c. g. 648. & c. g. 649. & c. g. 650. & c. g. 651. & c. g. 652. & c. g. 653. & c. g. 654. & c. g. 655. & c. g. 656. & c. g. 657. & c. g. 658. & c. g. 659. & c. g. 660. & c. g. 661. & c. g. 662. & c. g. 663. & c. g. 664. & c. g. 665. & c. g. 666. & c. g. 667. & c. g. 668. & c. g. 669. & c. g. 670. & c. g. 671. & c. g. 672. & c. g. 673. & c. g. 674. & c. g. 675. & c. g. 676. & c. g. 677. & c. g. 678. & c. g. 679. & c. g. 680. & c. g. 681. & c. g. 682. & c. g. 683. & c. g. 684. & c. g. 685. & c. g. 686. & c. g. 687. & c. g. 688. & c. g. 689. & c. g. 690. & c. g. 691. & c. g. 692. & c. g. 693. & c. g. 694. & c. g. 695. & c. g. 696. & c. g. 697. & c. g. 698. & c. g. 699. & c. g. 700. & c. g. 701. & c. g. 702. & c. g. 703. & c. g. 704. & c. g. 705. & c. g. 706. & c. g. 707. & c. g. 708. & c. g. 709. & c. g. 710. & c. g. 711. & c. g. 712. & c. g. 713. & c. g. 714. & c. g. 715. & c. g. 716. & c. g. 717. & c. g. 718. & c. g. 719. & c. g. 720. & c. g. 721. & c. g. 722. & c. g. 723. & c. g. 724. & c. g. 725. & c. g. 726. & c. g. 727. & c. g. 728. & c. g. 729. & c. g. 730. & c. g. 731. & c. g. 732. & c. g. 733. & c. g. 734. & c. g. 735. & c. g. 736. & c. g. 737. & c. g. 738. & c. g. 739. & c. g. 740. & c. g. 741. & c. g. 742. & c. g. 743. & c. g. 744. & c. g. 745. & c. g. 746. & c. g. 747. & c. g. 748. & c. g. 749. & c. g. 750. & c. g. 751. & c. g. 752. & c. g. 753. & c. g. 754. & c. g. 755. & c. g. 756. & c. g. 757. & c. g. 758. & c. g. 759. & c. g. 760. & c. g. 761. & c. g. 762. & c. g. 763. & c. g. 764. & c. g. 765. & c. g. 766. & c. g. 767. & c. g. 768. & c. g. 769. & c. g. 770. & c. g. 771. & c. g. 7

Aliud est scriptum vñionis, de quo in c. sciat venire. dicitur eccl. in i. p. et. de per. in i. r. de vñ. eccl. in i. r. de reuocatio in i. b. ple- n. reuocab. hæc rescripta gratia, quibus frequentius vñimur, quam aliis, ideo ea an- notare v. in.

Sed si de his & aliis abusus lè videre ou- pis bone lector, vide que plenè scripti in præ beneficii, in qua & referrita ad vaca- tur, & ad vacantia tractauit, & quæ in Frâ- cie præxī quotidie versantur. I

& poenis, à iure vel ab homine, quavis & occasione vel causa la-

a Quavis occasione vel causa lati.)

Hæc tamen absolutione non prodest, si im- petratur eftet excommunicatus propter hæ- resim. Hösten. & alij in c. excommunicatus. & credentes de here. Felin. in c. apostolice. col. 1. a- except. nec etiam prodest his qui commis-

erunt falso in literis apostolicis, de quibus dixi in bullâ cœnc Domini articul. 4. nec im-

peditibus nuncios publicos, seu execu- tores apostolicos, regu. cancell. cle 7. reg. 72. &

archiepi. copias Floren. in 3. parte sua summe ut. 24. c. 13. de excomm. & ii. seq. nec prodest non

parentibus rei iudicatae, vñest in reg. 77. Pau- li pape tertij, vbi scripta. Quid de ventibus li-

teris falsis? ibidem ride. & D.R. uscum in tract.

iuris reg. diu. in 20. priuile.

Idem si impetrans in excommunicatione infor- deruit ultra annum, vt in d. regul. declaratur. Felin. in d. capi. apostolice, & quia male videtur sentire de fide, qui tanto tem- pore perseuerat. Ita firmat Boer. in decif. Burdeg. quest. 290. duo permittauerunt dicens ita fuisse in senatu Burdega. iudicatum. gl. in c. de penit. doctor. in c. i. de iudic. nisi ista crima exprimerentur. Dom. Auriol. in c. cum contumacia de her. in 6. sed pars hec non solet exprimere, nec papa cocedere. Ino. anno 1228. & in mense Aprilis, à rege Lu- douico sancto fuit edita his verbis, contra istos infordecentes constitutio, statuimus quod excommunicati, si persistant ultra annum in excommunicatione, quod bail- lius bona illius mobilia, & immobilia post annum capiat. donec absoluti fue-

rint, & ecclesiæ satiscerint, nec tunc et-

iam vñi de nostro speciali mandato, & sic Regia or- solent impetrari literæ, regiæ à cancella- dmatio vt- ria, per quas hoc permittitur officialibus bona in tantum regiæ, non dominorum, baro. fordescen- num, vel aliorum, vt vidi seruari. Scripti in tis post an- repe. cap. postula lis. ss. 4. de cle. excommu. * I. nun vendi- mo ann. 1515. die vlt. Iulij fuit monitio abu- siua declarata, eo quod officialis post an- num monuisset excommunicatum vt ab- soluere se faceret.

Item non proderit hæc absolutio post actum, ideo in præsensionibus solet apponi ad effectum præsentium duntaxat conse- quendum. Puto etiam quod non prodest his qui interfecerunt vel verberauerunt cardinales aut episcopos. c. felicis. de penit. in c. clemen. i. illo. tit. plen. scripti in d. bullâ ca- ne Dom. art. 8. vbi contra istos. apposui octo poenas.

tis, si quibus quomodo libet inno- datus & existit, ad b. effectum præ- sentium duntaxat consequēdum, harum serie & absoluente, & ab- solutum fore censentes,

a Innodatus existit.) Et sic absolutio potest fieri sub conditione. An præsuppo- nat excommunicationem? probatur in l. non viig. & ibi addidi. ff. de excep. & per Ino. & alios in c. venerabilem. de ele. Lud. Rom. plenifi- me scribit in l. cum mulier. ff. sol. matr. Iaf. & alij in l. decein. de verb. obli. vbi concluditur quod non, qui solet peti ad cautelam, & bonarū mentium est timere culpam, vbi non est. c. 2. de obseruatio. ieiunio. Fel. in c. cùn. venerab. col. 4. vers. an & quando reus de excep. Et sic licet ex- communicatus imponentes non possit ab- solui. c. cum aliquis. u. q. 3. tamen quandoque contrarium seruatur, ibic. nam & impos- nitens & iniuitus hic absoluuntur. etiā testis, vt ferat testimonium. Ant. Bat. in c. veniens. 2. de test. Inol. in c. ab excomm. de rescrip. durabit tamen semper peccati vinculum. quod quidā de peni. & remis. & an legatus de latere sic posset absoluere, teque à quibusvis excom- municationis, &c. & ab omni alia excom- municatione. Felin. in c. ad eminentiam. in fi- desent. excom. tenet quod sic eriā si absolutio

Legatus in
suis iueris
absolut.

YYy 2

est referuata papæ, nisi in septem casibus ibidem traditis per eum, ideo solet in suis literis exprimere hanc clausulam, teque à quibusvis excommunicationis, &c. ut sacerdos vidi, non potest tamen episcopus non vocata parte abfoluere excommunicatum. gloss. in c. excommunicatos. i. quest. 3. nisi proprio motu excommunicauerit, ut ibidem dicitur. & sequitur Bald. in l. si pacto. col. 1. C. de pac.

**Electio conditionalis
& alternativa collatio, an ratiocinatio & acceptatio.**

Notandum est quod non valet electio vel postulatio sub conditione, ut eligo talen si episcopus eum elegere. nec electio alternativa, ut eligo talen aut talen. nec in certa, eligo talen quem episcopus eliget. text. in c. 2. de elect. in 6. tum quia actus legitimus non recipiunt diem, nec conditionem regul. actus legitimi. tum quia ecclesia, quæ est sine macula, vota sua diu eludi non est passa. argu. l. 2. C. de spons. etiam quia posset dari via eligendi seipsum: ut eligo quem episcopus, & episcopus illum eliget: arg. ca. quanto de diuori. & alia multæ fraudes possent contingere contra consilium. c. cum in cunctis. de elect. ita Host. ibi, renunciatio etiam non valet, si fiat sub conditione, si placuerit patruo meo, si eidem non placeat, Domi. de Rota. decis. vlt. de renunc.

Intellige prædicta, quando incertitudo versatur circa personam electi, vel circa modum eligendi. secus si incertitudo veretur circa modum vacationis: ut eligo talen ad beneficium vacans per mortem talis, vel alio quouis modo yacet. Lappus alleg. in 6. in hac. vel si dicaret, eligo prout melius de iure possum, tamen non valeret si sonaret in conditionem, ut eligo si yacat. Arch. Domini. & Perus. in d. capit. 2. secus in collatione, quæ bene valet sic, conseruare si vacat, vel si tali modo vacet, vel tali, vel non expresso modo vacandi, cum hoc exprimere non sit de substantia, quia tacite inest. gloss. & doct. in d. c. 2. Nic. Milius in repert. verbo, beneficium. quest. 1. & quest. 56. Domi. conf. 84. quia istud. col. 2. Mandag. in tract. de elect. c. 26. Fel. in c. cum ex officij. col. pen. de prescri. de Ripa, lib. 2. Resp. cap. 23.

Non tamen valet, si dicat, si qua præbenda vacat, illam tibi conseruo: quia certum

quid conseruo debet, vel conseruo si tibi de iure debeatur. Domi. in cap. ad diuin. inf. de prebend. in 6. quia collatio pura esse debet, vt supra dixi. & sequitur Fel. in cap. cum congregat. col. penult. offic. deleg. nec valet etiam acceptatio facta si placuerit Regi, vel episcopo, secundum eum ibi. & Dom. in d. c. 2. de elect. in 6. Sed acceptatio bene potest fieri, si mihi debeatur gl. & doct. in c. 2. in f. de rescr. in 6. & gl. in §. item quod ad dictas in verbo, nominatorum. de collatio in prag. sancti. vide Anch. in conf. 43. vlt.

Item præsentatio potest fieri sub alternatione, & alio modo etiam incerto, videlicet gl. in cle. vlt. de iure par. Ia. conf. 6. 2. in causa. col. 4. in 2. vol. Curt. in tract. de iure par. in verb. honorificum. q. 9. & Paul. de citad. eo. tracta in 6. parte. q. 46.

b) *Ad effectum.*) Non prodebet ergo ista absolutio quo ad ferendum, testimoniun. c. veniens. 2. de testi. nec ut posset celebrare, vel horis interesse, nec ad alia, sed ad effectum tantum impetracionis: ideo non posset eidem conseruari ab ordinario beneficium, si ante collationem non fecerit se absoluiri, per cap. postulatis. & ibi dixi sufficiunt. cler. excom. ministr. & hæc clausula solet apponi in quibuscumque impetracionibus gratiarum, in literis iustitie non vidi apponiti: sed in quibusdam mandatur absoluiri ad cautelam.

c) *Absoluere.*) Alioqui non valeret mandatum ab excommunicato impetratum. cap. i. de rescript. in 6. nisi in viginti casibus quos congesisti in repert. ca. postulatis. in addit. de cler. excom. ministr. & hæc clausula solet apponi in quibuscumque impetracionibus gratiarum, in literis iustitie non vidi apponiti: sed in quibusdam mandatur absoluiri ad cautelam.

Quæro an profit hæc absolutio si impe-

trans non procurauerit absoluiri, & tempo-

rius excommunicationis.

excommunicatus. illiq; fuit facta collatio, ut possit

videtur quod profit, quia hic absoluitur ad effectum præsentium consequendum, et negatur.

effectus mandati est collatio, ergo ad hoc pro-

videtur absoluiri: alioqui mandatum non

prodebet. In contrarium videtur, quia ab-

solutiuitur, ut impetratio valeat d. c. 1. & dixit

dūtaxat, alioqui remaneret in sua proter-

vitate,

uitate, quod esse non debet. c. ut clericorum. defendendum, tamen si possit obtinere absolutionem, repelletur. Card. & alii in cap. ab excommunicato. de re/cr. Fel. in ca. intellectimus. de iudi. &c an quis possit probare absolutio- nem ab excommunicatione, ut beneficiū imperatum obtineat per solum suum cō-
fessorem. tradit Cald. conf. 2. an si opponatur. an possit
rub. detest. quod non, cum illum videro.
Absolutio
per confessorem
nec non a omnia & singula be-
neficia ecclesiastica cum cura, &
sine cura, quæ præfatus. N. etiam
ex quibusvis apostolicis dispensa-
tionibus b obtinet & expectat:
c ac in quibus & ad quæ ius sibi
quomodolibet competit, quæ-
cunque, quotcunque & quali-
cunque sint, eorumque d fru-
ctuum, reddituum.

Differentia est enim impetrationis va-
cantis beneficij, & vacaturi: quia impetra-
tio vacantis beneficij valet cum hac clau-
sula sine alia absolutione, secus in manda-
to, & in literis ad vacatura, ne duo specia-
lia concurrant. l. 1. C. de dotois promis. videlicet,
ut valeant literæ mandati, ut possit habere
beneficium sine alia absolutione, quod non est dicendum. facit. c. gratia. de rescr. in
6. non potest de præbend. illo lib. vbi licet
impetratio valeat, tamen non propterea
erit habilis impetrans in aliis. imo quando
dependet à potestate excommunicati, ut
possit absoluiri, & non curat, non debet ei-
dem prouideri de fructibus beneficij, et
iam quantum ad necessitatem vitæ, nisi in
mortis art. gloss. & doct. in cap. pastoralis. in gl.
vlt. de appell. Archid. & Prab. in cap. præter. 32. dist.
Facit quod si excommunicatus impetrat
rescriptum super consecutius causa, &
dependentibus, valebit, non poterit tamē
actus in iudicio postea facere, nisi sit absolu-
tus, videlicet producere testes, & alia
facere, loan. And. in regula vtile. deregul. iur. in
6. immatu. doct. in c. 1. de rescr. illo lib. sic nec
iste excommunicatus poterit acceptare,
vt ius consequatur, antequam sit absolu-
tus, licet mandati impetratio teneat, quia
licet excommunicatus admittatur ad se

a Omnia & singula. Quoniam mul-
ta per surreptionem solent evenire. c. trās-
marinos. 98. dist. ideo hæc clausula tollit sub-
reptionem. nam teneretur alias impetratas
beneficium quantumcunque modicum
exprimere. c. simota proprio. de prab. in 6. ca. ad
aures. & c. si proponente. cum sum. de re/cr. Alio-
qui mandatum esset nullum, & alia quæ-
uis impetratio apostolica, ut ibi. Enst. Fel. in
ca. nonnull. colu. 7. & c. in nostra. plenè per illum
tex. corre. s. de rescr. per l. qui iure. de ref. mili.
& c. 1. de et. act. Facit quod expressum di-
citur etiam in genere. Bar. & alii in l. 1. ff. de
vulg. & l. prætor. §. 1. de no. oper. nunc. & hæc
expressio valet, utibidem dicitur, & valet hæc
expressio generalis, tantum, quantum si
singula expressum enumerarentur. tex. sing.
& ibi gl. in l. omnes. C. de prescr. 30. vel 40. anno
laf. in l. 1. in fin. ff. si quis in ius voca. non iterit. &
dico fusiū infra in verbo, pro expressis.

De verbis
ut asserti-
tur, & ut
acepimus.

Yyy 3

Forma mand. Apostol.

1094

quando. Cod. de confirm. pecu. Rota decisi. 74. i.
mota quod vbi alicui. & decisi. 272. nor. quod si
ponatur in antiqu. & decisi. 6. vidi de preben. Sie
consultuit Cardin. in cons. 69. vacante colum. pte.
& Cassado. in dec. vlt. de iure patron. Et de stylo
curiae Rom. est quod quando impetrans
est supplicans, dicatur in literis, vt afferit,
quando duo supplicant, vt afferit, velut
afferunt. cap. ad hoc. de rescript. vt in permu-
tantibus, quando vero alias pro eo suppli-
cat, dicitur, vt accepimus, vel quando mo-
tu proprio Papa facit. cap. cum cler. & seq. de
pali. cap. ex literis. de pign. teste Provincial. cu-
rie Rom. fol. 55. ver. item no. quod vt afferit. &c.
De verbo, vt praemittitur, quid significet.
explicat gloss. & ibi doct. in cap. cupientes. §.
quod si per virginii. in verbo, priuatos, de electio-
ne.

b Obtinet.) Tunc dicitur obtainere,
quando habet ius in re. Arch. in ea. signatiose.
vol. i. de refer. in 6. & sic non dicitur quis ob-
tinere beneficium ante collationem & ac-
ceptionem, nec tunc. dicitur valere in
curia. Domi. & Perus. in c. presenzi. de preben.
in 6. vnde si electus non confirmatus mo-
riatur in curia, beneficium non vacabit
ante confirmationem, per mortem suam.
¶ Auct. in super his. colu. 3. num. 17. de accus.
vide gloss. & doct. in clem. si Rom. mis. de preb.
alterant gloss. in verbo, literas. §. supra tit. prox.
Idem in verbo, pertinere. Anch. in c. presen-
zi. & c. seq. de preb. in 6. Dixi in verbo, perimen-
sem. si supra tit. prox. Itex. & ibi doct. in c. gra-
tiose. de ref. cr. in 6. & de Rota. decisi. 274. in antiqu.
dixi in gl. obtaineat. in §. volumas. de coll. supra.

c Expectat.) Eo apponitur, quia tam
de iure in re, quam ad rem, est facienda
mentio in literis gratiae. c. in nostra. de rescri-
picio c. 2. de filius presb. vbi in secunda dispen-
satione cum certa moderatione concessa,
licet non tribuat ius etiam ad rem, sed im-
petrans habilis fit, quis tenetur facere
mentionem primae. quod est not. & de hoc
satis dicitur in d. c. in nostra. & per Pan. in c. ve-
niens num. 16. de prescrip. & sic propter hanc
clausulam valebit mandatum secundum,
etiam non facta mentione primi, licet al-
ias contra. in cap. dnobus. in fin. de rescript. in 6.

Nicolaus Milius in verbo, gratia 96.

Et quando mandatur pro audiendi, & si Clerks
non sit alio. i. ius quae situm, intelligitur de finibus
iure in re, non ad rem. Cald. cons. 8. in fin. de locis
rescrip. R om. cons. 25. s. p. prob. in fin. Amo. lino. & quel-
c. in causa. & de rescript. p. per tex. in ea. p. de
concess. preben. in 6. Felin. in cap. mandatum. nu.
3. de refer. canon. & id. de bella mira. in cons.
34. Supposito. col. p. tener non tolli per hanc
clausulam ius quoquo modo quae situm,
etiam ius ad rem. ibi vide fufia. Primum ta-
men commune est quod sequitur Felin.
in cap. super literis. colum. 7. vers. 5. regula. & ca.
causam. colum. u. de rescript. vbi etiam decla-
rat, quando Papa dicit, non obstante col-
latione, debere intelligi de inuidia. & per
hanc clausulam. Papa declarat se nolle
praejudicare iuri tertii. regul. cancel. 16. vbi
dicitur in imperationibus apostolicis
solere apponi. & operatur quod si non
fiat mentio possessionis colorare, valebit
tamen imputatio cum hac clausula, licet
alias non valeret text. & ibi loan. And. & Ima.
in c. cum nostris. de concess. preb. & in ca. literas.
ibid. no. inc. quanuis. de ref. in 6.

d Eorumq. fructum.) Quia verus
valor tam beneficium imputatur quam illius
quod imputatur, debet exprimi. & cap. in
nostra. Plenè Felin. in cap. ad aures. idem. de
valore exprimendo, dixi infra. nomina.
q. 9. & in §. si. supra. de mand. Apost. hic non re-
petitur.

& prouentuum veros annuos va-
lores, ac huiusmodi dispensatio-
num & tenores.

a Dispensationum. Impetrans feci.
dam dispensationem, tenetur facere men-
tionem de prima, & idem in aliis prouis.
onibus a Papa, vell egato sibi factis. ca. 2. de beatiss.
filii presb. in 6. c. vle. de offi. leg. eo. lib. fecus si fi-
at ei prouisio ab ordinario. clem. vbi. de offi. prim. 3
ordin. & dixi supra eod. in gloss. expectat. null quod
impetraverit indulmum a Papa quod in a-
liis imputationibus apostolicis non te-
reatur facere mentionem. ita consulat
cuidam spuriu legitimo. Pallit etiam
quando Roman. pontifex vult dispen-
sationes

tiones haberi pro expressis, & earum te-
nores prout hic, ut fictio tantum operetur
in ea ficto, sicut veritas in casu vero. l. si-
ho ff. de lib. & posthum. Item si aliquis sit dis-
penсatus, ut pote illegitimus, ad unum be-
neficium curatum, non poterit permute-
re cum alio curato, sed dispensatio intelli-
gitur a primo. cap. non potest de prebent. in 6.
Item quando dispensatio additur dis-
pensationi tenetur quis in secunda men-
tionem facere primae lecus si non addere-
tur dispensationi, vt si cuim illegitimo, vel
homicidio sit dispensatum: vt non obstan-
te dicto defectu possit beneficium ecclesi-
asticum consequi, si ipse postea impre-
teret beneficium non facta mentione illius
dispensationis valebit impetratio, cum no-
si noua impetratio, sed executio dispen-
sationis factae. vi firmant. Io. And. & Peru. in c.
vli. in si de filii presb. in 6. ego velle in mentio-
nem facere, ut lites omnino evitarentur.

Item dispensatus ad duo beneficia in-
telligetur de duabus primis per d.c. non po-
nit, quod est intelligendum quando ea ha-
buit eum effectu, alioqui si duo fuerit profe-
catus in iudicio, & super illis succubuerit,
poterit alia duo habere. teste Ancha. in c. 2. de
filii presb. lib. 6. Bal. in c. olim. colum. 2. de reser-
dixi in l. boues. ff. de verb. sign. Egid. bellanera.
con. 32. pro introductione. Et ita fuit opinio
Arch. in c. de filiis presb. lib. 6. quae semper in
curia Romana, & palatio Apostolico fuit
seruata, teste Egid. de bellanera deci. vli. Ideo
solet apponi in dispensationibus quod lo-
codimili vel dimissorum possit aliud, vel
alia, simile, vel similia recipere. Et quoties
sibi placuerit, illa dimittere, simul, vel suc-
cessione, simpliciter, vel ex causa permutationis,
& illis dimissis aliud, vel alia, simile
vel similia, vel dissimilia recipere, & quoad
vixerit retinere, &c. sic consuluit Domin. conf.
97. Titus habuit, &c. Dec. cons. 109. & diligen-
ter colum. 1.

Et si huic dispensatio conferatur unum
beneficium a Papa antequam illud acce-
pet, ordinarius illud conferre non po-
terit, quia non est liberum, & si ordinarius
contulerit, antequam ille acceptet, non
tollitur illi facultas acceptandi. per cap. si

tibi abenti de prebend. in 6. Tamen contrari-
um fuisse iudicatum mihi relatum est, an-
no 1534. in vigilia Purificationis. & haec
dispensatio non retrotrahitur, prout con-
suluit Olbr. cons. 325. thoma. colum. 2. & ad pe-
tendum eam requiritur speciale manda-
tum. Pan. in c. innotuit. col. 2. not. antepen. de elec.
potest tamen a superiori concedi motu
proprio. Pan. in c. c. in cunctis. §. 1. col. vli. de
elec. vide doct. in c. nonnullis §. vli. de rescr.

Et qui dispensationem allegat, illa pro-
bare debet. tex. in cap. cum V monensis. & ibi
Card. 3ano. de elec. & c. ff. de schismatis. vbi idem
Card. nota.

Quare an dispensatus per legatum ut Legatus nō
plura posse obtinere beneficia, possit ea dispenſat
obtinere extra territorium legationis? extra lega-
Decius consilio 207. pulchrum. consuluit rionis ter-
quod sic, per aliqua fundamenta satis de-
ritorium,,
bilis. Sed ego tenerē cōtra. per text. in l. i. lib. contra De-
potestatē autē non exercet, nisi in ea pro-
uincia sola, q̄ ei decreta est. ff. de off. procons.
& leg. gl. in c. dudum. 2. in verb. iniuitatam. de e-
leg. & ista opinione tenuit Io. And. Domi.
& Peru. in c. cū ex eo, in verb. subiectas. de elec.
nam Papa qui habet maiorem potestatē
quam legatus, quando legitimat aliquem,
non legitimat extra terras ecclesiæ ad
succedendum. Bal. in l. i. C. de iure aureo. anu-
lo. Ferr. causel. faciunt no. per doct. in l. i. C. de
sum. Trinit. & limitatum est legato territo-
rium, ergo extra non poterit. arg. I. fin. de iu-
risdict. omnium iud. & l. in agri. 3. de acq. rerum
dom. & adducta per doct. videntur tolli per
Bart. in l. pupillo. ff. de tur. & curat. datis ab his.
gl. in l. non solam. §. & qui in testamento. de ex-
cus. tur. & ego ipse sigillatim respondebo,
cum operæ pretium huerit.

Itē legitimū per impreatorē nō suc-
cedit in bonis in terris ecclesiæ sitis. Lud. de
Sandis. in trac. de legitimatione. in §. de legitimati-
onis per rescriptum effectu. q. vlt. Sic expre-
sim tenet Chassaneus. in consue. Bur. in §. 16.
ingl. sub des mains mortes. rbi plene probat, ta-
illum videto. [Quamvis Philip. Probas re-
neat contrariū in c. officii. de off. lega. in 6. quia
dispensatio respicit personæ habilitatem,
non locum, ideo ego conciliarem sic, quod
legatus potest dispensare cū suo debito ad

duo.

constituit Dominus.

Vbi primò declaratur fidelitas, videlicet ut in dispensando habeat rationem ad bonum publicum. Aliás dicitur infidelis. Floren. i. parte summe. tit. 17. cap. li. Pan. ind. §. qui vero col. 12. Dec. conf. 602. vij o punto col. 3. & seq. abi plenē dicit.

Secundò, ponderositas (ut dicunt) vide-
licet ut dispensans prudenter consideret
causam rationabilem, & qualitatem per-
sonarum, ibi, prudens. Nam dispensare est
diuersa pensare. gl. in c. requiritur. §. m. rigor.

i. q. 7.

Tertiò, requiritur potestas super eo, cu-
mo dispensat, ibi probatur, quem constitu-
it dominus. Ideo legatus non dispensati-
ne causa, etiam in illis casibus, in quibus
Papa posset. Imit. in c. dudum. in 2. in p. de eccl.
Feli. in d. c. postulatis. & vers. quartius. & epis. copus
& archiepiscopus sine causa dispensantes
debet deponi, si accusantur. cap. i. & plan.
diff. Pan. & Imit. in c. de multa. de preb. Feli. in c.
constitutus. col. 3. de re. & cr. sed bene multi ho-
die deponerentur. idem si ex falsa cau-
Old. conf. 256. Clement.

Lustæ dispensationis cause sunt necelli-
tas. c. tali. i. q. 7. Pan. in c. de multa. & ca. quatuor. in p. de
transl. epis. c. quod pro remedio. i. q. 7. Vilitas. se-
gl. in c. ut constitueretur. so. dif. cap. ap. pietas. in
fi. 23. q. 4. Iac. Bonau. in add. ad ian. de servatu-
bea. fol. ios. concu. 9. Personæ etiam qualitas.
cap. didici. & cap. tali. i. que. 7. cap. de multa.
de preben. Item religio. cap. monachus. 77. diff.
cap. cum illorum. de senten. excom. Ipla. pietas.
gloss. & doct. in c. requiruis. §. m. rigor. i. q. 7. &
alii cause ad itas reducuntur. Necel-
lendum, quod dispensatio differt à pri-
uilegio, quia hoc sine causa conceditur.
dispensatio cum causa, ut proxime dixi, qua
existente falsa vitiatur. Pan. in cap. qua cr. ma-
col. 2. de consang. Dec. conf. 681. in causa. col. 1. pen. fin.
& conf. 693. u. 12. & hæc dispensationes stric-
tè sunt interpretande. c. i. definis presb. lib.
6. gloss. in verbo, dispensaciones. cap. ordinari. de
offic. ordin. in 6. nisi in caso positivo infra m. gl.
motu proprio in 4. effectu. & per Paxton in cap.
fin de sumo. & Iaf. in l. si ita scriptum in sua pro-
cipi. ff. de lib. & possib. un. & per Feli. in cap.
postulatis. colum. n. num. 9. de re. & cr. p. & n. eis
accredit.

**Potestas le-
gati recipi-
enda.**

Notandum est, quod quando legatus,
vel alius, virtute specialis potestatis sibi
concessæ dispensat, quod debemus recipi-
& custodire literas, non solum dispensa-
tionis, sed etiam potestatis sibi concessæ.
Pan. in c. fraternitati. de schism. & in c. quod su-
per. col. 2. de fid. instr. gl. & doct. in c. cum in iure.
de offi. deleg. Et an sub generali dispensatio-
ne ad quæcumque beneficia etiam si curam
habeant animarum, intelligatur facta dis-
pensatio ad beneficia in cathedralibus ec-
clesiis existentia. quod sic, tenet Do. in c. i. de
filii presb. & Iaf. conf. 104. circa col. 2. in 1. vol.

Notandum est quod nunquam dispen-
satio datur per breve, nec rehabilitatio-
per breve, in reg. Alex. Papæ 6. continetur in rub. de si-
& sine cau-
gnatur gratis, & haec dispensationes si fiant
sa facta no
fine causa, dispensatus non erit tutus quo
ad Deum gl. sing. in c. non est. de rōto. quam ibi
sequuntur doct. & Pan. in c. significasti num. 3. de
ele. & in c. cum adeo. de rōto. & in ca. exirpan-
de. in repe. §. qui vero col. 12. de preb. Arch. & alti-
in c. brev. canon. de ele. in 6. Perus. in rub. deref. 3.
col. vlt. lib. 6. Old. conf. 225 thema questionis. col.
1. & conf. seq. Anch. conf. 32. nisi legib. in fin glo. in
verb. postulatis. §. cui rei de coll. in pragon. Feli.
in c. ad audiendum. 2. col. 4. vers. nihilominus. de
rescip. & in c. postulatis. col. 16. vers. quartus ca-
sus. derescip. de idem tenet theorologi, quos
refert Adria. de Traiecto. in quest. 6. quoli-
ber artic. 2. & Asten. in sua summa. rubr. de dis-
pens. lib. 6. titul. 2. artic. 4. quibus afflentit
Ang. in summa angeli. in verbo, dispensatio. §.
3. etiam si fiant à Papa: qui ex officio sibi
commissio tenetur facere sicut bonus dis-
pensator, fidelis, & prudens. vt Luc. cap. 12.
dicitur. Fidelis seruus & prudens, quem

accrescit. *Bal. in l. 1. col. 1. C. de indict. vidui. coll.*
in tantum, quod non fiet extensio ad casu
etiam habente maiorem rationem. c. si de
transl. epif. *Pan. in c. ad aures. column 3. de reſcrip.*
Ideo dispensatus, vt non obſtantē defectu
etatis pofit habere beneficium curatum,
non intelligitur dispensatus ſuper admī-
iſtratione bonorum, niſi aliud apparet
ex voluntate principis. *Arch. inc. 1. de exa.* &
qual. in 6. Fel. in c. edoceri. col. 2. de reſcrip. Ror. in
deciſ. 136. volvurum. in nouis.

quod iſta tam facilis diſpensatio totum Diſpenſa-
deſtruit orbe, hæreſes generat, templa rionis mul-
tuert, pauperes necat, doctos miſe-
ra incom-
pros reddit, ſcandalu nutrit, itupidos in vo-
moda.
luptate alit, adulatores allicit, literarum
ſtudia conteruere facit, bonos occidit, &
vt paucis dicam, eſt omnis penè mali ſe-
minarium, videmus enim hos ſic diſipa-
tos tres vel quatuor vnam deglutire re-
gnū, quid illi tres boni ultra alios fece-
runt, ignorat totus mundus.

Exterrituſ tamen ad necessaria confe-
cutiuſ. gl. in c. quia in tantum de præb. in Felin.

Difpenſa-
mo quando abundenſ in c. poſtulaſti deneſcrip. & Probiſ in addi-
tione. Monach. in d. c. uno. col. pen. de exa. & qual.
in 6. ideo illegitimus diſpensatus, vt poſſit
promoueri ad ordinem episcopalem, vi-
detur etiam diſpensatus ad minores. Bonif.
in cle. 1. nu. 34. de præb. plenē Felin. in d. c. poſtulaſti.
vide lo. de Lopis. in repe. l. ſi pater. nu. 225. cum
ſeq. C. de her. inſt. Dec. inc. aſſicerici. §. ſi de iud.

Vidi dubitari de eo qui erat diſpens-
atus ad tenendum ecclesiā sancti N. Quæ
forſan parochialis exiſtit, vel forſitan erat
natus ex consanguinea, an valeant iſta re-
ſcripta, dicerem quod ſic, quia forſan, vel
forſitan etiā eſt nota aſſertio, ideo Papa
videtur diſpensasse, ac ſi nō diſxil forſan,
vt in euangelio, ſi cognofceretis me, forſitan
& Patrem. gl. in c. ſuper literis. in verb. niſi
forſitan. de reſcrip. gl. in c. in ſi in verb. forſan. de
renun.] T in c. 2. de teſta. glōſſ. in l. ſi diuo. ff. de recep.
arb. cle. ne Romani. §. ſue. de ele. l. ſi rom. mobi-
lem. ff. de acq. poſſ. c. ſi de teſta. Collect. in c. quod per
noval. col. 3. de verſig. gl. in c. 2. in ſi. vt li. nō cōte.

Originem diſpensionis, & quo tuplex
ſit diſpensatio, & alia multa vide per Specu.
in tit. de laſpis. & diſpensat. §. 1. & 3. & ve. diſ-
pensionis ad duo incompatibilia cum
ſimpliſi ſignatura beneficia poſſidens eſt
tutus, nec poſſunt impetrari, t. ſi de Doni. Go-
mif. in g. ſuper regul. cancell. de non i. dicendo,
iuxta formam i. applicationis, & ita ferua-
tur in Francia, & per hoc facit glōſſ. ſing. in
clem. diadum. in ſi. in ſi. verbo, de ſepul. imo in
foro conſcientiae illum eſſe turum, ſcripti
eriam ſi adipiſceretur poſſeſſionem cum
ſignatura. in repe. cap. poſtulaſti. in glōſſ. 1. de
ele. excomm. [Vnum tamen dolens dicam

Claſſula
pro expref-
ſis haben-
tes quido-
peratur.

Contra diſ-
de proba. glōſſ. in l. confiſcuntur. ff. de iur. codicili.
poſſenſatio-
Docto. in l. ſi ſi qui. de iſuſcap. Nec facta pro-
deſſet. I retro. & l. in onim. ff. de capr. l. vna. in
princ. Cod. de rei vox. aſſio. Bonifac. per illam deſtruant.
text. in clem. vna. §. 3. column 2. de conceſſ. præben.

Z Z Z Z .

Prægi-
ſopram
ſtare
ſtare
ſtare
ſtare

De di-
Gio-
niforſan
niforſia.

Diſpofit
iſtare
ſtare

quauis forma vel expreſſione verborum concessis, de qua clauſula eſt tex. in c. ſi. infi. de ſen. exc. in 6. quem tex. no. Are. in c. colu. 6. de reſer. & idem ſi diceretur, non obſtantibus quibusfciq;. priuilegiis, etiā ſi de iſipſis eſtet facienda mentio ſpecialis, & de verbo ad verbū (ut dicunt) & in fra hoc modo exprimitur in fine huius forme. ca. vi officium §. compescendi de hec. in 6. Alioqui ſi Papaveret derogare priuilegiis multis, necelle ha-beret illa omnia exprimere, tā ſe cōceſſa, quā p̄ad predecessorib. quod ferme exende-retur ad infinitū, vi dicit Fede. conf. 47. habita. & iſta eſt communis opinio, teſte lo. de Ana. in conf. 56. his qua in facto. col. 2. laſ. & alii in. ſed & qui quis §. que ſicnum not. i. ſi ſi quis cau. & ita ſchateſ ſtylis curia Romana. Ant. de Buring. conf. 2. lo. And. in c. vno. de excess prel. in 6. Angel. conf. 27. 4. non eſt dubium. Gen. conf. 55. dictu- am. col. antepe. & conf. 120. quia in factio. Alexan. conf. 215. nec arguenai ſumus. colu. 7. lib. 2. Nam ſcriptum, ad quod fit relatio, perinde cen-ſetur, ac ſi expreſſum fuſſerit ſpecifice in ſcriptura, que ad aliam referrunt. l. aut pre-tor. i. ibi. ſic accipiendo eſt quia quanti-tatem nominauerit. ff. de re iud. l. laſ. ff. de hec red. inſtu. c. cum venerabilis. §. i. de except. & ſi a liud diceremus, ſequeretur quod Papa & princeps poſſent ſibi auferre per indirec-tū potestatē reuocandi legem, vel priuile-gium a ſe conſeſſum, nam ſi haſerent ex-preſſam facere mentionem illius priuile-gii, non recordarentur, & illud forte non inueniretur. ideo iſi non poſſent deroga-re, quod eſt abſurdum, vi tener Pan. in c. cum inſtitu. col. 2. de censi. Fed. d. conf. 47. & Collect. in c. cum dilecta. col. i. de reſe. laſ. in l. pretor. col. 3. ff. no. oper. min. & Card. conf. 52. Gregor. col. 2. 65. conf. 102. ſuper ſatio. col.

Ita licet procedant in legibus, statutis, vel rescriptis seu ordinationibus principiū, quia satis habetur pro expresso illud quod lex vel princeps voluit haberi pro expresso, nisi ut superius dixi in gl. exprimenda. in §. 1. de nomina reg. tamen fecus est in actibus priuatorum, quia partes non possunt facere, quod habeatur pro expresso illud, quod specialiter exprimi debet. et quia ad agendum de procurando l. sed & si quis §. qua si

rum. & ibinos. ff. si quis cauio. ideo cause
grauaminis in interlocutoria non po-
lunt haberi pro expressis à partibus. Alex. Lex fuit
in l. quicquid in 2. col. ff. de verob. Ang. conf. 129.
Philippus sic consuluit. etiam in diuisio-
ni instrumento. Ias. conf. 173. circa primum.
in fin. vol. 4. quia quamvis princeps & lex
possint singere. non tamen homo priva-
tus. Bartol. in l. si quis pro. ff. de r. scap. per rect.
in l. si forie de cahren pecu. Arez. in d. t. colum. 6.
vers. his tamen non obstante. de resc. nisi appo-
neatur in actu. in quo privatus haberet
plenam potestatem. vt in testamentis. l. si
quis. in prin. & ibi Bar. ff. de leg. 3.

An legatus de latere posuit haec clausula. Legatus
vit' plene tradit Paulus Rosel. in verb. lega-
tus. in reper. Aret. quod non. & sive teretur non
prodefet et. [nisi concessum fuerit ei] Papa. pro expf.
& videmus in reuerendissimo do. Varallo. habens
Franciae legato.]

Secundo fallit ut per Rom. cons. 327. Iste sumi rationes col. 2 & per lo. de Ripa. in c. num. 80. cum seq. de reser. Fel. in c. sedes. col. 8. ref. intellige secundo. & in ca. cum dilecta. col. 19. ref. amplia. s. illo tit. Card. cons. 13. factum. col. 19. Car. cons. n. rub. de priu. Dec. Cons. 165. vix tenore.

Tertiò, fallit quò ad ita concordia,
quia haec clausula pro expressis, &c. nihil
operatur, quo ad hoc, ut hic concordaris
per hanc clausulam derogetur, ut in §. i.
vers. illam de forma & irreuoc. concord. stabilit.
infra.

Quarto, hæc clausula non operatur circa illa, quæ Papa non vult haberet pro expressis. Nam hic tantum vult haberet pro expressis omnia beneficia, quæ mandatarius obtinet, & veros valores illorum, ad dispensationes, & illarum tenores. Ergo si impertrans mandatum sit minor, vel aliam habuerit inabilitatem, necesse est quod exprimatur, aliás non valeret mandatum, et scripsit in regul. cancel. 18. vbi videt. Intellige infra suppleatur per clausulam sequentem motu proprio, & in quib. causib. poterit suppleri, vide gl. seq. Et ann. 1539. in vigilia affumptionis beatæ Mariæ fuit reprobata dispensatio, in qua non erant expressi beneficia, quæ impetrans possidebat, licet ista clausula pro expressis esset in dispensatione descripta.

descripta, & eodem arresto continetur, quod clausulæ derogatoria non tollunt dispositam his concordatis. alia vide in cap. nonnulli. de res. nu. 6. & seq.

In mandatis que sunt exprimendis. Quero quæ sint in his mandatis & aliis imperationibus exprimenda? Resp. gl. in c. super literis in verbis literas de rescr. Et Felic. in c. in nostra ibidem late explicit. Ideo putare sufficere, ut nunc ad eos reiiceret. Tamen quia nec omnes eum habent & ut breuius comprehendant que ibi dicit, & ultra eum aliqua adda, dico primum exprimendum esse in mandatis, seu alia imprestatione ad beneficia, quod impretrans est clericis, cu adeo de res. c. ex literis de transa. D. conf. 38. pro clariori. col. & hoc est de stylo curiae Romanae, vt dicunt doct. in d. c. eu. ad. o. & Peru. in c. si pro clericis. col. i. de prab. in 6. tam secundum alii ordines non sunt exprimendi, etiam si illa beneficia requirent certum ordinem a iure, secus statuto, fundatione, vel consuetudine. Imo etiam presentatio facta de uno clericis ad beneficium ecclesiasticum, non vallet. Nic. Mil. in verb. beneficium, in fin. vide plen. Paul Paris. conf. 125. an collatio. col. i. volu. 4. Et cognoscuntur clerici in tonsura. c. duo sunt. 12. q. i. cle. 2. Ibi gl. de vita & honest. cleri. etiam cognoscuntur in forma vestimentorum. c. clerici. vlt. de vita & honest. nam duo colores sunt eis prohibiti. de cle. 2. Item, in qualitate negotiorum, rub. ne cler. vel monach. Paul. in c. contingit. 2. de sent. exc. vide quæ scripta in transla. de pacif. posse. in 10. limita. nu. 286. cum seg.

Secundo debet exprimi, si si spurius, & qualitas spurietas. Fel. in c. postul. affi. colu. 4. de res. per sex. in c. i. de filiis presb. in 6.

Tertio, debet exprimi quod non est beneficium paternum, alioqui non debetur. Ideo mortuo patre, qui habebat beneficium in ecclesia, non debetur illud beneficium immediatè filio, etiam vigore mandati apostolici, ne videatur successio in beneficiis, siue filius sit legitimus, siue illegitimus. c. 2. c. ex transmissa. c. cum decor. de filiis presb. Dec. in c. inter ceteras 2. nota. de rescr. & sic facit contra illos, qui petunt sibi conferri beneficia, eo quod plures de sua familia habuerint. Nam hac ratione beneficia iuramentario dentur, facit quod repellit.

debeant. Pan. per illum tex. inca. vine. abilciv. col. 5. n. 15. de elect. in eadē tamen ecclesia non prohibetur filius habere beneficium, vbi pater habet. Cald. conf. i. rub. de filiis presb. nec est facienda mentio, quod ibi pater habeat beneficium vel praebendā. Secus in officiis,

Duos fratres in ea-
dem curia recipi non
debent.

qua suprema curia non solet recipere filium alicuius senatoris, si datū fuerit aliud officium eidem filio in eadē curia, si non fuerit expressè facta mentio quod pater ibidē habeat officium simile, & hoc etiā prohibet in fratrib. lex regni, rub. des Presidens & Con-

feilliers. art. 40. in ord. regis. vbi dico rationē vtriusq. & dispensationem à rege requiri, non tamen si impretrans officium paternum, reibi dixi. vide que abunde scripsi in praxi beneficia. in rescr. dispensationis.

Quarto, intrusio etiam debet exprimi. c. Intrusio ex cum iam dudum de prab. ne intrusi sint meli- primi de- oris conditionis, quā alii, qui iustè affectuti sunt beneficia. gl. in c. cu. qui. de prab. in 6. Ausr. in dec. Thol. q. 483. quidam nobilis. Et intrusus dicitur proprius, qui non intrat per ostium, sed ascendit aliunde. tex. solen. in ca. relati. in prim. de iur. pat. & aliis modis. de quib. per Fel. in d. c. in nostra correl. 2. & c. veniens. de accus. & scripsi infra. de pacif. poss. in gl. intrusus.

Quinto etiam de fructibus receptis ratione iniusta detentionis debet fieri men- Fructus in iusta por-
tio. lo. And. in addi. ad Specul. in tit. de lapsis, & cepti ex-
dispensatio. S. dicendum restat. vers. sed pone ali- primi de-
quis. & hoc quando ex perceptione fru- benti.
etuum fuit factus inhabilis, ut dicitur in cap.

quisquis. de cle. 2. alioqui secus. Hoffm. in ca. audiu. in 2. de elect. & ibi Ioan. And. & alii. in gloss. sursum. Inol. in c. postul. affi. colum pen. de rescr. nisi in ecclæ utilitatem fructus conuertisset. Nic. de Milis, in verb. gratia. q. 16. Ausr. in decisio. Tholos. q. 483. quidam nobilis. Felin. in d. cap. postul. affi. col. pen. vbi plenè distinguit, quod si quis illicite per potentiam secularem occupauerit beneficium, & reperit fructus ex illo, & postea illud impetraverit non habita mentione fructuum non valebit impreratio. & idem si aliud impretransset, sed si ipse propria temeritate occupauerit sine laicorum potentia, quia non est factus inhabilis, & aliud impre-

Zzzz 2

uerit, valebit imperatio: secus si illud quod occupauit. Ita Felin. videtur distinguere, vbi supra, quod est notandum. vide C. f. ad. decif. 6. de prab. & decif. seq. [Et sic tenetur quis exprimere beneficium, quod inuaserat, secus si iuste impetrat beneficium, & non facit mentionem alterius beneficium quod inuaserat, quia tunc eo iure impetrato non primatur. t. e. Felin. in d. c. postula fili. col. pen. de rescr. vnde Aegidius Bellamera. in c. dadum. 2. col. vlt. de elect.]

Modicum
est etiam
beneficium
exprimitur.

Sexto, debet exprimi beneficium etiam modicum. c. si proponente de rescr. c. s. motu. & c. non potest de prab. in 6. nam qui habet unum beneficium, non est ad aliud idoneus. ca. is cui de prab. in 6. Pan. in ca. super inordinata. illu- tri. etiam si eo fuerit spoliatus, cu in eo ius adhuc habeat, debet acere mentionem illius. Pan. in c. cum tenemur de prab. n. qui a- ctione ad re habet, ipsa rem habere vide- tur. l. qui a s. ff. de reg. iu. plen. Fel. in c. postu- laff. col. pe. de rescr. Sicut rex per suam ordina- tionem reuocat secundum donum, si in eo non fiat mentio de primo, quae ordinatio regia est registrata in camera computo. lib. c. fol. 179.

[Clericus tamen de suo titulo, vel pa- trimonio, non tenetur mentionem facere. test. Bal. in c. cu adeo. n. 8. de rescr. & doc. in c. postu- laff. ibid. nec de stipendio quod ex ecclesia habet, quia non est beneficium ecclesiasticum, sed est prophani. l. Aquilinus regulus. de don. ff. Bal. in c. super literis. col. pen. num. 13. de rescr.

Septimo, qualitas beneficium exprimere debet, videlicet an sit dignitas. c. ad aures de rescr. vbi plen. Fel. in reg. canc. 63. in nomi. dixi in tra. nom. q. q. an sit qualitas beneficium exprimenda, vbi concludo qualitatem tam be- neficium habiti, quam habenda exprimenda esse, & hoc est de stylo curia Romanae. Et seruatur, vi irradunt dolli in cle. i. de prab.

Octauo, valor est exprimendum. d. cap. ad aures glo. nor. in cle. i. de prab. Galli tamen ha- bent suam expressionem ex cōsideridine, de qua dixi in §. si supra de mand. Apost.

Beneficiū
manuale
quod quis
obunet.

Nono, etiam beneficium manuale, quod quis obtinet debet exprimi. Cald. cons. 9. iii. de rescr. & cons. 6. & 30. de prab. de R. ipa in ca. ad aures n. 35. de rescr. quia de beneficio quoconque, quod datur in titulum, debet fieri me-

tio, nec ius distinguit, an sit tempora, an perpetuum, secus si non detur in titulum, ut vicaria temporalis c. postula fili. de rescr. gl. 3 doct. in c. si pauper. de prab. in 6. & manuale po- test esse perpetuum, ideo pro perpetuo habetur gl. in c. figuratio sc. de rescr. in 6. per l. sus- sc. ff. de conduct. indeb.

Decimò, de pensione à Romano Ponti- fice in titulum constituta. ca. ad audiendum. 2. de rescr. reg. cancel. 6. vbi gl. in f. Item de pre- stimenti. Old. cons. 81. quod processus. & Cald. de cons. 61. de prab. intellige vt per Dom. cons. 89. vacante. & per ea que dixi in tract. de paci- possess. in 17. & 28. amplias.

Vndecimò, de beneficio dato in com- bens- menda gloss. in c. meno deinceps. de elect. in 6. in com- Cald. in ian. dicto ita de prab. cons. 6. quia dici- don dat- tur beneficiatus, qui illud habet, & com- & ex- mendata dicitur canonicus titulus c. dadum. minime. 2. de elect. dixi in tract. de paci. poss. amplias.

Duodecimò, de iure ad rem, hoc est de alio mandato quod habet, debet facere mentionem. ex. & ibi plen. doct. in c. inno. infra de rescr. siue imprententur mandata eodem tempore, siue diuero. c. ex tenore. der. De. me. cum tenemur de prab. quia Papa non in- tendit per suas literas iuri alteri qualito (nisi hoc exprimat in literis) praedicare, siue sit praedicium extinctuum, siue di- latium. c. quamvis. & c. si propri. de rescr. in 6. c. si super. & c. statuimus de off. deleg. col. lib. decla- ra. vt angl. expectas. sup. es. dixi. [Vt valeat se- cundum, per illud verbum, & hoc pro ex- pressis, secus si per resignationem. Cossad. decif. 6. vnu familiaribus rub. de prab.]

Decimotertio, quod his qui possidebat beneficium, cuius morte vacuit, erat fa- miliaris Papæ, vel aliquius Cardinalis. Ra- ta decif. 72. nota quod dominus in amic. & reg. cancel. 30. non tenetur tamen Papa mandas conferri, facere mentionem de titulo col- latoris. Barb. in c. Raynaldus. col. 39. de testa. alle. d. dilectus. de prab.

Decimoquarto, de cura animarum. Contra- mentio ne facere debet, quia maior idoneitas in illis requiritur. ca. cu in illis. in prim. in deprobend. in 6. etiam in impetratio facta causa permutationis, cum sit eadem ratio. sic consuluit Aegidius Bellamera, s. v. fol. 12. p. 10.

pro introducione col. pen. vers. nunc venio, &c.
vbi etiam dicit quid in curato beneficio
quod regitur per vicarium, an debeat
exprimi, quod non ibidem vide. in cle-
l. de præbend. vbi dicitur non sufficere sic
exprimere, cura animarum non negligatur,
vel facere mentionem in literis execu-
torialibus, vel in verbis executiuis, quando
vero est cura annexa beneficio simplici,
non requiritur expressio. ca. super eo. de præ-
bend. in 6.

Decimoquinto, debet fieri mentio de numero canonorum quando vult recipi ultra numerum, & sub expectatione prima præbendæ, quia in dubio non intelligitur summus pontifex velle derogare numero. c. constitutus. de rescript. & an canonici possint derogare, vide Feli. in c. cum accessio. sem. col. 5. nu. 11. cum seq. de consti.

[Item intentio debet fieri canoniciatus & præbendæ. c. cum adeo. derescr. sufficit tamen exprimere se habere præbendam, licet mentionem non faciat canoniciatus, sed non econtrario, cum canoniciatus sine præbenda esse poslit. c. cum M. de consti. Rot. decisi. 2. vtrum rub. de præb. Fel. & doct. in 2. no. in d. c. cum adeo. tutius est tamen vtrumq; exprimere. lo. de Selua. in tract. de benef. in 3. part. q. u. num. 57.]

Deindulto
nihil
beneficia
sue colla-
tions con-
stituta.

Decimosexto, debet exprimi si quod in indulgente habeat episcopus, quod nullus etiam legatus possit beneficia ad suam collationem pertinentia conferre, alioqui mandatum non valebit. c. cum aliisque. & ibi no-
doct. de rescr. in 6. ideo infra exprimitur, & hoc est notandum propter Cardinales Francia, qui ista habent indulta. de quibus vide Soci. conf. 260. in causa. vol. 2. solent tamen indulta excipere, nisi causa resignationis, nātūre Papa sibi referuat, & sic non erit opus expressione in ea: alias sic & per ista indulta Papa non debet se ligare.

Decimoseptimo, de possessione alterius colorata. c. cum nostris. de concess. præb. vide reg. cancel. 32. Fel. in c. extenore. col. 5. vers. limita. 6. derescr. vbi dicit quod in omni imprecatio- ne debet fieri mentio de alterius possessio- ne. per tex. in c. 2. de decimis in 6.

Decimoctauo, de collatione alteri fa-

cta, licet non fuerit per eum cui facta extit. De colla-
tit. acceptata gl. m. e. gratia. in verbo, ignorantia rei de
de rescript. in 6. Item de electione est facien. electione
damentio, quia per eam ius queritur in re. an sit fa-
*c. quanto. 63. dist. & ibi gl. Pan. in c. noti. & c. tr. ciendam-
*missam. de elect. c. quan. s. & ibi Dom. illo tit. in rro.**

6. c. s. r. b. gl. & doct. de concess. præb. illo lib. & suf-

sic fit per æquipollens exprimere. Bal. conf.

209. casus talis. vol. 1. De præparamentis ta-

mē, vt potē quia vocati sunt canonici ad

eligidū, non est facienda mentio. gl. in

§. visum, in verbo, non valeant de coll. in tract.

quia restunc dicitur integra. tex. in c. 1. bi. §.

fiverō de elect. in 6. Item oportet confirmationem exprimere. Nicol. de milis, in verbo

gratia. q. 105. & seq. de postulatione secus,

quia non queritur per eam ius in re, cum

postulantes possint variare ante præenta-

tionem Papæ factam. c. bone. 2. & ibi Pan. in

3. no. de postul. præl. intellige ut dicitur ibi. no-

tab. 10. Idem in præsentatione, vt requiratur

expresio illius, quia per eam ius acquiri-

tur, nec potest variare clericus. Panorm. in c.

quod autem de iure patr. Card. in cle. si. in princ.

oppo. de suppl. negl. p. c. Fel. in c. cum Berthol-

dus col. 2. de re iudi. Rochus in tract. iuris patro-

in verbo, honorificum. q. 9. Secus in laico. Pano-

in c. 1. & 2. & c. nobis. de iure patr.

Decimono, oportet exprimere, si be- neficiū sit solitum regi per seculares, quan-

do regularis impetrat, vel per regulares quando seculares impetrat. ca. cun de benefi-

cio. de præb. in 6. reg. cancel. 41. alioqui manda-

torio seculari non debetur beneficium per

regulares consuetum, nisi vt ibidem decla-

ratur, & abunde scripti in §. volumus. in ver. re-

gularia. sup de col.

Vigesimo, in imprecatio debet fieri Vno an-

mentio de vniione nunc facta per episco-

rum. Rota decf. 160. & decf. 253. in antiq. Cal. da-

conf. xlvi. sub it. de reb. eccl. non alie. quia non

est verisimile, quod Papa velit tollere ista

vniione, nisi exprefse dicat. nor. in cle. si. de

reb. eccl. non alie. vbi Card. dicit esse verum,

quando vniio facta erat ante Papæ disposi-

tionem, alioqui contra. vel nisi esset clau-

sula motus proprii cum clausula genera-

li non obstantibus quibuscumque, per que-

gratia nostra impediri posset. Fel. in c. ad au-

Z Z Z Z 3

res. col. 5. n. 8. vers. tertius casus. dersc. &c. postulasti. col. 7. vers. potest etiam inferri. ibidem. & tunc etiam Papa non tolleret vniōnem iure factam, ut non in cle. vlt. de reb. eccl. non alie. vel si quis imperat beneficium, quod dicit accessorium, & sit principale, non valebit imperatio. An. in reg. accessoriū. dē reg. iur. in 6. refert Dec. in cap. præterea. col. penultim. de offic. deleg.

*Bisecesis
est exprimenda.*

*Residentia
an exprimi
debeat.*

*Note de
venatione
jurisperi-
torum.*

Vig. simoprīmō, exprimi debet dīce-
sis, cuius est imptans, quando est alte-
rius dīcessis, & regni, quia in dubio oriun-
do potius intendit prouidere Papa, qām
extero. c. neminem. 70. dist. 1. in eccl. dīf. episc.
& cleri. gloss. 70. in cap. si proponente. dē script.
regul. cancella. 19. vbi prohibet conferri bene-
ficium non intelligenti, vel non loquen-
ti idiomate patriæ, dīxi in tractat. nominatio.
qua. 15. & debet exprimi ecclesia cathedralis. c. quāvis. 1. de prebend. in 6. Fallit in
septem casibus traditis per Fel. in d.c. in no-
stra. coroll. 19.

Vig. simo secundo, de residentia, ad
quam quis tenetur ex statuto, vel consue-
tudine eccl. s. debet quis facere mentio-
nem. nota. in c. cum omnes. de constitut. & ca. si.
de cler. non resid. quia eam potest Papa pro-
babiliter ignorare. cap. 1. de constitut. in 6. se-
cū si beneficium non requirat aliam resi-
dētiam, quam de iure, secundum quod
omne beneficium requirit residentiam. ca.
ad huc. de prebend. Et si sedet Papa, quia o-
mnia iura habet in scrinio pectoris. dīct. c.
Idem in imperatore dicitur in l. omnium. c.
de testa. Ethoc propter sapientes quos ha-
bet assidue, nisi quando vadit venatum,
tunc non semper habet princeps sapientes.
Fel. in d.c. in nostra. corolla. 4. nu. 14. Nam sa-
pietes iuris consulti delectantur in vena-
tione pontificum, & imperatorum, non
egum, vel ferarum, seu avium, cum lude-
re nesciant, nec venari, nisi in legibus im-
peratorum.

¶ Et quandoque Papa obliuiscitur eius
quod fecit. c. ex parte. 1. de offi. deleg. quia ho-
mo est, & sepe patitur lethargum, vta ver-
bis Bal. in c. cum adeo. col. 1. de rescr. vnde si Pa-
pa contulerit beneficium curatum cum
causula residentiae & promotionis ad or-

dines, poterit adhuc episcopus dispensare,
tum quod tacitē hoc inerat, & illa expre-
sio nihil operatur. l. 3. ff. de leg. 1. c. 2. de elec. in 6.
tum quia rescriptum Papæ non derogat
privilegio episcopi, c. veniens. de rescr. hoc
docet nominatio Archid. in t. licet canon. de
elec. vt refert Bal. in c. cum ordinem. col. 3. nu. 11.
de rescr. & sic episcopus dispensabit prout
iure sibi permittitur, & in scholatico ad
septennium. c. cum ex eo. de elec. in 6.]

Vig. simo tertio, exprimitur quod esse
beneficium, vel dignitas electiū, que non
comprehendit sub aliis, cle. 1. & lib. gloss. de
preb. & ideo hic ad maiorem expressionem
dicit, dummodo non sit dignitas electiū,
vt dico infra in eodem verbo.

Vig. simo quartō, quod beneficium est
sacerdotale, & hoc quando de iure anne-
xio ordinis facta est respectu aptitudinis,
tunc sufficit, quod habens tale beneficium
intra annum ordines suntat. c. si pro clericis
de preb. in 6. ca. de etat. & qual. vbi dīct. Si ve-
ro annexio ordinis requiratur in actu, vt
quia statutum dicit quod non conferatur
nisi existent in sacerdotio, vel conferatur
sacerdoti, tunc est facienda mentio, & non
poterit episcopus non sacerdoti conferre.
Car. & alii in cle. vt hi qui. §. illi vero. de ca. &
qual. nisi de consentiū patroni. Fel. in c. cum
accessoriū. nu. 19. & seq. de confis. Barb. cons. 3.
scriptū in s. vol. 2. gl. & doct. in c. nōna. de clel.
in 6. & c. eius. de preb. illo lib. c. 2. de inst. abd.
Pan. & Dec. in ca. cum in cunctis. §. inferiora. de
elect. & Dec. in c. ad aures. col. 3. de rescr.

¶ Idem dicere in nobilitate, vt quando
ex statuto, vel fundatione beneficium nobi-
libus debentur, tunc signobilitas ea impe-
tret, de hoc debet fieri mentio, quia Papaæ
contra foundationem & statuta non veni-
ficiunt, nec concessisset si sciueret. c. cum M. de
confi. doct. in c. cum venerabilis. de preb. alias
non fiet nobilitatis mentio. doct. in c. ad au-
res. de rescr.

Vig. simo quintō, de patronatu laico-
rum, quia Ro. pontifex, cum mandat pro-
uideri de beneficio, non intelligit de bene-
ficio spectante ad presentationem laico-
rum prouidere, ne retrahantur à funda-
tione eccliarum. c. de cernim. 16. 4. 7. glo. &
j. 10. 11.

*l. inc. 2. de prib. in 6. Card. conf. 69. vacante di-
xi in tract. nom. q. 8. Et cum hæc ratio esset in
iure patronatus ecclesiastico, Papa potest
conferre non facta eius mentione, etiam
quia nō inuenitur à iure expressum, quod
exprimatur, & pro quo est tex. in c. dilect. de
off. leg. & nuncuparim. Ioi. de Selua in tracta de
beneficio in 3. parte. q. 11. nu. 29. vers. fallit terio. hoc
tradit.*

*debet fieri in entio, plen. Fel. in c. ceterum col.
i. de rescr. alioqui oꝝ quod mentitur occidit
gratiam. Bal. in c. ex insinuazione col. i. de rescr.*

*Vigesimono^o, exprimi debet ecclesia **Ecclesia**
principalis, vt si multa sint beneficia in ec-
clesia collegiata, & mandetur prouideri in
anſu ex-
primenda.*

*Et in Francia consuetudinaria non
solet etiam mentione exprefse facta Papa
iuri patronatus laicoruꝝ derogare, & an il-
la consuetudo valeat, tradit Collecta. in ca.
extenore. col. u. de conceſ. prib.*

*Si tamen requisitus fuerit patronus ec-
clesiasticus à inandatario, & distulerit pre-
sentare, non tamen poterit illi nocere: nec
Papa prævenire, alias fieret fraus per pa-
tronum, & per alia quæ dixi in tracta de pa-
trone. pof. in fi.*

*Vigesimoſexto, quod est hospitale de-
reprimen- bet exprimi: cle. 2. de prib. multa dixi in tract.
dum. nomi. q. 9. intellige ut ibi. & per Nic. Miliūm,
verb. gratia q. 17.*

Vigesimoſeptimo, debet exprimi, quod

*beneficium est monoculum. gl. 8. in cle. 1 in
verb. incert. de prib. Arch. & Perus. in ca. si pro
electis. col. i. ill. iii. in 6. quia ipſos collatores
hoc unico lamine priuare nolumus, dicti
tex. in 1. illicitas. & illicita ver. netenuis. ff. de of.
pref. nec in mandatis comprehenduntur,
sicut nec in nominationibus, ut dixi in trac.
nomi. q. 15. nu. 41.*

*Bertrand. in conf. 19. concessum. in 3. volu.
secundum nouam impreſſionem, vbi dicit for-
tius, quod non comprehenduntur, etiam si
ille haberet plura alia beneficia, quæ con-
ferreret cum capitulo, vel aliis, & vnum cui-
us haberet plenam dispositionem, quia
illud non tenebitur in vim mandati, vel
nominationum conferre, cum in eo sit
monoculus, fecus in aliis.*

*Vigesimo octauo, debet exprimere, quod
beneficium est litigiosum cum ipso impe-
trante: fecus cum aliis, si non cedat in pre-
iudicium illorum. Milius in repert. in verb.
gratia q. 67. & seq. Fel. in d. c. in noſtra corolla. 15.
Et ſic tantum habuerit recendentiam, vel
non habuerit, debet hoc etiam exprimere,
& etiam de lite pendente ſuper beneficio*

*Item exprimi debet ætas impetrantis, **Ætas impetra-**
quæ diffiſilior redditur Papa ad prouide- **dum** iunioribus quam aliis. docto. in c. super **petranti**
in ordinatione de pribend. Et iſta, quæ diffiſilio- **folet ex-**
rem eum reddunt, exprimi debent. c. poſtu- **primi-**
laſti. de rescr. Alias impetratio beneficij à **ſtatiſtico**
minoro facta est surreptitia, niſi forte fue- **tempus** significat, quod gl. ad ſex inenſes
tempus significat, quod gl. ad ſex inenſes
extendit in c. aueſtationes de deſponſatione im- **puberum**, & hoc iudicis arbitrio relinqu-
tur, ut non arbitretur extendi viſtra ſex
menses, ut ſcripsi in l. ceterorum. in fin. ff. de
ver. ſig.*

*Trigesimo, nomen sancti, aut patroni, **Nom. san-**
in cuius honorem eſt fundata ecclesia, ut **ti quando-**
in ecclesia sanctæ Genouefæ, debet exprimere, **ſi expri-**
quādō non eſt cathedralis. Si vero ſit ca- **mendum.***

*thedralis, non ut in ecclesia Parifien. Bitu-
ricen. Cardin. c. cum secundum. not. 19. de prib.
Et iſte eſt stylus curiae Romanae. teste glo. in
c. quanvis. i. de priben. in 6. Lappus allega. 16. an-
valeat. Felin. in c. cum accediffent col. i. de confi-
Ballit ex cauſa resignationis, quia ſunt fa-
vorabiles, & adiuuanda, ut notat Caſſado.
in deciſ. 13. de pribend. tutius eſſet exprime-
re etiam in hoc caſu, niſi ecclesia inferior
ſit principalis, & maior in illo loco. tunc
non eſt*

*Clausula
vix prior
expresio
fuit.*

non est necesse exprimere nomen sancti,
vt in ecclesia Issoudun.

Velsi exprimeretur in signatura quod
maior expressio possit fieri etiam in nomi-
ne sancti, nisi dolo illa clausula fuerit ap-
posita, vt pote, Papa noluit recipere refi-
gationem beneficij sancti Ioan. nunc qui-
dam impetrat beneficium sancti Petri, ap-
ponens maiorem expressionem posse in
bullis fieri, vult in bullis extendere ad be-
neficium S. Ioannis, quod Papa recusaret
conferre, an possit dicere quod non, tu
quia malitia hominum est obviandum. c.
fides de rescri. & dolus nemini prodesse de-
bet, etiam quia intentio summi pontificis
non est, vt voluerit conferre illud quod iā
recusauit, & ultra intentionem Papæ non
potest extendi signatura ca. ad aures. c. man-
dandum de rescri. c. cum in illis. de preb. in 6. nec
præsumitur variare Papa. in cle. vna derenu-
de re iud. & ita iudicavit Senatus Paris. su-
per prioratu S. Martini de campis. Si tamē
nomen sancti exprimeretur, etiam in ec-
clesia cathedrali, non vitiarent impetratio-
nem. Domin. & Perus. in d. c. quamvis Fel. in c. si
gnific. ante. col. 2. de rescript. Et ita expressum
fuit dictum in Rota, de rescript. Cassad. in deci-
si. rub. de preb. licet Io. Fab. contra teneat in
§. sed quotiens instit. de iure natura. & vide dia-
in d. c. in nostra. & per lo. de Selua. in tract. de be-
nefic. in 3. parte. q. n. & seq.

Et generaliter alia debent exprimi, per
quæ redderetur concedens difficultior ad
concedendum. c. postulasti. de rescri. Et tan-
pa scribendo pro indigno videatur dispe-
fare, no. in 1. quidam ff. de re iudi. & Fel. in c. si
quando. col. 4. versic. stat difficultas. de rescri. dicti
in gl. dare §. i. supra it. proxim.

Notandum est tamen, quod omnia que
in iure reperiuntur debere exprimi, ne-
cessario exprimenda sunt, etiam si conce-
dens non redderetur difficultior ad conce-
endum, vel denegandum, alioqui talis ta-
citurnitas vitiat literas. arg. l. prospexit ff. quis
& à quib. vbi dicitur quod lex, licet sit dura,
tamen est seruanda: ita in propriis termi-
nis tenet Dom. in c. dudum. col. pen. de preb. in
6. per iex. in c. simotu. allo rit. Fel. in c. super lue-

ris. colum. 5. & d. capitul. in nostra. de rescript.

Si vero à iure non est statutum, nulla
qualitas exprimatur, tunc debemus vide-
re an concedens non ita concessisset, vel
non de leui, si illa qualitas esset expressa, &
tunc non valebit impetratio. c. super littera.
& c. postulasti. de rescript. & ibi Fel. col. 4. Nicol.
Milius. in verbo gratia. q. 6. 3. Nam in e. constitut.
col. 1. de relig. domi. Siverò concessisset tunc
valeat rescriptum. text. elegans in ea. dudum.
vers. considerantes. de prob. in 6.

[Vel si facilius concessisset, si verum
expressum fuisset, vt potest si in impetratio-
ne beneficium expressit esse curatum, &
erat simplex, vel dignitatem, & erat offi-
cium, tunc gratia erit valida, vt afferit Pa-
norm. in d. c. super litteris. col. 5. quem alijs seq.

Et postquam omnes aliae qualitates que
reddunt concedente difficultorem, non que snt
sunt à iure expressæ, arbitrio iudicis relin-
quuntur. arg. c. de causis de offi. delegi. in cle. que re-
turnum. §. proferendo. de rescript. lib. 6. 1. ff. de in-
dico. delib. Lap. alleg. 89. factum super quo. res. calores
item est scindum, vbi dicit esse recurrentia conceden-
tia coniecturas, maximè duas, videlicet ad rem
confutandinem concedentis, si alias no-
luerit concedere in simili casu, vel cū sum-
ma difficultate concessit. Nam confusio
do patris familiæ inspici debet, vel iuver-
torum fidei. de pig. actio 1. si seruus plurimum. §. si. de
legi. i. item inspici debet filius illius conce-
denter. Nam si de filio curia Romana erat,
vt nobilitas exprimeretur, exprimenda erit,
licet de iure non sit exprimenda. in c. ad au-
teris. & c. in nostra. de res. Fel. & doc. in c. super li-
teris. col. 5. ibi. quia filius habetur pro iure. i.
exclericis. de consi. c. quam gravis de terminis fa-
ciat inter gratias ad vacaturam beneficia, &

advacantia. c. si super gratia. de offi. deleg. in 6.
lib. 6. tamen quantum ad expressionem non
sit iure differentia, qui eadem expressio
penè in mandatis & rescriptis ad vacaturam be-
neficiorum. Ita tenet expressé lo. And. Dom.
& alii in c. non potest in fi. de preb. in 6. vbi ibi. Edentio
dem etiam dicunt in dispensationibus, quod pro in fe-
ctiam sequitur Fel. in d. c. in nostra. coroll. 8. de ca. manu-
res. libe.

*in quae rescripsit. Iste tamen expressiones non fiunt
dissimilares ratione, sed tantum debent fieri
coram Papa, & legato de latere. d.e. de offi-
ordi. & ibi plenē Card. vbi dicit non esse fa-
ciendum mentionem, nisi quando illa tac-
turnitas redderet collationem nullam, &
nisi quatenus esset à iure expressum. Fel. in
d.c. ad aures. 14. conclu.*

*Sabreptio
ofiure
mutat.*
Et in priuilegiis subreptionem ipse iu-
ritare, sicut in beneficialibus docet Pan-
norm. in c. quod super his. deside mfr. & in o-
mnibus literis gratiosis confuluit Betr.
conf. 327. subreptio in 2. vol. ex antiqua impres-
sione. [abundè scripsi in praxi beneficiali, in il-
la quest. quæ differentias sint inter literas
gratiae & iuritiae, & subreptionem vitiare
etiam in officiis secularibus concludit Fran-
cis. Marc. decis. 62. in 1. parte in deci. Delphi.]

Tamen fallit in nominationibus, vbi et-
iam exprimi debet verus valor, ut supra de-
collat. dixi. in §. volumus. & non solum verus
valor beneficiorū in illis est exprimen-
dus, sed etiam auctoritas & qualitas
beneficii, ac ipsa beneficia, & illorum au-
merus quæ nominatus possidet, & alia quæ
abundè scripsi in tracta. nomi. q. 9. idem in dis-
pensationibus etiam ab ordinario conce-
fis. Dom. & Perus. in c. non potest. de prob. in 6.

*ignorantia
quando vi-
tiationem.*
Limita tamen supradicta, quando ra-
tione ignorantiae impetrans non expre-
sisset, quia tunc (si poterat gratia ad ius
commune reduci) non vitiabitur impe-
tratio c. gratia. & ibi omnes doct. de rescr. in 6.
Pan. & alij in c. super literis de rescr. Io. de Selua,
in tract. de benefi. in 3. parte. q. 12. in 17. qualitate.
nu. 29. Si vero gratia non poterat ad ius co-
mune reduci, non excusat impetrantem. c.
confi. de rescr. vbi ignorantia numeri cano-
nicorum non excusat impetrantem, quia
gratianon potest esse valida secundum ius
commune quod vult, ut non rumpatur nu-
merus status in ecclesia. ca. cum omnes. & ca.
cum M. de confi. plenē Fel. in ca. super literis. col.
3. cum seq. vers. 2. de conclu. rescr.

Vel potest dici, quia haec ignorantia non
excusat, si iam beneficium erat acquisi-
tum, ut si non exprimat illud, quod valeat
impetratio, sed in beneficio nondum ac-
ceptato, ignorantia excusat. ut d.c. gratia.

qui non potest. quid imputari illi igno-
ranti etiam ratione dolii vitandi, nam pos-
set collator alicui agenti Romæ conferre
modicum beneficium, vt impetraret colla-
tionem Papæ, & ne iste impetraret aliquid
beneficium, ob id forte & aliis rationibus
est statutum, in d.e. graia. vt valeat impetratio.
Nota bene quia super hoc, multi inulta
loquuntur.

Et haec ignorantia iuramento probari
poterit sex. in c. nulli. & c. vi. circa. infi. de elect. in 6. & glo. in c. presunitur. dereg. iur. illi lib.
Dec. & alij in ca. cognoscentes. de confi. Fallit
quādō esset verisimile quod habuisset no-
titiam, & tamen non expressit. nam tunc
iuramento non probaretur. Roma. conf. 48.
presentis dubitationis vbi plenē scribit, ibi ride.

Item fallit quando in supplicatione ap-
posita esset ista clausula, quod maior ex-
pressio in confectione literarum fieri pos-
sit, tunc vera qualitas potest exprimi, sed
non omnes simul ex stilo curiae Romanæ.
Ita tenet gl. in reg. cancell. 63. Nec alia non ex-
pressa in signatura, quæ nō possunt ex ver-
bis expressis eliciti, et si de hac expressione
exactius atq; ad stomachum consequi ve-
lis. lege 10. de Selua. d. q. 1. atque ut semel om-
nia apprehendas. Fel. in d.c. in nostra. & quis
teneatur probare literas esse subrepticias,
an proponens, vel is qui eas impetravit.
vide Cald. conf. 10. A. possidet. rubr. de prob. plenē
scripsi in praxi beneficiali.

habentes motu proprio. a

a Motu proprio.) Haec clausula non o-
peratur nisi in his quæ in iure expressa
sunt. Card. in cl. si Romanus. de prob. q. 3. vbi
dicit quod motus proprius Papæ est optimus artifex, omnem habens virtutem. Se-
quitur Peru. in c. si pluribus. no. 2. de prob. in 6.
& sicut papaver teste Dioco. & Plinto, gignit
sonnum & quietem, ita & haec clausula
habenti eam: & non posset esse maioris im-
portantiae & utilitatis, teste Francisc. Cremensi.
sing. 135. & imperator vocat spontaneum
motum. in l. 3. C. de legib. Videndum est igi-
tur quæ à iure expressa sunt.

Notandum est quod hæc clausula opera-
bit suos effectus, etiam si concessio ema-
A A a a a

nauerit ad supplicationem alicuius, ut si dicatur, talis nobis supplicavit, ut consideremus, & mandatum, vel tale beneficium, cui illud etiam motu proprio cocedimus, sing. est verbum Bald. inc. conf. col. 1. de tñ. lega. Sequitur D. Petrus Parisius, in cap. accedentes, col. ultim. numer. 25. de prescripti. & hoc innuit verbum sequens, non ad ipsius, &c. Sic consalut. Dec. conf. 51. & pro tenus. col. 2. & conf. 602. v. i. p. punclo. col. 1.

Et quando est clausula motu proprio, non admittitur pars ad probandum contrarium, quia est arguere principem, & concedentem de mendacio doctor in d. ea si motu. Berr. in conf. 35. viss. in 1. vol. secundum nouam impressionem, & conf. 202. col. pen. ibid.

Eliores effectus motus proprio est, quod licet litera ad beneficia propri. 1. strictè debeant intelligi. c. quamvis. 1. de prab. ampliat. gratiam. Primus effectus haec clausula motu proprio est, quod licet litera ad beneficia propri. 1. strictè debeant intelligi. c. quamvis. 1. de prab. ampliat. gratiam, & extendunt. Albe. in L. beneficium, col. 2. ff. de confi. prim. referit Fel. in c. causam. col. 7. vers. tertia declaratio. ibi, limita. de rescripte. col. 10. ac inc. confitutus. col. 3. ibidem per c. si pluribus. Et ibi est gl. de prab. in 6.

Beneficij viuentis facta collatio bene- Secundus effectus est, quia collatio beneficij viuentis facta motu proprio, non reddit infamem eum, cui est facta, nec alii poteris afficit. gl. in reg. cancel. 20. licet securus est, si ad petitionem fieret. c. audiunus. 3. q. 2. doct. in c. 1. & c. cum nosfr. de concess. prab. quia non est in culpa, cum non procura- verit, & sine culpa non debet puniri. reg. sine culpa. de reg. iur. in C. & plenius quam alibi de imprecatione beneficij viuentis. vide per Ioan. Dayna. in proemio supra. in verbo adiunctum, vbi vsg. ad satisfactum videbis hoc tam donis.

Sed non Bertrandus conf. 19. ex themate col. 1. in 2. vol. ex noua edit. sed alia magis respondet ad proximam quotidianam, scripsi in mea praxi beneficij.

Decretum Tertius effectus, decretum motu proprio interpositum ex falsa causa, non est nullum ipso iure securus quando ad petitio- possum nō nem. Bar. in l. tutor si pet. ita. col. 1. ff. de tutor. & est nullum. curato. due. ab his. Cur. in l. 3. in princip. ff. quod quisque iur. per l. si et propon. C. de confirm. tut. facit. ca. suscepit. de rescrip. in 6. gl. in §. rescr.

uationes in verbo, nulle. de colla. in pragm. vide quae dico infra de conclusio. Lateran. concilij, in verbo, decretis in 2. q.

Quartus est, dispensationes factæ motu proprio, latè interpretari debent. Joan. And. Pan. & alii in c. cum in cunctis. & cum vero col. ult. de elect. Philip. Peraf. inc. si pluribus. col. 1. de prab. in 6. licet alias contra. ca. 1. de filius. prab. eo. lib. cum aliis quæ allegati in verbo dispenstationum supra eodem.

Quintus, inquisitio sine fama precedente valet, quando fit motu proprio principis. gl. sing. inc. 2. in verbo fuerat. de accus. quam sequitur Hippo sing. 14. ad hoc. & in pract. verbo, constante nu. 22. & conf. 73. nu. 10. Ang. in trah. malefic. in gl. fana. in addi. incip. principi. licet alias regulariter contra, quando ad petitionem. c. qualiter. de accus.

Sextus, quando aliquid fit motu proprio, non requiritur citatio partis, quæ alias requiritur, quando ad partis petitionem iudex procedit. Bald. in l. quod fauere. col. 1. C. de legib. Francis qui. in d. l. 3. quod est verum si non laedatur pars, alioqui contra. l. de i. m. ff. de retudi.

Septimum, mandatum ad beneficia proprio motu concessum exteditur etiam ad præbendas. c. si plurib. de prab. in 6. 10. de Selua bendaria. in tract. de beneficio. in 1. parte. q. 3. nu. 4. limitas. bendus etiam cathedralis ecclie. Persim. quamvis. 1. §. quanquam. de prab. in 6. licet in materia. stricta appellatione non veniat præpenda. c. 2. de prab. in 6. Vide quae dico in tra. nomi. q. 9. num. 5.

Et quamvis text. ind. c. si pluribus; loquuntur in dignitatibus & præbendis, tamen habebit locum etiam in personatibus & officiis, & etiam in aliis beneficiis, tū quod sit eadem ratio in ipsis, tum quod appellatio dignitatis large venit personatus. teste Domi. in t. 1. de confue. in 6. Et Ioann. Scaphl. in tracta de literis gracie. fol. 57. vers. ex quibus infero.

Octauus est, rescriptum vel priuilegium concessum motu proprio valet, & extendit ad item pendente, licet non fuerit facta mentio litis. gl. sing. in l. qui autem impr. ff. si quis cau. & ibi doct. Et sic fuit prolatum arrestum, vt referit Ausfre. in filio parlame- t. in 4.

Anschl. ti. in 4. parte, arresto. 83. contra Ioann. de Nulli. procuratorem regium Mattheon. Quando de lice sit facienda mentio in rescripto.

Opponentem contra impenetrantem suum oticium, eo quod non fecerat mentionem de lite pendente in parlamento. Item pri-

uilegium in motu proprio concessum, ut omnes debitores euntis ad exercitum habeant dilationem duorum annorum ad soluendum, proderit etiam debitoribus,

qui iam erant in causa conuenti, licet non fuerit facta mentione litis, vt tenet Iacob m.d.l.

qui autem vide Pan. & alios in c. causam 2. de rescripto. Nonus, est intra tres menses quis debet petere consecrationem, & confirmationem, summa

alias lapsu illo tempore perdit beneficia. c. cum in cunctis §. cum vero de elect. ca. quam sit, illo ut. in 6. Si tamen fuerit prorogatum tempus per Papam proprio motu non vacat beneficia quae prius habebat: secus si ad supplicationem. Domi. de Rota deci. 576.

virum episcopus. in antiqu. per notata in d. §. cum vero.

Decimus, motus proprius validat gratiam, in qua non fit mentio, quod ecclesia fuerat grauata per eundem Papam. Anch.

confus. de natura col. vide Perus. in c. quan-

vus. i. in gl. 1. de prob.

Reconuen- Vndeclimus, quando iudex delegatus

to quando datur aliqui motu proprio, non habet locu-

scetur non reconuentio, quia dicitur quædam retor-

catio, quæ non procedit quando motu proprio conceditur priuilegium. l. pen. cum

aut. ibidem posita C. de sent. & merluca. omn.

audi. 1a. in d. l. 3. per illum tex. f. quod quæc. iu-

r. dic tamen ut ibidem per doct. istum ef-

fectum non firmantes.

Si tamen modus procedendi in causa

conuenti daretur motu proprio, tollendo

substantialia, non deberet idem inno-

dus seruari in causa reconuenti. Se-

cus si ad partis instantiam Pan. & alij. in c. fi.

de mutuis petui. per gloss. in cle. s. e. in verbo, si

quid petere voluit. de verb. sign.

Pinguinus mandatarius habens ma-

datum motu proprio concessum potest

beneficium pinguius acceptare, si duo vno

momento vident rex sing. & ibi, multa dixi

in c. si pluribus. de prob. in 6. [Contrarium con-

sulsi in nominatis à rege consiliariis, qui-

bus si fuerit collatum beneficium vsq; ad

ducentas libras, illud recusare nō possunt,

quia illis est præstituta summa certa, non

autem mandatariis.]

Decimusterius, tollit defectum perso-

ne. Angel. in l. imperial. §. suniles. C. de nup. per

personæ illum text. quem legit cum auct. quod eis, &

collit mo-

quomodo procedat tradit Alex. in l. qui-

tus pro-

dam. ff. dere iud. & infra dico.

Decimus quartus, in gratia concessa mo-

tu proprio non est necesse exprimere va-

loreum beneficij. reg. cancel. 6. Felin. & alij in

ca. ad aures de rescript. licet ibidem Pan. te-

neat contra, tamen contra Panor. est com-

muniis opinio.

Decimus quintus, habet vim clausule Motus pro-

non obstat in rescriptis, que sunt contra prius habet

iust. Bal. in l. omnes. C. quadr. preser. Fel. in cap. vim clau-

nons nulli. in prin co. 15. ver. Fallisterio. de rescr. viii. non

dicit hoc verum esse, quando erat prohibi-

ta imperatio, quia tunc valebit si motu

proprio concedatur. l. i. C. de petitio bono sub-

lat. lib. io. secus quando concessio non va-

lebat, tunc motus proprius non faciet va-

lere rescriptum secundum eum.

Decimus sextus, rescriptum contra le-

ges motu proprio concessum, valet. lo. And.

in c. a. col. 3. de excessib. prel. in 6. quod fusiū

declarant. doct. in l. nec damosa. C. de precib.

impéra. offe. & ego ipse in praxi beneficial.

Decimus septimus, rescriptum contra Rescriptū

ius præsumitur concessum per importu-

cōtra leges nitatem, quando ad supplicationem con-

motu pro-

ceditur. secus si motu proprio. glo. in c. a. in prio conces-

re vero, noscatur de rescr. in 6. Panor. in c. acciden-

sum vates. in fi. de rescr. i.

Decimus octauus, valet secundum re-

scriptum non facta mentione primi, quā-

re scriptum in eo est apposita clausula motu pro-

pripi, licet alias contra. rex & ibi Fel. in c. a. ce-

metionem terum. no. 9. & 18. de rescr. Allegat rex. & ibi Ant.

primi, quā

in c. si de dila. Perus in c. cum in illis col. i. in pri. do valeat.

de prob. lib. 6. Imo si in primo esset specialis

clausula derogatoria, tunc etiam secundū

motu proprio imperatum tollit primum,

dummodo in secundo sit apposita clausu-

la generalis non obstante. Calde. conf. u. de

priuileg. Dec. conf. 165. visum tenore. col. pen.

Decimus nonus, non valet processus

A A a a a 2

per primas literas factus quando secundae reuocatoriē erant motu proprio impetratae quia statim inducitur reuocatio primarum, etiam ante notitiam, secus si ad postulationem. *Anno. & Fel. in d. c. caterum. Soci. conf. 117. infacto. col. vlt. 3. vol.* Ideo primum rescriptum non reconualescit, etiam si secundus impetrans non viatur suo primo per annum, quia quod nullum est, non potest tractu temporis conualescere. *I. quod in initio ff. de reg. iur. nec pars posset renunciare, cum conliter de voluntate superioris.*

*Non valet
mādandum
sine clau-
sula motu
proprio.*

Vigesimus, quando fuerit mandatarij parres in data, praefertur habens clausulam motu proprio. *reg. 15. in reg. cancel. tex. incap. daubus. de rescr. in 6.* Sed in hoc regno si in uno mandato desiceret haec clausula, non valet mandatum, quia non haberet formam hic requisitam.

Vigesimus primus est, quod factum motu proprio a Papa vel a principe in fauorem alterius contra decretum suum, valet. *Domi. & alij in c. 2. de p̄eb. in 6. Soci. conf. 117. in folio. col. vlt. in 3. vol.*

*Rescriptū
ante pre-
sentationē
quando ef-
fectum ha-
beat.*

Vigesimus secundus, rescriptum motu proprio concessum ante presentationem operatur in fauorem impetrantis. *c. se postquam de r̄ab. in 6. Fel. in d. c. caterum, col. n. vers. pri- mā restrictio, quod non recipiunt Galli. ir- scripti in tract. de euocatio. in 1100 confi. reg.*

Vigesimus tertius, clausula generalis non obstante, tollit statuta iurata iuncta huic clausula, licet alias non tolleret. *Dom. in c. col. pen. vers. nra. hic de filiis presbyt. in 6. Fel. in c. constitutus. col. 4. de rescr.* quia tunc habetur tantum ratio ad concedētem, qui non arētatur legibus. Ideo sufficit qualitercumque sciatur eius intentio, quæ satipacetur, quando motu proprio feribit, adiecta etiam clausula non obstante, quod est notandum secundum eos, illud est verū in eo, qui posset scribere & tollere iuramentum; in alio secus, per nos. in eccl. de const. Scripti in interpretat. l. si quis pro eo circa finem. ff. de fidei. quando princeps secularis iuramentum tollere posuit, & pars remittere, ubi conciliantur interpretum sententiae variae, & ad proximam Franciæ reducuntur.

Vigesimus quartus, prohibitus impetrata-

re rescriptum, non prohibetur, si motu proprio concedatur, vel prohibitus aliquid quando petere, non prohibetur, si motu proprio concedatur. *I. r. C. de pet. bon. subla. li. in qua post pro- quod per postulationem obtinetur, prefi- mitur concessum per importunitatem: sed quod motu proprio, ob meritum. Bal. in l. quod fauore. col. 2. C. de legib. regu. can. 27. in gl. Ioa. de Ana. in c. cū sū. col. 3. de Iude. & in c. quon. permisō. soci. 5. de vsur. Vnde dicit gl. in 6. ad tollendum, de elec. in prag. in verbo. procurab. quod princeps vel alius proprio motu po- test procurare quod idoneus eligatur, quando ipse electus non procuraverit.*

Vigesimus quintus, motus proprius de- rogat reseruationi, etiam cum decreto fa- c̄t̄ & vbi alias non derogaretur. *Fel. in c. no- stra. col. 10. m. 5. correla. de rescr. alleg. D. in c. 2. in fi. de p̄eb. in 6. Idem tenet. Soci. conf. 3. in can. 3. in 3. vol. licet D. de Rota, decr. 48. num- cius, in nouis. contra teneant.*

Vigesimus sextus est, quod is cui motu proprio collatum est beneficium, non debet examinari, quia de voluntate principis est, illi velit conferre: & instar sacrificij est dubitare an dignus sit, quem princeps elegit. *I. 2. C. de crimi. sacrilegia. ex p̄f. s̄dictior in prouin. ecclie. Ro. fol. 58. res. & adiurie. quod non seruatur in tenatu, licet princeps daret proprio motu officiū consulis, tamen examinabitur, & idem seruatur in Rota. Alioqui fieret fraus legi, & nullus yngnam diues examinaretur, sed ista clausula pecunia à curialibus redime- tur, quod non est faciendum. J*

Vigesimus septimus, rescriptum iniquitatem sapientis non retorquetur contra im- prētratē motu proprio. Secus si ad postu- lationem. *l. 3. ff. quod quis q. iur. Rom. conf. 327. impo- iste sunt, quia retorcentur est quādam pa- meruit, & pr̄sumitur meruisse, & iuste concessum, quādādō motu proprio concedi- tur. Bal. in d. l. quod fauore. col. 2. in 2. opp. gl. / in c. 2. de mutuus per. Conf. in sing. incip. confisio simpliciter. Dec. in l. certum. col. vlt. ff. sc̄er. pt.*

Vigesimus octauus, si quis mutet domi- cillum per privilegium motu proprio co- cessum, mutat etia forum quo ad causas iā mutata- ceptas.

Præsé vel tacite consentire. Cardin. cons. 62. in excl. n. 5. quæ non est nulla non prosequēte patrono. c. decernimus. 16. q. 7. de Rota decis. 528. not. infra. in antiqu. hoc exp̄r̄b̄ tenuit Pan. in d. c. per vestras. col. 1. Ioa. Dayma. in proem. supra in verbo adiunctum. fol. 102. [Sed idem putarem etiam si non esset facta motu proprio, cum collatio valeat, non reclamante patrone, rescripti in nouo ineluctu. ad e. illud, de iure proprio bellum tex.]

[Excommu-
nicatus an-
posse ab-
solvi non
citatā par-
te] Trigesimus octauus est, quod quanvis index excommunicatum ad partis instantiam absoluere non possit parte non vocata, securus si motu proprio fuerit excommunicatus. gl. in excommunicatos. n. 9. 3. sequitur Bal. in l. si pacto. col. 1. C. de pact. dixi supra in verbo, modicatu.

Trigesimus nonus effactus est, quod concessio motu proprio facta à principe aliqui, censetur esse donatio; & is cui facta est in nulla inquietudine laceſſendus est. l. 1. & ibid. & doct. C. de quadriennii prescriptio faciunt no. in l. cum quid. ff. si cert. per idem feret effet quando ad supplicationem. per l. cum multa. C. de bonis que lib.

Quadragesimus est, quod si motu proprio vacante sede constitutum sit salarium economo, illud eidem debebitur, securus si economus peteret salarium. Alex. in addit. ad Bart. in l. à tutoribus. §. si. ff. de admin. iur. per ibi nota.

[Motus pro-
prius pre-
sentationi
quando
prefera-
tur.] Quadragesimus primus, est, quod si dubiobus sint concessæ gratiæ expectatiæ eiusdem date, & vnuus prius presentauerit, non præferetur alteri, qui in sua literis habet clausulam motus proprii, licet alias contra, quando ad petitionem. Io. And. & alii in c. duobus. de ref. c. in 6. Fed. in tract. de perm. q. i. refert Nic. Mil. in reper. in verb. gratia. §. 34.

[Expresso
vno vacan-
do modo
quando a-
lius veni-
at.] Quadragesimus secundus est, quod expresso vno modo vocandi non venit alius. nisi motu proprio vnuus modus exprimeretur, quia tunc veniret alius, ita expressim scribit Fort. Garfia. in l. Gallus. §. & quid si autem. col. 47. & seq. ff. de lib. & posib. propter verisimilem mentem concedentis, ut velit ei cōcedere quounque modo vacet.

Quadragesimus tertius est si Papa motu

proprio mandet conferri beneficium eu. Miseratrum non habenti legitimam ætatem tē. prælimpore datae, si postea tempore acceptatio. tate s. eius sit legitima ætatis, eidem debebit tempore beneficium, ut expresso docet Bar. in c. an. re. col. 16. nu. 91. de ref. licet alias contrarium sit verum, pertex. in c. s. eo tempore. de ref. c. in 6.

Quadragesimus quartus est, quod clausula motus proprii impedit optionem, maxime eum clausula generali, non obstantibus Dom. & Franc. in c. si. de conf. utud. in 6. & Cassado. in decis. 4. de concessio prob.

Quadragesimus quintus est, quod si proprium legium possit tertio prodeſſe, impetrans non potest illud tollere, nec illi renunciare in iusto eo, cui prodeſſe poterit. tē. l. m. in ex concessione. de ref. spol. quod nō procedit si obtentum sit motu proprio, hoc expressum asserit Fel. in c. si diligenter. fallen. num 32 de foro comp. vbi alia allegat que possumt rideri, ibi.

Quadragesimus sextus, si princeps motu proprio concesſit officium, seu admittit suam p. infiltrationem alicui ciuii in sua ciuitate, vel suam p. provinciā, valet illa concessio. diuerſum casum, est si ad postulationem. tex. in l. s. C. decret. uigil. min. saeril.] [Vide alium in signa. gram. prax. beneſ. in glo. loci & Paris. cons. au. 74 & seq. vol. 1.]

Vltimus effectus est, quando princeps procedit motu proprio, presumitur cauſa, do p. fecus quando ad partis petitionem, ut con. matruſul. Soc. cons. 273. in p. ſent. col. pen. ver. & si principi dicatur. in 2. vol. R. o. cons. 436. quod induſtu. col. pen. nu. 19. & fortius hoc procedit in hoc casu, quia gl. simpliciter dicatur in principe iustam cauſam praesumi. gl. in l. regali. ff. de penis. quoniam ſing. dicit Bar. in c. quod translatis. in l. quoniam innum. 3. ff. de ſtu. & in l. ſigillamentum. C. de ref. & cons. 233 p. ſent. m. f. vol. 2. mutia addidi ad l. relegati. supra allegatum.

Non tamen sufficit ad tollendum def. etum ætatis, aut ordinis requirit ex fundatione beneficii. Anc. c. 264. vi. predicta. ut. & c. & cons. 20. vi. predicta. licet contrarium ſe dicit. teneat Do. in c. s. eo tempore. de ref. c. in 6.

Secundo, non purgat gratiam, in qua exprimitur

exprimitur falsum. Pan. in c. quod circa. celu. v. siude consan. Anc. conf. 138. de naura. voi si Pa- pa eccliam curatain dicis simplicē, quia tunc apparer Papam deceptum, & sic nol- le conferre, quando illa expressio diffici- lem reddidisset ad concedendum, vel ad non concedendum. alioqui contra. arg. ca. super literis de ref. securus si vera tali qualita- te expressa literas concessisset, vt quando errauit in modica quantitate valoris, de qua non curatur. l. scio. f. de in iug. restit. se- quitur Dec. conf. 407. vissi. in si. Soc. conf. us. fun- data. col. 1. in 3. vol.

Tertio, non facit secundum impera- tem preferri primo, nisi de primis literis mentio. Addit ad Fel. in c. causam que. in 2. col. 3. de testib. nec in Francia etiam si face- ret mentionem.

Quarto, non tollit ea, per quae potest redi gratia nulla, quae non veniunt ex dolo, vel culpa imputari sed ex verisimili- mente concedentis, vt si spectet praesenta- tio ad patronum laicum. c. 2. de preb. in 6. E- gidec. 392. motus proprius. & dec. 474. & seq. de Rota dec. 445. no. licet proprius. in antiqu. gl. in verb. eneruan. ur. in proximo prag. 5. Car. conf. 96. Papa vniuit. in 2. q. die vi. supia in 37. effect.

Quinto, non tollit qualitates intrinse- cas, puta curam beneficij obtenti. securus si Papa motu proprio conferret curatum non habita mentione illius beneficii, quia tunc postquam a seipso mouetur: videtur velle conferre, qualecumq. sit. cle. si Romanus. de preb. Fel. in c. ad aures. nu. 7. verf. secundus casus. de rescr. De Rota dec. 445. no. licet propri- us. in antiqu. Ioa. de Selua. ad verbum transcribita Fel. in tract. de benef. in 3. parte. q. 12.

Sexto, non inducit dispensationem ir- regularitatis, aut alterius inhabilitatis Ro- ta dec. 112. dicebant. in no. Fel. in d. cap. cau. an. 2. col. 2. de testi. Veli si violenter occupasset be- neficium, quia tunc verisimile est, quod Papa gratiam non fecisset, si inhabilitatem scienset. Bonifac. in clem. si Romanus. colun. 3. proben.

Septimo, non tollit defectum personæ, vt infatibilis, qui non est. gl. in d. cle. si Roma- nus. de preb. Anch. conf. 20. vissi. predicto.

Octauo, non tollit defectum intentio- nis concedentis. Io. And. in nouell. i. in d. cap. si- mori. Alex. conf. 215. non obstat. in 7. volu. Egid. bella mera dec. 475. præmissæ. de Rota dec. 112. dicebant. min. vbi in additio, dicitur ad- uocatum debere esse cautum in modo op- ponendi: nam defectus natalium, vitium corporis, bigamia, & similes non tollun- tur per hanc clausulam, ideo opponi pos- terunt per viam iuris. Pan. in c. cum olim. nu- is. col. de re iud. Fel. in c. ad aures. col. 6. de rescr. no. per viam surreptionis, quia pars non com- misit surreptionem, sed quia motus pro- prius non facit dispensationem super ta- libus, poterit dici quod intentio conceden- tis non extenditur ad tales casum. Fel. in c: causam. 2. col. de testib. vide Dec. distinguemem in d. c. ad aures. n. 3. conclu.

Motus prop-
rius an
tius terciis.
collati.

Nonò, non tollit ius tertii. Vital. de cam- ba. intra. clausi in clausula motu proprio. Pe- rius. in cap. si tibi absenti in fin. de prebend. in 6. Felin. in d. cap. ad aures. num. 8. in vers. tertius casus, quia Papa non videtur in dubio vel- le præiudicare tertii. c. quamvis de rescr. in 6. Etiam iuri ad rem, gl. iuris reg. can. 15. Socin. conf. 15. fundata colu. 1. & seq. in 3. vol. vbi limi- tat, consentiente tertio. Etiam si ageretur de modico præiudicio. gloss. in ca. cum olim. in verbis. præiudicium. de consuet. quam notare ibi doct. & las. confil. 24. in causa. num. 5. in 3. vol. colun. 7. Nam ista clausula est similia te- stamento, quod vt plurimum sit motu proprio, & tamen testator non præsumi- tur velle iniuriam facere. l. impuberi. ff. de ad- mi. tut. Bidd. expref. in cap. ad aures. colun. 2. de rescr. Decius confil. 407. vissi. colum. vltum. & confil. 544. in fin. & 606. in fin. & confil. 609. vissi. col. 2.

Decimò, non inducit dispensationem Dispen- sa- personæ supplicantis glo. sing. micle. si Roma- nus. de preb. limol. in cl. vna. in vlti. notab. de rer. ducitur permiss. Rom. sing. 419. Nic. Mil. in verbis. gratia. per clau- 9. 64. Idæo rescriptum etiæ motu proprio salam mo- concessum excōmunicato, non valet. Bart. tus proprii in rub. de rescr. col. 6. in cl. Item si motu proprio cōferatur beneficium curatum habenti a- liud, non videtur cum illo dispensatum, vt vtrunque tenere possit. cap. non potest. de prebend. in 6. nisi illa inhabilitas proueniret de iure.

Forma mand. Apostol.

112

de iure positiuo. casus sing. in l.2.C. de crimi. sacril. Rom. conf. 327. iste iuri rationes. in fin. quod reprobant communiter doct. Fallit quando apponetur clausula, non obstante cum clausula, motu proprio. Fel. in c. con-

& hoc firmat ibi Anc. licet Ioa. And. tenet contra. & per hanc iustificatur dictum Bal. in rub. de offi. dele. cotu. 4. dicentis plus valere clausulam motus proprii, quam ex certa scientia.

Decimoquarto non operatur, vt credatur verbis narratiuis, etiā si motu proprio in literis sit descriptum, vi probatur infra in rub. de subl. cle. literis.

[Decimoquinto, non ea que naturalia sunt, quia sunt immutabili. §. sed naturalia de iure nat. in Inst. & ideo non tollit verisimilitudinem eundi citius quam natura possit, vt in regu. 28.c.anc. lmo. 8. scripti in praxi benefic.]

Vltimō non valebit priuilegium principis motu proprium concessum, quando in lege exprimitur, quod non valeat, etiā si motu proprio esset concessum. iste est textus singularis in l. fi. C. de cohortiati. li. 12. quia tunc faltem requiritur clausula derogatoria. l. si quis ff. de leg. 3. l. vna. Cod. de colla. dona. lib. vi. Corse. in verbo, priuilegium in 3. sing. Ita sunt notanda de motu proprio, quia non reperiuntur ita cumulata: & motu proprio non hæc feci, sed ad postulationem amici mei Do. Ioannis Iacquelotis Andeg. Aduocati in supraem Parlamenti curia Pacifi. egregii.

Postrēmō hæc clausula non extenditur ad insolita, vel inconsueta, quia non presumitur sumitur de mente concedentis progreedi existimare ad id quod est insolitum, nec presumitur quis illud velle. Bal. per illum text. int. fidei. ut commissa. §. si seruo ff. de lega 3. vbi dicit quod si clericus secularis impetraret prebendam, quæ non est consueta clericis secularibus assignari, licet Papa omnia possit tamen non valet impetratio, etiam si hoc faceret motu proprio, quia non videtur illius fuisse intentionis, sequitur Ias. in l. vna. §. i. n. 4 ff. si quis ius dicenti non obremo. & l. c. condicio. §. si numeros. 3. not. derib. cred. & l. v. liberis. C. de coll. Carellia. conta in 2. parte memor. in verb. clausula insolita Dec. conf. 300. concl. 20. pen. addidi multa ad ol. sing. int. si quis sub conditione ff. de con. inst. Hæc sunt notatu digna, quæ ex diuersis lectionibus & quæ si to-

non

Motus pro-
prius ex-
primi de-
bet.

Vndeциmo, non præsumuntur literæ concessæ motu proprio, nisi in eis exprimatur, ds. si motu proprio. etiā si possit probari concedente faute absentem, quia tunc illæ literæ non habebunt effectus istius clausula, nisi fuerit in rescripto expressa, quia possibile est quod Papa moueat ad gratiam concedendam motu proprio, etiam si petita sit, non habito respectu ad petitionem impetrantis, vt superius dictum fuit. Vnde cum istud ab animo Papæ dependeat, an hoc faciat motu proprio, vel non, ideo debet exprimi secundum Domi. in d. simo u. no. in l. 1. C. de per. bono sublat. lib. 10. Pan. in c. fin. col. 2. de vita & honest. cler. Bal. in ca. n. si. de offi. leg. Currius conf. 66. supernu. 6. Te. nor tamen scripture perditæ potest probari per testes, vt expreſſe tenet Peru. in d. cap. si motu proprio. dixi in gl. literas. §. supra tu. proxim. vide quinque casus in quibus aliquid præsumitur motu proprio emanatum, licet non exprimatur per Ias. in l. si quis ini. quon. col. 2. ff. quod qui. q. iuris.

Motus pro-
prius non
ampliae
gratiam.

Duodecimo, non ampliat gratiam vel vim verborum contra ius commune glo. in cl. per literas in verbo, directas de prob. Alex. in l. quidam consulebat. colu. 3. ff. de reiud sed bene extendit quo ad contenta in gratia, sed non extrinfecus. gloss. in clem. si Romanus. de prebend. & in regula cancellaria. 15. in princ. Perus. in c. quamvis col. 2. in princ. de prob. in 6. Feli. in c. confiuens. col. 3. de refr. Domi. conf. 10. 4. consuetudo, vbi concludit per hanc clausulam non impediri optare volentes ratione consuetudinis, nec permutare cupientes, quod est verum sine clausula non obstante, aliqui qui contra. vt superius in 44. effectu diximus.

Decimotertiō, potestas conferendi beneficia quacunque, qualiacunque, vbi quicunque motu proprio facta alicui non comprehendunt beneficia in curia vacanta. c. 2. in sui. ibi generales vel etiam speciales, sub quacunque forma verborum, & c. de prob. in c.

non ad ipsius N. & vel alterius pro eo nobis super hoc oblatæ petitio astantiæ, sed de nostra meta hberalitate discretioni vestra per apostolica scripta mandamus, quatenus si vobis communiter vel diuiniſe pro alio non scrip- rimus, qui simile mandatum, aut similiem gratiam

Littera a Vel alterius pro eo) Et sic ad petitio- bensia nū alterius pōtū impetrari pro alia mandatū pro alio si apostolicū, & alie literæ ad beneficia, erit ne mandauit speciali concessionē & mandato, secus impetrā ad lites gl. sing. in c. ad aures de ref. c. tex. in e. nō utrūq. com nulli. i. f. T ibi gl. quas sequit. ibidē Pan. & alii. p̄dantur. T Bar. in tract. de p̄f. Card. in q. 3. 1. part. col. 14. T in rege c. R. Raynaldus col. 18. de ref. T inc. 2. de iu. R. 9. t. 49. in ious. Nic. Mūl. in reper. in verio. g. c. a. q. 22. Corfet in sing. incip. manda- tū. m. 3. Et si impetratum fuerit, etiā poterit purificari sine mandato, si in mandato vel alia impreatione fuerit clausula, si idoneus, &c. vel alia similis. Ita not. in cl. vna gl. pre- fenti de conces. p̄f. T de Rota dec. 207 purifica- tio. innouis. In acceptione tamen requiri- possestio. he tur mandatum speciale. Pan. T ali in c. acce- nſiū sine dens. de p̄f. Card. in cons. 2. de p̄f. Et casu mandato in quib. requiritur speciale mandatū, tra- dit Bal. melias quā alius que viderunt, in p̄f. de his per quos agere possumus. S. 1. Ita utrā Bal. ibi requiritur speciale mandatu ad recipiendū possessionē beneficii, gl. sing. in c. si ubi abſen- ti. in verbis. habueris. de p̄f. in c. secundum Per. ibi. in illi. geramen. scripti in gl. speciale rub. de e- lect. derogatio. ibi 47. congepi. casus.

Discretio. o Discretioni vel. et. 27 Quando Papa circumſcribit episcopo, & alteri non episcopo to- fluo. & fra- terim. & in- termis quando Pa- partit. sole- at. scribit episcopo, seu patriarcha scribat, tunc solet scribere fraternali tuae oī Jane. derug. & e. ex parte. ibidem. c. in his. de priu. vide ta- mentex. in contraria. in c. 2. de f. dei. & su- per eo cogitabis. Si autē scribat Cardinali, solet dicere circūſpectioni tuae. alius vero,

discretioni tuae, tam in mandatis apostoli- cis, quam in aliis rescriptis, & clausula tu frater episcope, hodie non est in vnu. teste Prouin fol. 14. vers. Liter. : apostolice. & quādo reliquuntur discretioni alicuius intelligi- ter secundum arbitriū boni viri, quia iudicū & discretio idem sunt. gl. in c. 2. de reg. & l. cū p̄f. ff. de iud. Bar. in extra. ad reprimē- dū. in verbo, videbatur. quonodo in leſe maiesta- crim. proceda. & plene iaf. & alii in l. s. sic ff de le- gat. i. T in §. in bone fidei. institut. de actio. Geor. Nathan. in r. pte. cle. scpe. §. non sic. in gl. defensio- nes. de verb sign.

c Pro alio non scripserimus Roma. De clausu- nus pontifex non intendit grauare ordi- la si pro a- nariam in duabus, nisi de hoc faciat men- titionem. c. mandatum. ibi, cum super receptione duorum grauandi ecc. siam antedictam non fuit intentio mandatoris de ref. in vno. in c. capitulū. ibidem. col. 2. & doct. in c. pen. de ref. in 6. facit gl. in l. vna. C. de mulier. T in quo loco munera. li. 10. tamē si scripserit pro alio, tenetur ordinarius eidē prouidere, si habuerit collationē quinquaginta beneficiorum: vt sup. n. prox. p̄f. lmo. hæc verba nō faciūt gratiā condi- tionalē, quia tacitè insunt, & sic non requiri- ritur conditionis purificatio. lmo. §. 1. ff. de tuel. gl. in cl. 1. de off. dele. Fel. in c. fi. de p̄f. sum. Hæc tamē clausula operatur, quia cū Papa posse de iure concedere quod gratias vult. in eadem etiā ecclesia, æquum fuit limi- tare gratias eius, vt nimis non p̄eiudice- tur ordinario collatori: & sic apposuit hæc clausula, si pro alio, &c. T amē supra ii. prox. fair facta limitatio in hoc regno.

Aduertendū est, quod secundū mandatū nō impeditur, etiā si in eo erat clausula si p̄ alio, &c. si primus neglexit: quia nō intelli- gitur scriptū p̄ eo, qui facit contrarium eius quod scriptū est. lmo. & Card. in c. mandatū. Et pactū nō videtur fore scriptum pro eo, qui venit contra pactū. l. qui si item ff. de trans- act. l. cū pater. §. liberis. de leg. 2. Bal. & Sal. in l. cū proponas. 2. de pact. facit gl. in c. frustra. de reg. iur. in 6. faciunt verba sequentia videlicet, qui sunt mandatum prosequatur. at hic non prosequitur ergo, &c.

Ideo si secundus presentauerit manda- tum, & post mensēm vacauerit beneficiū.

BBbbb

Si primus nondum presentanterit, debebitur hoc beneficium secundo mandatario per sequenti, per praedicta, & ea quae dixi in §. si. ap. de coll.] si vero impetrat secundum mandatum, debet apponi hęc clausula, etiam si tibi vel vobis pro alio de uno tantum beneficio scripsimus: ut patet in forma seq. & declarat lex regni, rub. ius mandaz. art. 1. & hec clausula habet hunc effectum, ut videlicet tollat subreptionem, non ut secundus primo praeferatur. Io. Ax. & alii in c. pen. de preb. in 6. Ant. & Imo. in ca. mandatum. c. capitalum. de res. nisi in secundo mandato fuerit apposita clausula anteferri. Fel. in c. causam. col. 3. de res. que in hoc regno non apponitur, ut dixi supra tit. prox. in verbis forma.

Duo māda.
ta impre
ta sine clau
sula si pro
alio, an va
leant.

Quero quid si duo mandata eiusdem date imperetur sine hac clausula, etiam si pro alio, &c. virtus illorum valeat? quidam dicunt datā inspicient, & sic primū valere. c. canite. derefer. & e. cum cui. de preb. in 6. & sic iusdem datæ fuerint recurrendū est ad conjecturas. c. pen. derefer. in 6. Si tamen dirigerentur habenti collationem quinquaginta beneficiorū, tunc secundū eos utrumque valebit, si impetratum sit utrumque eodem die, vel sine magno interuallo, tu quia collator in duob. grauari poterat: tu etiā quia ignorantia excusare impetrantē debet. c. gratia. de res. in 6. & ille qui impetravit in cōtinente post primū, nō poterat diuinare quod primus impetrasset. l. si pūtator ff. ad leg. Aquil. hoc etiā suaderet, quia multa valent ex incontinēti, q̄ non ex interuallo, ut pote pāctū nudū appositiū in cōtinente iuxta contraēctū producit actionē, quod facit ex interuallo. l. iuris gentium. §. sed cūminalia. & §. quinimo. ff. de pāct. l. in bon. & fidei. C. illo si. Itē vim vi repellere licet confitim, nō ex interuallo. l. §. eam igitur ff. de vi & vi armis. & doct. in locis proximè allegati alia adducunt. Si tamen impetrans ignorare primam impetrationē etiā ex interuallo factā, valebit secundū mandatum, per d. c. gratia. nam ignorantia probabilis impetrantis non debet ei esse damnosa. arg. & circa de ele. in 6. pastoralis. de exceptio. postquam in potestate pontificis est grauare in duob. tantum, ergo hoc videtur voluisse iuxta suā conuentione, &

proper clausulas generales in mādato positas, q̄ declarant eius faisse intentionis, & rex videatur consentire in sequendo conuentione supra positā, & sic debet iudicari.

[Idē dicerem si in primo mandato esset clausula, etiam si pro alio, quia voluntas & potestas Papæ adsunt, & abundans caute la sibi non necet. teham. C. de res. & illa verba etiā si pro alio, non immutant formam, dummodo alia clausulae iubilantes ad sint, & per hęc concordata nō est aliqua forma data, p̄ secundo, nec p̄ regularib. sed in inferioris citatur, similis forma illis conueniens detur, sic & hic, quia postquam appetit nō deesse, non pot̄ dici contra formam, & supra in prim. dixi. Et sic faciendi sunt tres casus pro totius materiæ elucidatione.

Primus est, si Papa duo vel tria mandata concesserit cu illa clausula, si pro alio non scripsimus, illi omnia valebunt, quia in §. 1. sup. de mand. attendit grauaria, nō impetratio, & si primus non prolequatur, secundus profequi poterit, etiā secundo negligēte profequi ius suum tertius nō prohibetur. doc. in c. mandatum. de res. sed primo profequente alia mandata extinguntur, si collator non habebat collationem quinq̄aginta beneficiorū.

Secundus casus est, si duo vel tria mandata cū hac clausula, etiā si pro alio scripsimus impetrata simul, vel sine scientia secudi mandatarii fuerint, illa mandata sufficieni poterūt, si beneficiorū numerus duob. sufficiens fuerit, & primus secundo praeferetur. c. duob. de res. in 6. cum his que superius dixi, quia sufficit in his mandatis quatuor esse partes, & iuxta formam censemur esse, eo quod non sunt contra. & quia voluntas Papæ & potestas in eis adsunt.

Tertius est, si duo mādata impetrata fuerint primum cum clausula, etiam si pro alio, & c. alterum cum clausula, si pro alio nō scripsimus, neutrum valebit, quia in his voluntas Papæ repugnans est, ideo illa repugnativa ff. de reg. iur. facit l. seruo. de condi. indeb.]

Nec obstat d. c. mandatum, quia hoc procedit de iure, quo non erat declaratum, quo mādata Papa dare posset, ideo videbarur in minus

minus granari, videlicet de uno tantum, sed quia est declaratum supra prox. quod duo tantum possit concedere, videtur voluisse illa concedere, etiam si non apposuerit illa clausula, etiam si pro alio, quam ille dictum est de illa clausula in p. tit. de mand. Apost. Et sic aliquando mandatum non comprehendit primum beneficium si Rom. Pont. p. alio scriperat, & collator habebat collationem quinquaginta beneficiorum, sed differtur ad aliud, vi. vñor. gl. in c. quis sepe de preb. in s. vbi tradit multos causus in quibus non debetur primo imperat. Sed quia hic forma est posita, ideo puram clausulam si p. alio non scriperimus, vel erit si pro alio scriperimus, esse apponenda, alias mandatum non habet suam formam, s. sup. dixi, nec in hoc regno valeret, quia haec est pars decisiva: ideo quod in hac parte omitteditur, vitiat, ut dixi in angl. volentem supra ead.

*clausula
modio.* Itē si Papa scriperit hoc modo habentis collationē decim beneficiorum, si pro aliis non scriperimus, intelligetur etiam si scriperit tantum p. uno, quia numerus pluralis etiam in uno verificari potest. Bal. in d. c. mādātū. to. And. Amb. & alii in c. quāuis a de preb. li. & sic exp̄lētō colluit Ias. in conf. 145. beatissim. in vñ. tubis. vol. 2. etiam in odoſis. l. 2. sed si vñus. ff. vñbo. rapt. l. i. quis. iuncta gl. C. ad alleg. Julian. maiest. vbi verbum iudicis verificatur in vñno facit. i. C. de cond. inf. vbi si substitutio fuerit facta, si sine liberis deceſſerit, sufficiet vñus, & appellatio q̄ debet interponi coram honestis personis, sufficit si interponatur coram una honesta persona, per leg. vñ perfectius. C. de ann. excep. ibi, tabellionam. tabellione exponit quā sequuntur Rom. & Alex. in l. de pupill. §. si quis ipsiprator iſſe oper. nouam. vide quā dixi in tract. nom. in q. y. in prim. & angl. in §. vñsum in verb. iuxta mādā de coll. prag. & Barb. in c. gracie. col. 53. vers. 23. de dcl. non valeret tamē in hoc regno propter formam huc positam.

prosequatur a, canoniciatum b & præbendām, aut dignitatem, personatū, administrationem, vel officium, vestrā

a Prosequatur) Ideā si iā prosequi. Prosequi
tus est, quia præsens trahitur ad præteri- ^{an dicatur}
tū ad præsens. arg. ca. nam concupiscentiam. & iſqui est be
ibi gl. de conf. l. nulli. C. de episc. & cler. l. si quis. nesciūm cō
id quod ibi proponitur. & ibi doct. ff. de iu-
secutus.

ri/ dicit. vñ. iud. sic exponit Albe. in l. quibus. ff.
de ver. fig. & qui conseq̄utus est beneficiū
dicitur prosequi, eo quod actu recipit redi-

tus. Cald. & Barb. in c. mandatum. de rescr.

Item actualis solutio debiti plus grauat
debitore in, quam dilatio cap. vñ de plus pet.
sic dicitar plus grauari ordinarius, quādo
vigore gratiae iam prouidit mandatario,
quam si non esset prouisum, quia posset
interim mori impletans, vel alias à gratia
excludi. gl. gratiae. de rescr. quod non potest es-
se quando iā est ei prouisum. Erat excla-
ditur secundus mandatarius, si fuerit pro-
uisum primo, quando collator non habe-
bat nisi collationes decē beneficiorū intel-
ligendo, vñ dixi supra prox. in gl. prosequentes,
quia non debet quis pro eadem re, dupli-
cione grauari. gl. vñ. sing. in l. vñ. C. demulier.
& in quo loco munera. l. 12. facit text. in l. planē.
§. 1. & Non quocunq̄. §. qui Caum. ff. de leg. 1.
quia Roma. Pontifex conceoendo man-
datum secundo, postquam primo est pro-
uisum, veniret contra concordiam factam
in titul. proximo, quando is collationem
quinquaginta beneficiorum.

b Canoniciatum / Conferatis, addē <sup>Anordō
verborum
mandatū
obseruan-
dū.</sup>
infra positiū, & quamvis hic præmittat ca-
nonicatum, tamen non vult prius confer-
ri quam dignitas, vel personatus: sed si pri-
mo vacet dignitas, erit mandatario prius
conferenda, si primo canoniciatus & præ-
benda vacent, conferri debent, si perlona-
tus prius vacet, prius conferetur: nec in-
telligas ista verba esse ordinis, alioqui fru-
stra crearet Papa mandatarium canonici-
cum ad effectum obtinendi dignitatem, si
eam non posset habere ante canonicatum,
& præbendam: & probatur infra, dum di-
cit, si quē, quā, vel quod post mensem, post
quā præsentes literæ præsentate fuerint,
contigerit vacare: ergo si primo vacet ca-
noniciatus & præbenda, debitur: si primo
vacet dignitas, eam mandatarius acce-

B B b b z

ptare potest, si officium illud habebit, præterea quando Papa peruerit ordinem, ita vult ut perueratur. c. decernimus de iudic. vbi præponit episcopū archiepiscopo: nec cœetur apponere ordinē sine magno mysterio, & cū ratione. Bal. in l. prolat. co. 3. C. de sent. Et merito omnionū iud. dixi in verbo, ordinem. §. si quis vero supra de coll. & ordo ratio nis & intellectus magis debet inspici, quā verborum. l. si qui soluendo, ff. de h. c. inst. Bal. in l. 1. 4. oppo. C. de his pene non. §. ante heredit. inst. de leg. ibi, sed quia inciule esse putauimus scripturæ ordinem quidē sequi, sperni autē testatoris voluntatem, sic voluntatē Papæ spernere non licet, sequendo huc ordinem, sed de primo beneficio vacatiro prouidere, nec enim (dicit Iurisconsultus) ordo scripture spectatur, sed potius exi ure sumitur id, quod agi videatur. l. nec enim. ff. de sol. quia hic ordo nō est necessitatis, de quo loquitur Bart. & alii in l. 2. pen. per illam tex. ff. de vulg. & illa sunt notanda, quia super his vidi dubitari. Item non putarē per supradictā mandatū vitiari, licet ordo modicus clausularum peruersus, esset, & non obseruatus, cum ista non sint ordinis. Vide canem Fel. in c. cum dilecta de rese.

vel alterius ecclesiæ, aut aliud beneficium ecclesiasticum, cū cura vel si ne cura (etiā si parochialis ecclesiæ, vel eius perpetua vicaria, aut capella, vel perpetua capellania fu erit) ad vestrā collationē a, prouisionē, præsentationē b, nominationē, seu quāuis aliam dispositi onem pertinentia etiā si dignitati, personatui, administrationi, vel officio huiusmodi cura immineat d' animarum, dummodo talis dignitas electa non existat e cum creatione in canonī.

a Collationem) Siue collatio spectet iure communi, siue iure speciali. Do. in ca quāuis. vers. quanquam. de prob. in 6. per c. di lectis. in tertio illo sit.

b Presentationem) Vidi mandatum sicut in directum patrono habenti presentationē das frat de cœm beneficiorum, & vltra, & in eo erat omnia hoc verbum ad tuam præsentationem, no. ad collationem, set quia muis alias dispositi onem: & fuit dubitatum en valeret, eo len quod hæc verba ad collationem non erant apposita, dixi valere, quia verba necessaria erant apposita, & superflua verba non dicuntur eis de forma, sed illa q̄a sunt necessaria: nam non est verisimile, quod conditores voluerint nos grauare ad superflua exprimenda, quum ea tollant, nō in processu decretal. patet. & in i. confli. Codicis, dixi in gl. aa volentes supra eo.

Si tamen in literis expectatiis non ap ponentur omnia illa verba ad vestram collationem, & c. iuxta c. cum in illis. de preb. in 6. literæ essent de falso suspecta, & nulla fide eis adhiberetur, vt fuit iudicatum in Rota, teste lo. Staphil. in tract. expecta. de literis gratia & iustitia, in qua forma in fin. fol. 14. sed nihil ad nos, cum in regno nullas habeamus.

c Pertinentia) Ergo si collatio non pertinet ad episcopum, cui dirigitur manu. datum, non comprehenditur sub mandato, to, vt potè si varet in ecclesia exempta cum collatio vel alia dispositio ad episcopum non pertineat, vt hic dicit. fecus si in mandato diceretur, vt in aliqua ecclesiarum suæ diœcesis prouideret. gl. Pan. & alii in a pro illorum de prob. gl. in cle. frequens. in verbo, pri mi anni. de exceſ. prel. facit gl. in §. item quod ratione, in verbo, in diœcis. de ammis. in prag. Pan. in cap. graue. de of. ordina. sed non valeret in hoc regno, ratione forme omis sa. Et intellige siue pertineat de iure com muni, vel speciali, gl. off. in cap. si. de elec. in 6. Dec. conf. 128. licet in casu. col. 2. vers. 3. etiam. imò etiam ratione possessionis gl. super iu re. & ibi doct. in c. querelam. de elec. sic confu luit Alex. conf. 98. viss. col. 1. in 5. vol. qui ver buum, pertinere latissime patet. Verbum per tinere. ff. de verb. sig. & ibi dixi gl. in c. inter dile ctos. de fide instr. gl. in §. decrevit. in verbo, per mit. de elec. in prag.

d Im-

tione vel officio prouideri possit,
nisi cum effectu illius Ecclesia canonicus existat, canonicatum huiusmodi ecclesia cum b plenitude iuris canonici, & non obstante e de certo canonico numero

Plenitude a Alterius ecclesie.) Hoc dicit pro iuris canon. pterea, nisi in alia ecclesia episcopus ha-
mialis, in beat collationem, vel presentationem, ab quibus con illa repellatur mandatarius, si in ea erat sta-
tutum, vel consuetudo, ne quis admittatur

fine canonici ad illa dignitate, ut sapientia dixi, & ista clausula non soleat poni in mandatis regularium, ut infra dico in gl. conueniens,

post formam literarum executorialium.

b Cum plenitudine.) Ille dicitur

habere plenitudinem iuris canonicalis, qui habet ea quae spectat ad canonicos, scilicet

voce in capitulo, stallum in choro: licet

non habeat praebenda, ita Dom. & Ioh. Col. in

e. vlt. de conc. pr. b. in 6. pos. Ioh. And. ibid. & tex-

me proposuit. illo tamen dicit cum plenitudine

honoris canonici, & ibi idem dicit Anch. id-

eo clausulanon obstante tollit suu obstantia

receptioni, non autem modificantia qua-

litatem recepti: & ideo ut si derogatur alteri

statuto de voce non danda, optinet quod

inseratur haec clausula. Ed. in ca. constitutus

col. vlt. derit. Et ista assignatio stalli in cho-

ro, & loci in capitulo, sit per eum ad quem

pertinet de iure, vel consuetudine e ditego

de pr. b. lnn. & Card. in d. c. proposuit ubi etiam

dicunt quod quandocumque quis sit electus

in canonico, tamen non habebit ius ad

ministrandi, antequam sibi praebenda assi-

gnetur, nisi esset consuetudo in contrari-

um. e. cum qui. de pr. b. in 6.

Nec Papa hic creat canonicum simpli-

citer, sed ad effectum obtinendi dignitatē,

ob id si fuerit negligens hic mandatarius,

in vim huius canonici non prouidebi-

tar ei, sicut si fuisset simpliciter creatus. ca-

si clericus. de pr. b. in 6. nec etiam in vim cre-

ationis huius canonici est affecta praeben-

da, quæ alias esset affecta in c. si postquam de

pr. b. in 6. per ipsum text. ibi dimitaxat, & non

alias erit tamen affectu beneficium primo

vacaturum per presentationem mandati factum. cf. capitulo de conc. pr. b. in 6.

c Et non obstante.) Tollit subrepitionem, quæ possit allegari, quando esset certus numerus canonorum. a. consuetudinis de rebus, vbi dicitur. & in c. ditego. de app. gl. r. in rebus in verbis, numerus. in § item censuit de rebus in rebus prag. & gratia non facit mentione de numero eit nulla, & fide repit. Nicol. dicit nol. q. 304. gratia impetrata, & dicit sap. ex. in rebus pro expressis, & hoc prodeficitur. Nam & si per clausulam generalem, non obstantibus consuetudinibus & statutis iuramento roboratis tollatur surreptio, non tam recipietur ultra numerum, nisi si adiecta illa clausula, ut expressè tradit Collecta n. d. c. constitutus. col. 2. vbi etiam dicit clausulam non obstante certo numero prodefit. si non erat certus numerus canonorum, sed præbendarum: quia potest referentiam ad numerum præbendarum cum indefinite proferatur, secundum eum.

Cum ergo haec clausula sit in parte decisâ mandati, est necessaria, & sic sancte iudicavit senatus Tholosanus, qui mandatum sine hac clausula non admisit, dicit. Ampla etiam ecclesiæ habenti certum numerum, canonico: quia in hac forma si bene inspicatur, concurrit canonicus & Papa mandat recipi, & sic recipiendo illum frangitur numerus canonorum, ideo haec clausula est necessaria, per d. c. consuetudin. & hic debet esse, etiam in clausulâ obstante, infra repetit per illud verbum, ut p. t. ergo hoc poni debet, & semper hoc videt, tu quia papa hic conferendo canonicatum frangit numerum, ergo debet addere hic illa clausulam, nam vbi de iure requiritur certa no exprimitur in parte decisâ, sed in parte virtute illius expressionis in parte concorrente executione posita, cōsequetur illud quod consequeretur, si fuisset expressio in parte gratiae decisâ. tex. in cle. 1. in fin. de pr. b. hoc expressionem tradit Dom. conf. 86. in cau. col. 1. & ita sicut iudicatum in supremo Rotomage. Senat. pro domino de S. Gremer, licet qui dam aliter (& male) intelligent. Etiam quando

Præbenda
an si ratio
ni canonico-
rum affe-
cta.

quando executor potest conferre canonici-
catus & præbenda, non poterit conferre,
vbi erat certus numerus, nisi adsit clausula,
ut dicit Staphyl. in tract. de literis gratia. in
§. mand. form. l.

ad effectum huiusmodi dignita-
tem, personatum, administratio-
nem vel officium duntaxat obtinē-
di, & non alias, auctoritate Apo-
stolica tenore presentium conse-
rimus & de illo etiam prouidemus,
si quem, quam, vel quod
post b' mensem post-

a. Conferimus.) Et sic patet per hoc
verbum, quod Papa creat canonicum ad
effectum obtinendi dignitatem, & demū
mandat prouidere isti mandatario de præ-
benda, dignitate, & aliis, de quibus in hac
forma & per collationem huius canonici-
catus iuncto mandato affecta est præbenda pri-
mō vacans sine alio decreto, gl. in verbo ca-
nonicatum. c. dudum de præbendo. Perus. m. si
postquam nos. vlt. illo tit. si prosequatur, vt scri-
psi in §. fin. supra de collationib.

Aliquando Papa mandat executori sta-
tu faveat conferre canonicum, quod poterit
unione cō- facere, si adsit clausula nō obstante de cer-
tissimis. t. to canonicorum numero, ut hic c. abbatem.
quare. deferri. sed non in hoc regno. Nota tame-
quod canonicius sine vacatione conferri
potest, secus in præbenda, quia canonici-
catus in sola spiritualitate & in iure incorpo-
rali consistit, & ideo nullum ex hoc fit præ-
iudicium aliis canonicis, nec iurib. eorum
imò potius talia iura consistunt in chari-
tate & veritate, & in quadā reuelatione o-
neris supportandi in diuinis, & quanto
in plures dividitur onus, tanto fortius a-
gunt, cū sint proprias opera Spiritus sancti
qua ad mensurā nō dantur. c. non mediocri-
ter. & seq. de consecr. difl. s. secus in præbendis,
& aliis rebus corporalib. in quib. fieret aliis
præiudicū, & in eis verificatur illud quod
dicitur multiplicati gentes, sed nō magni-
ficasti lætitia. Imò incl. s. de preb. sicut dice-
bat quidam de augmento officialium.

I Ita tamen creatio canonicius non

prodierit canonico, si dignitas nō vacet, quā
possit ratione madati obtinere, nā si posse
vacaret dignitas quā vult in vim nomina-
tionū habere, qā est antiquior, certe eidem
nō deberetur si nō sit alias creatus canonici-
catus, per istū tex. dicente ad effectū huius-
modi dignitatē, personatum, administratio-
nē, vel officiu dūtaxat, & nō aliās, & sic col-
latus canonicius p. lest quo ad madati, nō
quo ad alia, & alias vidi sup hoc dubitari.]

p. Post meā em.) Ergo beneficium ante
mensē, vacans, mandatario nō debetur, su-
mendo arg. à cōtrario, qđ est validū. c. cum
apostol. de his que sū. nā p. pres. Et quāvis olim
eis est statutū, vt occurretur diutinæ vaca-
tioni beneficiorū, qđ madatarius intra mē
sem teneretur acceptare, à die vacationis
cōputandū. cl. rna. de concess. preb. tamē quia
collatores aliquando datas adulterinas fa-
ciebāt vt excluderent madatarium, itē pro-
uisus ab ordinario, vt excluderet madata-
riū quicqđ poterat faciebat, ideo statutum
est, vt nō acceptet intra mensē, & etiā secū-
dū quosdē possit forte præsumi, simili atq;
madatarius presentia est, vacare beneficium,
ut madatarius virt̄ illius fuerit insidiatus.

arg. no per Bar. in l. post contraria. ff. de don. Ta-
men cōtrariū dicere qā in dubio non de-
bet præsumi delictum. l. merito. ff. profoc. Et
idē possit esse si vacaret statim post mensē
Ideo dicere alia ratione introductū, vt dixi
& vt valeat interea leſſitari devaletudine
aliquorū. Et si conferretur eidē ante mensē
possit madatarius acceptare si vellet
cum ille mensis sit introductus in favore
ordinariorum, cui possunt renunciare. e.
ſidiligen. de foro comp. dummodo nō fiat in
fraudem nominati, aut graduati, seu alte-
rius.

Non possit tamen madatarius, si eidē Beneficium
non conferretur per ordinarium, accep- post mēſem
tare beneficium quod vacavit ante mensē vacans nō
licet duret vacatio post mensem, quia va- debetur
cato non contingit post mensem, vt debet madatar
fieri hic, arg. l. nouissima. ff. iudi. solui. Feli. in fianc. va-
c. constitutus. col. pen. de rescr. dixi in §. præfa- cauerit.
tique graduati. col. pen. in verbo, vacationem.
de collario. Supra hoc tenet Bonifa. in cle. vna
§. secus. num. 36. & sequen. de concess. preben.

Et quia per ordinarios fieret fraus, quando post presentationem, & ante mensem vocaret modicum beneficium: nam illud non conferrent, ut mandatariis post mensē acceptaret, his ergo obuiari debet, & hoc est propter incertitudinem introductū qui ab beneficio debebatur mandatario, etiā si vacat ante mandatum, si tempore presentationis non erat collatum. gl. in c. si postquam. & ibi Perus. & lo. Vanquel. de prob. in 6. gl. in verbo, norit. cle. vna. de conce. prob. Soc. in l. si iam facta. ff. de cond. & dem. & etiam aliquando vacatio erat incerta, & ordinarii eam secretā tenebant, ut excluderent mandatariū, ideo statutum est, ut hic, & etiam si forte impenetrans sit excommunicatus, ut ante finem mensis absoluatur, ut eidem iure collati possit, dixi supra in gl. absoluentes.

Mēsis quo- Quomodo computentur hic mensis? modo com- Resp. sicut dicit gl. in c. quam sit. de electio. in putetur. sexto, ut si presentetur die 10. februarii, die 10. Martii finitus erit mensis, & poterit beneficium acceptari, si die 11. vacat, cum hic tex. dicat post mensem, postquam presentes litera, & c. vel de momento ad momētum computabitur, iuxta l. 3. §. deniq. ff. de minor. primum tamē verius videtur, vide gl. in c. quam sit de ele. in 6. Alex. in l. diuisione. ff. solut. mai. Soc. in d. l. si iam. ff. de cond. & dem. Dec. in l. ibi. per illū in tex. dreg. iur. Bartol. in l. cum bissexto. ubi scripti ff. de verb. sig. plenē Go- mes. in §. rursus. coll. 18. inst. deact. Bolog. consti- pli. plenē. etiam consultuit in compromissio Soci- conf. 99. serenissimus. in 3. vol. & i. in elect. quod debeant computari prius sunt in calendario, tenet exp̄sē Bald. in c. cum in cunctis. col. 1. de ele. Bonif. in cle. i. §. sancti. in si. de flat. monac. Collect. in c. ne pro defectu. col. 2. de ele. Man- dagot. intrac. de ele. in i. partee. 3. & ibi in addit. pulchre Boer. quod notes, quia fui de hoc interrogatus.

[Vnde poterit mandatarius requirere beneficium sibi conferri intra sex menses, qui sunt præstituti collatori. in c. 2. & c. cum nosfris. de conce. prob. dū tamē vacauerit post mensem à die presentationis, & non alias ut hic.]

quam præsentes a litera vobis præsentatae b fuerint,

a. **Præsentes.**) Ergo non sequentes, & litteræ sic literæ executoriales non debent necel- sario præsentari, per hunc text. quod etiam enjorme probatur informa literarum executoria. ibi, sensu post presentationem earendum literarum, non dicit executorialium. probat text. in casu soli. ibi, per talis presentationem mandatum in ipso factum. de conce. prob. in 6. & in vni. arg. rub. des mand. uiz. art. 1. ibi, qui vacat per ap- tes mox ensuyunt l' insinuatione du mand. ecce tan per iur. a regni, quam alia requiri tantum insinuationem mandati: nam di- xissent cōditors literas executoriales insi- nuandas, si voluerint, nec debent ali- quid ultra legem requirere. arg. l. de preua- ff. de publ. in rem actio. & frustra sit per plura, quod potest fieri per pauciora. Bald. in c. ex insinuatione. col. 1. de resp. allego text. in l. domi- nis. ff. de cond. indeb. nam per solam præsen- tationem literarum mandati ordinario fa- etiam admittunt potestas ordinario. cap. illa qui. de resp. in 6. & sic capitulo de conce. prob. in 6. hoc plenē probat D. Gomez. in tractat. in forma seq. patet. secus si datus fuerit ad co- pel. endum: ergo non opus aliam facere præsentionem, cum ad hoc sit præsen- tatio, ut admittatur ordinario potestas con- ferendi, alii quam mandatario, & in hanc consentiant. sub obicurē tamen inclinat Compoftel. in c. capitulum. col. 9. de resp. script. cuius verba insero.

Item nec in hoc casu, cum mandatur ex- ecutori, quod exequatur, ordinario negli- gente requiritur quantum ad priuationē potestatis ordinario, vel probationē pot- itatis executoris, si executor neglegit ordi- nario contulit, antequam appareat, vel ostendatur litera directa executori, dum modo ordinarius litera Papæ tibi directa receperit, & sic obtinui, & hoc ideo quia quantum ad adoptionem potestatis ordi- narii sufficit sola insinuatione voluntatis Pa- pæ per suas literas ordinario factas hæc ille, quod non procedit secundum eum. col. 7. & seq. quando soli executori scriberetur, vt prouideret in aliqua ecclesia, tunc non admittitur potestas ordinario, donec execu- tor suam insinuarerit potestatē, & sic erit tunc necessaria literarum executorialium insinua-

insinuatio, & ita debet intelligi gl. que allegate Cōportella m. d. c. sc. capitulo, in verbo, illa, de cōces. prēb. m. 6. & c. si soli ibidē, alias non requiritur insinuatio literarū executoriā liū in, maximē in hoc regno, vbi mandatū ordinariis collatoribus, dirigitur, non executoribus, & hanc sententiam videtur probare gl. in verbo, dirigidū. §. item volu- u de colli. in prag.

Nec refragatur, quod vna res nō debet diverso iure censeri. I. e. quif. de p. u. a. c. cognitum. in si & ibi gl. concord. plena. 12. q. 2. quia hic sunt duæ iteræ, & nō vna, probatur in for- ma seq. ab aliis literas nostras, & ibide, prout in eisdem literis, & ibi in dictis literis, &c. & sic litera executoriales nō sunt hī: accessoriā ad mandatū, quia mandatum sine i. dis vale- ret, & haberetur recurvus ad Papā, nec ob- stat. c. si supergrauis de of. del. in 6. vbi dicitur, quod potestas executoris sit accessoria, & veluti accessoria debet sequi naturam sui principiū, quod est verū, ut extiacto principali & accessoriū exinguatur: ied. iecus est quādō principale extingueretur per ac-cessoriū, vthic esset, quod probatur in §. 1. Supra de mand. vbi sit méto tantū literarum mandati non executorialiū, ergo etiā si Pa-panon daret literas executoriales, valeret mandatū, nisi in hoc regno ratione forme date in his conuentis, sed vt vitetur expēg in aedendo Papā, datur executor in parti- bus ideo non oblit. regula accessoriū.

Tutius tamen putare ante f. illi ambas präsentari, postea si tenerē supradicta, q. sunt notanda, quia doctores nō elucidant. Sed quādō requiratur präsentatio ambari literarū, sicut iudicatu n. in teria camera, vt dicunt inq. starū cōnotatis aliis. an. 1541. die 23. Decemb. super processu motu inter Nicolaū Massuar & Lecobum Barillau, re- ligiosos ratione prioratus de Cour bozon & Thuye diocesis Aurelian.

Depresen. b. Präsentate. Requiritur mā lati pre- tatione mā. l. tentatio, si esset clausula decreti cau- datum, in f. de rebus sc. eccl. a. 2. n. l. dependentiam. si dicteretur ex nunc. Alex. conf. 197. consideratis. 12. 3. vol.

Præterea si dubitetur quib. debent pra-

sentari mandata? Ref. collatoribus quibus Quibus de- diriguntur per hūc text. vobis präsentatae boni presen- fuerint, non dicit executori faciendā præ-

servationem, debet tamē executor recipere.

re literas, antequā conferat. c. si cler. ibi rece-

pisti mandū. de prēb. in 6. ex honore habeat tamen

posse executori insinuari mandatū nō ne-

gat tex. in d. c. sc. capitulo, ibi, ab que alia etiā ex-

ecutoris insinuatio de concess. prēb. in 6. quia

sola präsentatio facta ordinario afficit, er-

go non est alia präsentatio executori faci- enda, vt proximē dixi, & Domini in conf. 14.

in causa. col. 2. tradit executorē datū ad co-

ferendum extante negligētia non teneri

ad fulminationem processus, rediço infra in

forina literarum executor, in verbo, aut negligē-

tes fuerint Item tex. in c. duob. de re. c. in 6. vult

präsentationem fieri debere illis, ad quos

spectat receptio, sed ad executores seu ad

legatū nō spectat canonicoꝝ receptio, er-

go illis non est präsentatio facienda, & quia

illa decretalis duob. de illis non loquitur,

ergo in illis non habebit locum. I. s. v. v. §. de

viro. si. sol. matr. I. si. seruū §. pretor. de acq. h. cre.

& vbi non cōueniunt verba, nec cōpositio.

c. indemnac. §. supra radic. i. ele. in 6. ita autē,

ff. de adm. rui bene facit tex. in c. dil. c. t. us. de offic.

leg. quem sing. no. Barb. in repe. x. ub. C. qui admis-

col. 31.

Nec obstat quod executor dicatur colla- tor, qui nō est ordinarius collator, nec ad eum spectat receptio, de qua loquitur ille tex. Item vnu ex duob. mandatariis debet gratificari, iuxta formam. d. c. duob. sed qui- libet executor gratificari suū impetrantē, & sic esset maior contumia indecīia, per c. pa- storalis supra de re. Itē nō posset vnu ex- ecutor, qui est datus pro vno gratificare al- terum, alias formā nādati excederet, con- tra c. cun. dicti. reſeſi consiluit. Anch. conf. 55.

Ita. Et sic infertur, quod is qui prius præ- sentauit collatori, est præferendus illi, qui ante præsentauerat suo executori, quam- quis postea etiam præsentet dicto collatori, quia præsentatio debet fieri iis, ad quos col- latio spectat. c. duob. de reſeſi. in 6. & ibi Dom. A- illo qui fieri refus: nam quis affumeret v- num executorē Romā, & alium in patria: & executori Romā, statim præsentaret. sic

CCCCC

consuluit Ds. c. 34. graduatus co. 2. Auff. in dec. Thol. q. 25. quidius contrariū tencat D. de Rota. dec. 100. vnu in no. & dec. 403. not. si virus in antiqu. quia sicut non liberatur is qui soluit ei cui presentans non debebat. l. cum maritum & l. seq. multo C. episcopo & de f. l. ita præsentatio facta ei cui fieri nō debebat, non afficit. & sic prima præsentatio vicario viceretur præfatur.

gula canci. 15. quod quando mandatarii sunt datae pares, siue impecrantes, præfertur is. qui literis suis habet clausulam motu proprio, si vterque habeat, vt in hoc regno, vel neuter graduatus præfertur nō graduatus. & inter graduatos magis graduatus ac inter æqualiter graduatos, prīus graduati, necmō colorato titulo, potelliores nō possessorib. & nō beneficiati beneficiatis, & similiter ceteris parib. oriundus nō oriudo, & diocefanō, in reliquis, &c. Ecce ergo quomodo iste qualitates considerantur, quādo ambo sunt pares, tā in literis quād in presentatione, quia tūc collator tenet granficare vnum ex illis, & in has gratificatione debet seruare has qualitates regule prædictae prout consuluit Dom. d. cons. 34. graduatus de Selua, in tract. de benef. in 3. parte q. 15. Multa de insinuatione mandatorum hic tradere, verum enim uero plene tractauit in materia nominationū. q. 14. vbi licet cernere, nō repetito hic. Septem requisita ponit domi. R. seus in suo tract. de mandatis Apost. in 3. parte.

extra a Romanam curiam vacare contigerit, cum plenitudine iuris canonici, ac

a Extra Romanam curiam) Hoc i-
deo dicit, quia beneficia vacantia in curia nullus extra Papam (nisi speciali potestate inunitus fuerit) cōfer. c. 2. de pre. m. 6. & diffi-
cilius conceduntur vacantia in curia per Pa-
pā, vt suis familiarib. possit prouidere; ideo

solet frequētius Papa hoc in suis literis ex-
cipere, vt hic. Et ideo beneficia vacantia in
curia nō debetur mandatario, nisi redixi sup.
in gl. cōprehensa si. prox. in §. declarante. Et ad-
uerte, quod ibi est curia Romana, vbi est
Papa, & nō vbi est audiētia vel cōsiliū. gl. in
§. 1. & pen. de col. in prag. & c. dice: §. consil. in
verbo. curia. de elect. gl. in reg. can. 5. & gl. in ve-
ro. Romana. §. nos itaque in extrau. excrab. lo.
22. no. in c. presenti de preb. in 6. Card. per illum
tex. in c. dura de crim. fali. Ideo beneficia va-
cantia eo loci vbi est legatus, nō dicuntur va-
care in curia, quia Papa tantū quo ad hoc
habet curiā, vt iurib. supra adductis est li-
quidū, ob id nō potest legatus suis fami-
lis & servitorib. ibidē vacantia reseruare, cū
etiam

Notandum est tamen quod dicitur in re-

Forma mand. Apostol.

122

etiam Papam non permittatur, ut in rub. de reser-
ua sup. dixi, ergo non posset Papa concede-
re legato in Francia vacantia iuxta legaru,
ut tantum per eum conferantur, cum saperet re-
feruationem, quae est omnino in hoc regno
exclusa, etiam quia esset magnus praedi-
cator collatoribus Francie, cum legatus soleat re-
sidere in magnis ciuitatibus, ubi multi bene-
ficiati moriuntur, & tolleret iuram regni.

Postremò si aliquis in loco (in quo de-
git curia) suę originis domū habēs, diē clau-
dat extremū in ea, ipsius beneficia non in-
cluduntur, nisi curialis antea fuerit, & oc-
casionē curiae illud moraretur, & presenti. §
fan. de prach. in 6. Item etiam dicimus ibi cu-
riā Fratice esse, vbi est rex, non vbi est cōsi-
liū. De curia vide versus traditos per Dom.
m. e. vno. § porrb. de statu monach. in 6.

Caria inscurat, merecrix est curia dicta.

Curia curatum genitrix, nutritrix, malorum.

*Ignoris notos, in honestis aquath honestos, &c
curiae debetur honor & reuerentia. Bal. in c.
vno, an apud iudicem vel curia que stio. Sc. etiā
inuria facta curia censemter facta principi,
cuius vices representat. lo. de Platea. in l. nemo. C. de digni li. 12. In curia principū detra-
ctores & inuidos abundare, & parafiti par-
tes non erubelcentes, Lucas de Penna te-
statur in l. decurio fortunam. co 2. C. de decur. li.
10. Multa addidi ad Alb. in dictio. in verbo, cu-
ria. & multa licet videre per Polycra. denuo
giscorialium.*

omnib. iurib. pertinetiis & suis ei-
dē N. conferatis b. &c in illa, aut illa
prouideatis, scilicet ipsum ad illū, il-
lā vel illud presentetis aut nomi-
natis. Ipsum q̄ N. in canonicū, & in
frat̄e vestr̄e vel alterius ecclesie
ad effectū tantū obtinendi digni-
tate, personatū, administrationē
vel officium huiusmodi recipia-
tis, statim sibi in choro

*a Pertinentiis) Quarum appellatione
venit Galleg, eos accidunt, vel t'auto de
putata sunt, ut accedant, & ideo petitioni
eis, si accedunt omnia, quae ecclesia per-*

*tinet de iure, cōsuetudine, vel statuto, vt
sunt iura eius parochialia, dos primō in
stituta, decimæ, & huiusmodi. teste Pan. &
alii in c. ad sedē ref. spol. Dec. cōf. s. 16. quoniā col.
pen. vbi fūsūs declaratur, & per Bar. in l. item a-
pud. §. coniunctum si de iniur. Bald. in c. de causis.
col. pen. de offi. deleg.*

Et iste procedens ex d' aplice autoritate, non pot' cogi ad eligendum alteram, cum possit ex vtracq; procedere, si copiatatur se simul: *Im. P. & alii in d' caue off. per tex. m.c. / gnisificantib. de off. illis & poterit ei gerere, vt in parte unius causae veritatem autoritatem ordinariam in alia deleg. per canis de pre. no. in c. innoz. de el. abus. de refolut. vel. m.d.c. caue off. & postea d. l. paris. bid. [la] falc. in s. C. defutus. rex in d' l. l. in p'p. d. presump. Et i' vace pr'ab' et cui annexa est dignitas etiam est conser'vanda.*

mandatario. Idem si dignitas cui annexa
præbenda: tex. in clm. s. de præb.

Mandatū an expiret per acceptationem vnius beneficii eius. Quid si mandatario fuerit in viii mandati collatum beneficium quod postea ab eo eiuitur fuerit: an mandat per acceptationem expirauerit? Res. nō si cu protektione vel ignoranter illud beneficium alteri iure debitur acceptauerit. gl. & doct. in c. 2. de rescr. m. 6. plen. Rom. cons. 329. præsens consultatio. Ideo debet acceptare illud quatenus sibi debetur, protelans in casu euictiōnis de habēdo recursum ad aliud, & superius scripti, vide cl. vli. de præb. cui dedi noui intellectum. & Colle in c. inier. col. vli. de præb. & tex. in c. si plurib. illis in 6.] & quid si plura vacauerint eodem momento beneficia, quod debeatur mandatario. [vide c. si plurib. de præb. in 6.]

De dictione seu. c. Seu.) Alternatiū ponitur. Barbar. & alii in c. si quis presbyteriū de reb. eccl. non aieman. Rom. cons. 65. in si. de sui tamē natura intelligitur augere. si quis tua ff. de auro & arg. gen. legat. ibi, hoc enim verbum, scilicet, seu ampliandi legi gratia possum est. & hoc in legis, secus in contractib. l. m. & Dec. in c. inter de rescr. vbi latius traditur. vide duas limitatio. per las. in l. pen. C. de verb. sign. col. 2. Et quæ dico in tract. q. 14. nu. 44. text. & ibi Iacobi. in l. plerūque. § si. de iur. dot. & g. de bellanera. cons. 2. col. 2. Angel. in rub. de excep. in insti. in pr. Et sic accipitur declaratiū, alternatiū, & ampliatiū, ut nuncupatim scribit Bal. in c. 1. col. vlt. in 2. lect. de iud. Cotta. in 2. parte memorialiū in verbo. seu.

c. Recipiatis.) Et nota quod quādō papa, vel alius confert præbendā personatū, vel dignitatē in ecclesia cathedrali, vel collegiatā tūc mādā postea capitulo, vt recipiant illum, cui est facta prouisio. p. r. b. & in c. post electionē de concep. præb. Et ista recipiō potest fieri canonicos singuliter. Car. in cons. 103. easus super quo. col. 2. Bal. in c. et te. col. pen. de rescr. quia in executione quilibet videtur assumptus, vt facilior sit executio: ergo quod vnu ex capitulo cœpit, alter perficere potest. vnde se x. dicit. quod iudicium inchoatum à pupillo cum autoritate tutoris, potest perficere solus tutor. si i. deo. ff. de euict. nec refragatur. c. in Genes. de et.

quia loquitur de electione prælati, secus ergo in receptione facti & haec etiam recep. potest fieri per ex. ordinarios. a. 2. 2. illo. in de præb. in 5. Pau. & in ob. bal. in capitulo. col. 2. de rescr. & in ob. Barb. col. 8. Et per residentes tempore p. b. licet non faciant maior em partem capituli etiam non citatis absentibus, ut expreſſe decidit de Rapa, in tract. de peste. m. 1. parte 1. pars. & priuilegio, vers. sed vnd.

Sita. non canonici receperint vnu, co-
guntur recipere alterum pro conferuatio-
ne iuris illius tantum, nō sumptuari. Et ita
vidi judicari in parla. an. 1533. die lxxiiij. ne
ius vnius pereat, non habita receptione fa-
cti, & hic nō tenetur soluere aliquid pro
ingressu, ut dixi supra, de referatu. § quia nō
est recepus simpliciter, sic dixi cogenda
ordinarium ad conferendum qualificato, ad
conferuacionem iuris sui, & gl. immediata-
rum. in si. § si quis rescr. de colla. supra.

Notandum est quod duplex est receptio. Vna est receptio facti quando prius facta fuit collatio per papam vel alium collatorem, & postea canonicum illum recipiunt, assignando stallum in choro, & locum in capitulo, & de illa potest intelligi quod supra dictum est. Adeo quod si mandetur capitulo, vt recipiant tale N. in canonicum singuli ligantur, vnde si collegium nolit recipere, quilibet illum recipere potest in eo quod consulit in facto, secus in iure, vt In. & P. docent. in c. et am. et col. pt. dresce. d. in d. c. post elec. de concep. præb. c. si cap. illo. ii. in 6.]

Et ita nō debet denegari post collationē factam, qui capitulum nō habet causę cognitionem, & si velit recipere cognitionem, vedit tanquā ab abusu appell. a capitulo. An deg. qui sic faciebat, & male, & abusu re-
culasse pronunciatur, an. 1537. die 2. Aug. Archam
facit c. cum contingat. in si. de rescr.

Altera quæ sumitur pro collatione iuris canonicalis, & præbendæ gl. in cap. cum ali-
quibus. de rescript. in 6. Rot. decisi. 44. sicut
dubitatum. in nouis. & de hac loquitur. cap.
presentium. gloss. ipsorum de testibus in 6. vbi
glo. dicit in hac vocando esse absentes. se-
cūs in altera. Dom. in cons. 84. quia stud. col.
2. per gl. in c. in verb. recipienda de iuris. in 6. &
ista

ista singulariter non posset fieri per d.c. in Gen. de Rupt. ante c. cum M. no. 15. de constit.

Quatuor differentias inter istas duas receptiones scribit Io. Staphvi. in tract. de literis gratiae. in 5. forma litterarum expectativa. fol. 16 & seq. quas transcripsit Gomef. in eodem mact. ins. forma.

& locum a in capitulo cū plenitudine iuris canonici assignetis: inducentes b eundem N. vel procuratorem suum eius

a Locum in capitulo.) Ista sunt iuris canoniconorum. e pro illorum. de prob. Alia etiā per que probatur possessio probandæ ponuntur in c. de lecho. ibid. & dixi in gl. canoniam, in §. i. supradicte coll.

b Inducentes.) Et sic non sufficeret alii conferre, nisi eidē daretur possessio. Quia per collationem beneficii, vel institutionem, non transfertur possessio. c. cum Bertold. ibi. ipsius influuit in eadem. in possessionem cum induci faciens corporalem de re iudi. gl. in c. pertuas. de donatio. Et antequam aliquis in hoc regno possessorio agere possit, tuncesse habet prius possessionem accipere etiam si in ius alterius subrogatus fuisset. prout tamen dixi vñ. declarantes. in verbo, successores. dem. ad. apostol. Et potest induci quis in possessione per clericū. sive notarium. vel presbyterum. iuxta mandatum episcopi. vel archidiaconi. Debet tamen habere duos testes. ita quorum presentia hoc fiat. & tutius est habere notariū. Ita cōfuerit Paris. nec refert. sive sic apostolicus. sive regius. & intra quod tempus teneatur quis adipisci possessionē beneficij sibi collati. Pan. in e. capitulum. col. pen. dñe. dicit non esse à iure prefixum tempus. sed hodie per reg. cance. 34. tenetur is cui resignati est beneficium. intra sex menses possessionē adipisci. Si moriatur resignans & beneficium ei à papa sit collatum. Si vero collatum sit ab ordinario. intra mensim. sed si resignans viuat. potest usq; ad mortē resignantis possessionē adipisci. Si autē alias quam per resignationē collatum fuerit beneficium aliqui tenetur is intra annum computandū à

die possessionis adeptæ ab aduersario suis possessionē capere. alias in hoc regno excludetur à possessorio. vt in ord. reg. des monachorum possessorio. Boér. plenē in decis. Burdæg. q. 312. sed intra quot. & ego abundantius in præcepto beneficii. [Et debet quis dicere se accepisse possessionē in vim collationis ordinarii. vel prouisionis apostolice. si tamen quis acceperit possessionē non facta mentione tituli. dummodo ille titulus sufficiens sit. non vitiatur possessio. & ita cōclusum fuit. & in mente curiæ retentum. ann. 1540. die

Arrestum.

18. Feb. inter Iacobū ecclisiōn & Guillelmum Caiornel.] & hæc missio seu inducitio. in possessionem quæ inuestitura dicitur. non præcedente collatione habet vim collationis. quādo is habet utramq; potest. Per quem statē. scilicet conferendi & mittendi in posse possessionem. ut hic & de renun. ac c. pro illarū. induci in depreh. c. authoritate. & ibi Pan. de inst. vbi di- possessionē cit quod inuestitura habet vim collatio- & intra nis. Idē tenet in c. 2. de confue. per tex. in 1. de quod rem- consue rectificandi. vbi inuestitura dicitur col' pus. & in- latio. facit c. tum aliquid. de re jcr. in 6 & c. cum dūlio quā in ecclisis. de prob. e. lib. vbi dicitur recepti- do vim col- onem actualē in canonico habere vim col- lationis. inductio vero post collationē di- beat.

cit facti. nullum ius tribuens. sed primū exequens. c. cum olim. dereiudi. & c. ex ore. de his que sunt à maior parte. c. post electione. de concess. prob. sic consuluit Roma. cons. 337. quo ad primum. col. 1. vbi dicit quod hæc in- ductio cum sit facti. & executio præcedē- tis iuris. non potest impediri per aliquam exceptionem vel appellationem. nisi oppo- neretur crimen cum infamia. c. cum ecclesiasti- cœ. de excep. c. constitutus. 2. de appell. c. super his. & c. accedens. de accusat.

Et per hoc dicit Anch. in cle. vna. in 10. no- tab. de concis. prob. quod cum ista possessio sit facti. non tribuit ius. nec est sub eodem genere cum collatione. & ideo collationē nō potest inducere. Secus in inuestitura facta ab eo. ad quem spectat collatio. quia in- vestitura & collatio sunt in aliis funiles. ideo faciliorem functionē recipiunt. quia in eodem genere sunt. l. 2. h. ff. si cert. per. & in symbolizantibus facilis est transitus. l. 1. ff. vnu. 6. paulus. ff. de past. Et una bonorum

CCCCC 3

Possessio in aliam, etiam sibi opposita, converitur, quia in eodem genere sunt. *l. sed cū patr. ff. de bon. poss. l. 2. §. sed f. sub conditione, de bon. poss. secundi tab. tamen bonorum, quia est eiusdem generis cum additione. l. puberem C. de iur. delib. Idem dic in l. si quis. §. iudicium ff. de ope. lib. quod ego intelligere in, qui mitte- ret in possessione exeundo in mandatum alterius. sicut si circa mandatum, quia tunc mittendo in possessione videretur conferre alioqui peccaret sic intrudendo eum & in dubio non debemus presumere delictum. l. merito ff. pro. sc. sed ut res potius valeat quam pereat. l. quorties. 2. ff. de reb. dub. & sup. dicitur.*

Executor Quæratur intra quod tempus debeat ex-
intra quod ecutor conferre: videtur quod salē sex inen-
tempus de-
ses, nō postea excluditur. c. 2. d. concess. præb.
beat con-
ferre.

Resp. contrariū est verum, quia nō est pre-
stituti aliquod certum tempus executori
apostolico de iure, nisi in re scripto appo-
natur. cle. vna. & ibi no. de concess. præb. cle. fide
benfi. præb. ideo potest quandocunq; con-
ferre, sicut Papa, ut dixi in d. c. 2. nam fungi
tur vice papæ. c. san. de offi. deleg.

Fallit quando grauatur certa persona,
ut in his mandatis. nā tunc executor debet
prouidere quam diu durat potestas illius
grauati, cui directū est in mandatu. postea ve-
ro nō poterit prouidere, donec deuolu-
tur ad papam. gl. in §. risum in verbo, refelli-
t. de coll. i. in prag.

Secundo, fallit in executore inferioris
a papa, quia i. habet tantum sex menses,
sicut constituis quia subrogatus debet sa-
pere, naturā eius, in cuius locum subroga-
tur. l. si eum §. qui iniuriarum. ff. si quis eatur.
Io. de Selua in tract. debenc. in 3. part. q. 64.

Tertio, fallit quādū est executori tax-
tum tēpus, tunc temporī limitato nil ad-
detur. l. in agris. ff. de acq. rer. dom. alioqui sine
mandato conferret post tēpus, & sicno val-
leret. c. cū dilect. de ref. vide quā plentus scripsi
in gl. intra sex menses. §. i. sup. de reg. ad pral.
nomine in corporalcm & posses-
sionem in canonicatus & præbendis
aut dignitatis, personatus, admini-
strationis, vel officii, seu bene-
ficii huiusmodi, iuriumque & per-

tinentiarum vniuersorum prædi-
ctorū: defendantefq; b. inductū,
ac facientes N. vel pro eo pro-
curatorem prædictum ad præbendā,
aut dignitatē, personatum, ad-
ministrationem, vel officium, seu
beneficiū huiusmodi quodcum-
que fuerit (vt moris est) admitti:
sibi que de illius vel illorū fructi-
bus, redditibus, prouentibus, iuri-
bus, & obventionibus vniuersis
integre & responderi. Non d.
obstantibus forsitan.

a. **Corporalem.**) Duplex est posse-
sio, corporalis videlicet quæ dictum natu-
ralis, altera ciuilis, quamvis Bart. triplicē
esse teneat in l. s. in prim. ff. de aqu. poss. Et
hæc possessio corporalis probatur. in l. §.
per servum corporaliter pignori datum. si de
acq. poss. & in l. habet. §. placet. & ibi glosa
verbo, corpore, exponit, id est naturaliter de
precario. c. cum contra. in fin. depig. i. quod au-
tem. de iure pat. & sic idem est possessio cor-
poralis & naturalis. Alex. & laf. m. d. l. u. &
de duplice naturali tradit Bal. conf. 33. p. 4.
mitendum ms. vol.

Vel potest dici, quod quadam est pos-
sesso de corpore in corpus, vt si pollio de
re in corpoream, vt equum, alia de corpo-
re in non corpus, vt si homo possideat le-
uitatem. Alia est de non corpore in corpus,
vt si fiscus possideat fundum. Nā fiscus est
personā incorporeal, & ideo ubique dictu-
tur esse, not. in l. i. C. de quadriuen. præf. & in
rub. de sure fisc. lib. 10. Alia est de non corpo-
re in non corpus, vt fiscus & ecclesia, quā-
do habent seruitutem. Bal. in c. coniungi. col-
vlt. de dolo. sicut de damno dicitur in §. fin.
de leg. Aquil. Multa de possessione licet vi-
dere in titulis ordinariis. vide quā dicto iurab.
de annatis. infra in verbo, possessioni. & mar-
chandise materiali possesso. in 3. tomo. ord. reg.

b. **Defendentefq;**) Operatur hæc clausula
clausula executori directa, et iam contra defendantem
tertium possit cognoscere turbantem istum quodque
man. iur.

mandatarium, licet alias non posset. c. pro illorū de p̄b. c. i. de offi. deleg. Facit qd dicit gl. vlt. in c. non solum. de appell. in 6. quod index deputatus in causa appellationis, non potest cognoscere contra tertium atten- tantein. Fallit quando est ista clausula, vt ibidem dicitur per doct.

Item facta executione expirat potestas delegati. c. querenti de offi. deleg. tamen hæc clausula facit, vt executor per aliquid tem- pus possit defendere possessorem. Henric. Boic. & ali in d. c. proslorum. Imo mortuo concedente, virtute itius clausula nō ex- tinguitur rescriptum in illo officio conser- uatoris. c. si. §. officium. de offi. dele. in 6. Ioan. And. & ali in ca. scui. de p̄b. ibidem. sic con- suluit Card. conj. 10. Iacobus. col. i. vers. hic ta- men oritur. in hoc regno Franciæ facta col- latione per executorē extincta est statim sua potestas, ita quod si turbetur mandata- riū, intentat interdictum vii possidentis, & literas manuteneant, siue saime im- petrat à rege, seu à sua cancellaria quas di- rigit iudici regio illius prouinciæ, vbi be- neficium est situm. arg. l. pen. C. x. b. rem. act. & non solent concedi haec literæ à seneschalibus, non solum vel bailliis: secus in literis in casu spolia- tionis, & de nouis dissafinis. Ioan. Berhe. in uschalis. viatio. iuris. in præl. legum regia. Auffr. in sylo. parlam. in i. parte, rubr. de causa nō satis. vers. item in causa. & in iub. de modo procedendi su- perioris dissafinis. Imo in hoc regno exe- cutor non excommunicat, nec cause co- gnitione recipit, sed tantum facit collationē, aliqui si excommunicaret, appelle- retur ab eo à notorio abusu, & reforma- retur per senatum, vt vidi in practica ser- uari dixi informa seq. in verbo, contradictores.

c. *Integrè.*) Quia beneficia debent cō- ferri sine diminutione. esp. vno. vt eccl. i. ast. benef. sin. diminutio. conser. & fructus per residentes integrè recipit. c. licet de p̄b. & de p̄benda integra & dimidia est text. in c. cui, de non sacerdotali. de p̄b. lib. 6. vide tex. in c. cum M. in fine. ibi, cum integritate de conf. de multiplici integritate scripti in l. silua. §. integr. ff. de verbo. signif.

d. *Non obstantibus.*) Ista est ultima

pars mandati, cui addi, & subtrahi potest. *Her quæ-*
pro facti qualitate. nam si illegitimus, vel ea pars mā-
alius inhabilis impetrat mandatum, his dati, an se
non obstan. potest addi. nō obstante quod de forma,
de legitimo matrimonio matus non fuerit & de clau-
& ideo ista pars quo ad omnia verba hic clausula non
posita non est de forma substantiali, sed nō obstan.

obstantia generales sic, sine quibus man-
datum suas non contineret partes, ideo
forma omittetur. quare licet in ista par-
te non apponetur hæc clausula de certo
canonicorum numero, si non dirigeretur
ordinario habenti collationem p̄benda-
rum, credere in valere mandatum, si in
dispensatione supra poneretur, quia istæ
non obstantia non debent ponni nisi fue-
rint necessariæ, & aliae etiam necessariæ,
debent addi, vt supra dixi. Et ideo in uno
mandato vidi illam clausulam mandati vlti-
mam, seu si dictus præsens non fuerit,
&c. fuisse omisam, tamen mandatum bo-
num, & secundum formam fuit iudica-
tum per prædicta.

Et nota, quod hæc clausula non iustifi-
cat impetrantem in literis papæ posita. Fel. in
ca. col. 3. in si. vers. lim. 3. derefor. & quāvis per
hanc clausulā non augatur gratia. cle. i. de
p̄b. tamen declaratur intentio circa con-
cessa. Bal. in leam quā. col. 9. ver. sed pone. C. de
fidei. Fel. in c. nomulti. col. 28. in 15. concl. dcre-
scrip. vbi de his non obstantib. plenè, & ad
saturitatem licet videre. ego multa cu-
mulaui in extra. ad reprimendum. in ver-
bo non obstantib. quo in lœfæ mai-
statis crim. proceda. vbi Bart. multa dicit
ad illum recurrito.

Nota tamen quod in omni materia de-
rogatur per verba generali emissa ab eo.
qui potest derogare, siper ea appareat de
eius mente, videlicet quod intendit dero-
gare. Ioan. And. in c. i. col. pen. de excepte. refert
Collect. in cap. cum dilecta. col. i. drescript. &
plures text. cumulat. Ioan. And. in cap. vno. in
fin. de excess. prel. in 6. tamen non derogatur
iuri patronatus laicorum; referte Roma. in *Clausula*
repet. l. si vero. §. de viro. col. 18. ff. solut. matr. non obstan-
fal. 23. Et ista clausula non obstantibus in legibus
non est necessaria in legibus, quamvis in non est ne-
rescriptis, & statutis necessaria sit. Bald. in *cessaria*,
marga.

marga. in verbo, clausula q. 10. alleg. gl. sing. in verbo. nullan. in c. remans. de re/cr. Nam i. e. cunda constitutio prima derogat. sine alia expressione. c. 1. de conf. mā.

(ut si pra.) de certo canonicorum numero, & aliis constitutionibus & eccl. ordinationibus apostolicis, ac dicta vestra, vel alterius eccl. iuramento, b. confirmatione

in inferiori an a Constitutionibus.) Quibus non posse vti possunt derogare inferioris. clem. ne Roma clausula n. de c. Ideo nullus inferior potest vti clausula derogatoria, vt pote, non obstante aliis constitutio quaque, vel constitutione in contrarium faciente. Alex. & alii int. Nemo potest ff. de leg. ratione.

a. Nec valebit conuentio, vt pars non foluens intra terminum præstitutum, possit excommunicari nō præcedente mortuine, & sic non seruata forma. c. Iac. de sent. excom. Iam. & Pan. in c. P. & G. de offi. deleg. Alex. int. alia. §. eleg. inter. col. 3 ff. sol. mai. vbi etiam dicit non valere conuentione, vt quis propria possit capi auctoritate, quia nō est dominus membrorum suorum. Lliberba-

mo. ff. ad leg. Aquil. nec potest elector dam-

nare heredem ad soluendas vsuras legata-

riis, si distulerit legata soluere. Bart. per illu-

text. in l. 3. §. fi. & ibi addidi. ff. de annuis lega-

Sed operatur haec clausula, vt videantur

le beneficium sublata, vel saltem dilata statuta ecclesiasticu-

am posse nō contraria, forte requirentia: quod impre-

sacerdoti transit sacerdos: nam sufficiet quod intra

mandata. annum præmoneatur. de Rota dec. 4. 66. no-

ruo cōferr. Et quod statua. in antiqu. non tamen derogant

ordinationi fundatoris, nisi exprimatur,

sicut de iure patronatus laicoru dicitur in

deciſ. 3. ſi ſtatutum in no. vbi dicitur per hanc

clausulam non tolli defectu personæ, nec

induci dispensationē contra ius cōmune,

vbi. lo. monac. in c. cum aliquib. de refcr. in 6.

nō induci-

per non

cōfessibus.

Defectus. deſciſ. 3. ſi ſtatutum in no. vbi dicitur per

hanc clausulam non tolli defectu personæ, nec

induci dispensationē contra ius cōmune,

vbi per istam clausulā generalē in reſcri-

ptis poſitum censetur regulis cancellaria-

derogatū, niſi expreſſa de illis fiat mentio.

teſte Ioan. de Selua in trac. de benef. 3. part. q. 4.

Gomes. q. 3. in propositio regula. vbi plenē ex-

plicat. ſi tamē dicatur nō obſtantib. regulis

cancellaria, omnib. videtur derogatū, per

quas poſſit confeſſio impeditri, vel differri.

Dom. in c. ſi propter derefc. de ſtyle tamē can- cellaria Rom. eſt quod expreſſa fiat men- tio. t. ſte D. Gomeſ. vbi ſo. pr. q. 6. Imō in dote, quod nō valeat legatum, vthæres teneatur foluere vxori decem, quoſq; dote habebit. conſultuit Anch. conſ. 93. verba. & Soci. conſ. 56. viſo. in 3. vol.

b. Iuramento.) Hoc ideo expreſſit. Abiu- quia diſpoſitio derogatoria non tollit actū rati- um iuratum. Itē nec papæ conſtitutio, vel ſta. iurato- turū, ſeu ordinatio, niſi exprimatur, ut hinc voluntati ſing. in c. cū non deceat de ele. in 6. cl. ducl. ſ. f. ge- deſep. Poſſem adducere Ludo. Rom. ſin. 7. 5. verba. in rep. 1. ſi vtr. ſ. de vtr. 2. fallen. ff. ſol. mai. & conſ. 514. & conſ. 404. & conſ. 436. Alex. & Vinc. in l. 1. in pr. ff. ad legē Fal. & Alex. conſ. 27. in 2. vol. nu. 25. & conſ. 205. ibid. & conſ. 38. q. 2. in 2. vol. & 52. nu. 32. ibid. & conſ. 12. 5. in 6. vol. Poſſem etiā ad corroboracionem huius dicti adducere Bayb. in c. 1. col. 17. nu. 75. de refc. & in cle. 1. col. 3. de ele. & conſ. 23. col. 4. in 1. vol. & conſ. 47. col. 39. ibid. Dom. in conſ. 82. Iaf. conſ. 23. col. 6. vol. 2. & conſ. 20. ibid. ac conſ. 173. col. pen. vol. 4. & in l. 1. col. 9. in materia feudali, & in tract. de forma & ſolemitate actus. ſol. 94. Rot. deſciſ. 93. manuq. Thomā Ferrariū. cauſ. 55. Fel. in c. nu. 2. de poſſ. Bened. in rep. c. R. synatus. in verbo, etiam in 2. nu. 18. de teſtam. Poſſem allegare alios docto- res antiquos, maximē Alber. in par. ſlato. q. 16. & Vinc. de Camb. in tra. clausula in clau- ſulanon obſtantib. fo. 7. in parvo vol. alio quos de induſtria millos facio: tum quia reca- tiores eos alligant, tum ne lectorē turbā allegationem fatigem. & plenillime Fel. in

conſtituc. de refc.

Iugat etiam in alio haec clausula, vt licet Periori

quiſi ſurauerit tempore ſue receptionis in manu in

canonicū ſeruare ſtatuta & cōſuetudines paſſionis

laudabiles ecclesie, ſitamē poſtea impe- trat. à papa præbendari vel. huiusbeneficii ſurau-

re. contrā conſuetudines ecclesie, nō erit per

min. de Rot. 2. deciſ. 294. huiusq. mmo. Aliquā

ſulam apponi, ſupplentes om̄em defec- tū

quā tantum defectus iuriſ poſſitū nō na-

turalis, nec incapacitatē perfonæ tollit. &

& ibi Cardin. Ant. T. alii de translat. Fel. in c. ex-

parte

*De clausu. parte. i. col. 16. vers. & istis addit. & c. postulat. co.
la supplem. 16. ver. terius casus de ref. Dec. cōf. 441. & cōf.
in omnem 515. & cōf. 141. & cōf. 602. Guido pape in suo tra-
dere ref. & cōf. 65. Alex. cōf. 79. mī. volū. n. 20. Soci.
cōf. 120. col. 3. mī. vol. vbi licet de hac clausula
videre alia. Et per Bert. cōf. 41. multa sunt nu-
8. vol. 1. de primo impreßis. Et nullus citra pa-
pam vel principe non recognoscēt super-
iorē pōt hac clausulayti. Ias. in l. nemo potest
no primo. in secunda lectura ff. de leg. i. vide text.
in extra. si de treuga & pace in communib. & lo.
Dayna, in verbo plenitudine. in rub. deregia. ad
p̄el non in faciend. supra cod.*

*Statutum c. Confirmationē.) Nam statutum cō-
per papā firmatur a papa censetur esse papē. l. 1. §. 0.
obstatu-
mī. C. de pēter iure enīc. si a pōpolice de p̄ab.
in & quā-
in 6. Idē dicitur in c. quia s̄cpe. de el. in 6. & le-
tō. tolle pos-
gatus vel alius inferior non pōt illud tolle-
re. c. inferior. 21. dis. cl. ne Romani. de el. dicitur
quod statuentes possunt tollere statutū. ca.
pro ill. rū. de p̄ab. quatenus respic̄t utilitatē
propriā. tecū si e. clesīa, vel aliorum utili-
tate, vel fauore publicū respiceret, aut quā-
do statutū nō teneret sine confirmationē Pa-
pē, vel q̄n̄ esset apposita clausula decreti.
Fel. in c. qualiter. i. col. ii. in 6. limūatio. de accus.
& in c. sū. aceſſiſſent. no. 3. de cōſt. tex. in c. dilectio.
& ibi doſt. de p̄ab. Et iſtud operatur hāc ex-
prefſio, quia clausula, nō obſtātib. nō tollit
dispositiones per principe cōfirmatas gl.
in cl. dudum. in fī. in verbo pāſta. de ſepul. Fel. in
c. cōſtitutus. col. pen. vers. conſidera. 3. de ref. Ias.
cōf. 105. in cauſa. col. 2. in 1. volū.*

*Item clausula nō obſtantib. statutis talis
ecclesiā non tollit statuta illius ecclesiā,
cōdita per Papā p̄adecessorē. Lud. Roma.
cōf. 327. Itē ſunt quia diſſicilius tollit Papa
conſtitutiones p̄adecessoris, quām statu-
ta inferiorum, iniuriā enim mihi facio,
cum p̄adecessorū meorū tura pertur-
bodicit Papa in c. quod vero. 25. q. 1. Nec reſra-
gatur c. i. de conſt. in 6. quia verum eft quod
ignorare p̄aſumitūt statuta inferiorum,
tūlū illa ſciat, quod facilius ea tollat nō di-
ſtib. cōf. 105. quod non tollat. Fel. in c. nō au-
tō. in 6. vers. no. 2. de ref. De confirmationē
in forma multa, & quotuplex ſit tradit Pan. & Dec.
in rub. de conſt. vii. per ſouū gl. in c. quia diuerſi-*

tatem. de conceſ. p̄ab. vbi ponit tres effectus
confirmationis in forma communi tradit
etiam Pan. in c. cum ſuper de cauſa pōff. addit
etiam confirmationem operari iudicis de-
cretū Bal. in l. quācunque. col. 2. C. de bonis que
liber. Itē tribuit cauſam p̄aſribendi. Ioan.
And. & ali in c. dudum. de dec. & vltra p̄aſtat
authoritatem administrandi, vbi aliās ele-
ctus non poſſet administrare. gl. in c. quanto.
63. diſt. not. in c. auaricie. de ele. in 6. Pan. in c. no-
ſti. & c. transmiſſam. de elect.

Item confirmationē etiam in forma com-
muni facit ſententiā p̄aſumū iuſtam. In
inc. ea que dēre iud. Alios effectus vide per
gl. in c. frater. 17. q. 4. & doſt. in l. more. ff. de turis.
omni. iud. quia hic de confirmatione poſtem
facere magnum tractatum.

apostolica, & vel quāis firmitate
alia roboratiſ b statutis & conſuetu-
dinibus c contrariis quibuscūq;
d, aut ſi vobis, communiter, vel
diuſim ab apostolica

a. *Apostolica.) Alia ergo eſt authoritas Authoritas
apostolica, Alia eſt legationis. c. hi qui. c. ſia- apostolica
poſtolicæ ſedis. c. ſia ſede. de p̄ab. in 6. Vnde le- & legatio-
gatus nō pōt dicere authoritate apostolica nis diffe-
concedimus, ſed authoritate legationis. & runt
per hoc patet, quod is qui eft adcep̄t poſ-
fessionem in vim bullæ legati, ſi dicat pro-
uifionis apōtolicæ, falſum dicit, vnde vide
reiici adcep̄tionem poſfessionis in vim pro-
uifionis apōtolicæ, q̄ erat accepta in vim
ſignature legati. vt diſi. in tract. de pacifi. poſ-
ſi. poſſe adiūcipi poſfessionem in vim ſigna-
ture etiam legati, quia gratia eft perfecta,
ibiprobauit.*

b. *Firmitate.) Vt pote adiectione p̄e. In statutis
næ, ad quam poſſunt etiam carentes iuris- an pœnæ
dictione fe obligare inuicem, vt obſeruent adiūcipi poſ-
ſtatutum, licet aliās non poſſint carētes ju- ſint.
riſditione adiūcere poenam in statutis eo-
rum, niſi in caſib. traditis per Ias. in l. omnes
populi. n. 35. col. 8. ff. de iuſt. & iur. Aufſre. in decif.
Tholofa. q. 405. vel dic firmitate, videlicet cō-
firmatione legati, aut epifcopi, vel alterius,
ſeu alia firmata. gl. in c. cum aliquibus. de re-
ſcr. in 6. & c. quia ſepe de ele. eodenſi.*

DDdd

b Statutis) Et si capitulum cathedralis ecclesiae potest facere statuta licita, non tangentia generalem statum ecclesiae, vel praeiudicium episcopi. gl. sing. in c. constitutionem. §. caterun. ingl. 1. de verb. sign. in 6. Fel. abunde in c. cum omnes col. 4. de conj.

Et in literis gratia solet itatutis ecclesiastiarum derogari, ut hic. Iecus in signatura de iustitia, arg. I. falso. C. de diuer. refc. ibi, quæ ad ius rescribuntur, ut e. causam. de refc. hoc nominatione docet. Io. Staph. intract. de literis gratiae. fo. 149. vers. hinc est quod. Et an appellazione statuti veniat & comprehendatur ius commune, vide per Dominic. & alios in c. statutum. in prim. de rescriptis. in 6.

No. de ver- c Contrariis Ideo dicit quia Papa cō-
do, quibus- suetudines feruari vult. c. si de cons. in 6. quā-
cunq; do nō sunt contrariae actui pro quo scribit.

No. de ver- c Contrariis Ideo dicit quia Papa co-
bo. quibus- suetudines seruari vult. c. si de conf. in 6. quā-
cunque. do nō sunt contrariae actui pro quo scribit.
c. ex parte. & ibi gl. & doct. de conceſſ. preb. cl. du-
dam ſ. p. ibi, in quantum ſunt premiſiſ. ali-
cui priuilegiis ſunt contraria de epul. gl. in verb.
racantib. in auth. de hære. & ſal. coll. 9. in prin. A-
lex. cōſ. 122. in 4. vol. de hac clauſula late Feli-
x. in c. nom nulli. de ref. doct. in c. ſi propriet. illo tit. in
6. Videl. in tract. clauſ. fo. 7. col. 3. & seq. D. Probu-
m c. ſi de conf. in 6. Apud Ilo. Monach. & c. et cui. i-
bid. Imo non valer gratia vel recipiſſ. cō-
trarium conſuetudini, ſtatuto, vel priuile-
gio, niſi de illis ſiat mentio, ſaltē per hāc ge-
neralem clauſulam nō obſtantib. & c. vi hic
quia ſicut concedendo legē poſteriorē nō
videtur derogare cōſuetudini, vel ſtatuto
c. i. de conf. in 6. ſic faciendo gratiam vni, non
videtur tollere conſuetudines, vel ſtatuta
cōtraria. Perus. in c. cū aliquib. i. no. de ref. in 6.
c. vi līmo. de conf. eo. lib. & c. cū in eccl. de preb.
ibid. ide apponitur hāc clauſula non ob-
ſtan. &c. * Itē valet gratia, in qua impetrat-
ur dignitas, liſet non exprimatur Franci-
ſ. conſuetudo, per quam non debet confer-
ri, niſi canonico. ut ſcripsi ſuperius in rub. de
refuſa. ſ. ſi. & hoc docet Franciſ. Marc. in deciſ.
ſuſ. q. 133. in 2. parte.

d Quibuscumque) Et dicit quibuscumque, nam quando duo vel plura obstant, non sufficit quod unum vel duo remoueantur, etiam si apponatur clausula generalis, sed omnia tolli debent, ut hic per haec verba ge-

neralissima quibuscunq; Bal. in l. finalis
Ælia senia per illuc tex de here inf. & in l. col.
7. C. de furti la. cony. 233 presens confidetur col.
7. in vers. nono facit in 2. col. quod inuenitur in
perius inter consilia Alberii Brioni conf. 8. immatri-
ceria feudali qui si Papa sciuillet vnde
ctus non dispensaret, vel non ita de leui mi-
postulati in fidere est. Dom. cij. 33. pro examina-
tione col. 3 & Dec. conf. 54. reverenter col. p. 10
tex. in l. qui testamento in primis hi. statutus ut
huius impeditat filii test. i. non sibi, si alius non obstat
canonum de etat. & qualis in 6. Dec. conf. 62.
v. so p. n. col. penult.

Hæc clausula icerit si bene generalis, restringitur tamē secundum materię iudiciorum, in c. solitu de maiorum & ad personam habiles. L. quia iuris. S. f. de c. s. f. ec. c. quia plerumque de off. in illigere ipsa plene declarata in 28.7.7. ait ff. qui saty d. cog. & l. quidam s. de c. d. l. quodcunque de verb. obl. & c. 7. magnificus. in 1. vol. & conf. u. 8. contra donationem. col. 3. vol. 4.

fit sede & indultum quod ad receptionem vel prouisionem alicuius minime teneamini, quodque de canonicatibus, & prebendis, seu dignitatibus, personatibus, administratibus, vel officiis, vestre vel alterius ecclesiarum, aut aliis beneficiis ecclesiasticis, quibuscumque, ad vestram collationem, prouisionem, praesentationem, nominationem, seu quamvis alia dispositionem communiter vel diuisim pertinentibus, nulli valeat prouideri per literas apostolicas non facientes plenaria & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et qualibet alia dicta se disindulgentia generali, cuiuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam, vel totaliter non insertam efficitur.

a. *Indultum*) Eter hoc patet, & per

a Indultum) Et per hoc patet, & per
verba contrariis, &c. quod si mandato diri-
gatur

Et indul- rigatur ordini Cluniacensi qui habet indul- tio, ut non teneatur accipere imperatrices a se- infaci- de apostolica sub speciali gratia, vel comu- damento, ni si de ordine Cluniacensi, vel de huius- modi indulto expressa fuerit facta metio, tamen per haec verba censetur facta sufficiens intentio, prout concludit Cardin. in clem. duum §. nos vero q. 9. & seq. de epul.

*Etiam per ista verba apparet, quod nu- quam ligantur manus Papae etiam per quae- cunq; indulta, & priuilegia sua, vel fuorū praedecessorum quo minus illis derogare possit. *tex. m. dudu. de prob. in sext. c. inveniunt.* deel. quia non potest legē sibi dicere, à qua non licet recedere. *I. si quis in prin. ff. de leg. 3. c. ff. de res. in 6. nisi per via contractus, r. i. uperius dixi p̄f. ad r. ab. de coll.* Alioqui in andata non facta mentione de indulto, non vallet. *c. eu. ordinā. & ibi Feli. in f. vbi tradit hos tres casus fallen de res. probat Paul. Varijs. con. 79. adiunction. col. i. l. in 4. volum.**

Primus quando impetratur mandatum ad collationem prioris, qui in diecisi est unus illius ordinis, tunc valent litera ta- centes ad ordine, quia non possunt verifi- cari nisi in illo quo reprobatur *ibi Fel.* quia non sciuit Papa illū esse de ordine priuilegiato: quod si sciueret, forte non concesseret. Ideo si monachus impetraverit benefi- ciū spectas ad collationē sancti Martini Par- risieni, nisi exprimat Cluniacē, nō valebit im- petratio. *ii. pulchre dedit Coll. & in propri- uis terminis in ecclesia. col. pen. de fortis leg.*

Secundus casus est, quando est facta metio de ordine, à quo precē det. dicit ille ordo, cuius erat habēda metio, & eiulde natura, quāuis sine diuersi habitus, & nominiis, vt S. Benedicti sit metio, à quo ordine def. dicit ordo Cluniacē qui habet priuilegiū, de quo sup. nam tunc sufficeret secundum eum.

Tertius casus est, quando quis impetrat beneficium non regulare, neq; spectas ad collationem prioris, sed seculare spectans solum ad eius presentationem, quiatque non requiritur expreſſio ordinis, nam ex quo indulatum dicit quod non teneantur recipere, illa receptio intelligitur de bene- ficio, quod liberē spectat ad religiosos. *se-*

cus in beneficio ad quod p̄ſentationem habent, quia in illo non dicuntur recipere, niſi diceretur in indulto, in ecclesiis ſu- is demini prouideri poſſe ſine ordinis ex- preſſio. vide Fel. in c. accedentes. de p̄ſcr. & in can. nulli. col. 5. de reſcr. per hanc clauſu- lam iſtā tolluntur difficultates, quod pro- deſt ad indulta cardinalium.

b. Plenam) Plenum dicitur multis Plenū quo- modis. Primo dicitur cui nil addipotest, modis ca- nec minui. ca. bene quidem. in prim. 96. difſ. vel piatur. cui nil deficit. arg. c. nihil. 7. q. 1. inc. cuñ con- tingat. col. 4. de reſcr.

Item plenum dicitur validum & firmū, vt id quod hac auſoritate fit, valeat. *I. idem Pomp. ff. dñe epi. arb.* Item plenum dicitur o- minia necessaria, & utilia comprehendens, *ribic. & l. sicum dies. §. plenum. & gl. in l. ita demum. §. ff. de recep. arb. vbi dicit plenum, quando doli mentionem continet.*

Aliquando dicitur plenum, liberum, quod potest iniquum & quo p̄ferre, qua- fi voluntariū. *l. fideicomissa. §. quanquam ff. do leg. 3. Bal. confi. 383. m. 3. ro.* Vnde si procura- tor habeat plenum mandatum, idem po- terit facere, ac si haberet mandatum gene- rale, & cum libera. *Bar. in l. procurator, cui li- bera. ff. de procur. & l. procurator. C. illo titul.* *Fel. in cap. nonnulli. §. junct. & alii. col. 1. de reſcript. & princeps faciendo gratiam, vide- tur remissionem tantum penae facere. Bar. & Sali. in l. fin. C. de ſent. paſſis. ſed ſi faciat plenam gratiam, & bona videtur remit- tere. *Iaf. in l. ſibi. §. i. circa fin. ff. de paſſ. Fel. in cap. inter quatuor. m. de maior. Hipp. ſing. 246.**

D D D D D

De clausula pleno iure quid importet, De clausula vide per Guida Pape, in suis decis. qu. 537. dixi l. pleno ius ſupra. Alexand. con. 208. in 2. vol. & conf. 162. vi. re. ſis. in ſia. in 6. vol. ac confi. 140. viſo. col. 2. in 7. vo- lum. Corne. confi. 305. col. 3. volum. i. & confi. 329. colum. 2. ibidem. & Iaf. confi. 128. videveretur. col. 4. in 4. vol. & in l. ſita ſtipulatus fuerit. si Titius. 3. notab. ff. de verb. oblig. Fel. in ea. conqueſtus. de foro comp. & capit. auditus. col. 2. de p̄ſcr. & tunc ecclesia dicitur ad aliquem pertinere pleno iure, quando ipſe, & nō aliud exercet

ibi iura episcopalia. & quoniam de priuilegiis Pan. in c. querelam. col. 2. de electio & in c. demonstratis per docto. & docto. & c. in Lateran. de prebentia cumulata Hipp. d. fui. 24.6. & Dec. cōf. 43. & pro tenuis. co. 2. de hoc abunde scriptis in l. Heremius. ff. de verb. sig. Et sic postquam supradicta in genere sustulit non obstantia, ibi non obstantibus quibuscumque, hic prosequitur magis specificè, & prout faciendum esse censet Ias. cōf.

Iurans non 121. viso themate. in 4. vol.

reuocare Quid si quis iurauerit non reuocare. & procurato - curatorem, an possit eum reuocare etiam rem an pos non facta plena & expressa mentione iuravit illum re mentis quod si teneret gl. sing. in c. si de proc. in vocare. 6. licet sit per iurus reuocans. secundū Pan. in c. extirpāde. §. qui verò col. 4. in repet. de preb. & Barba in rub. dēreh. eccl. non alien. n. 49. & Ias. in l. duob. §. ff. de iureiu. & in l. fin. forrem. §. si centū. col. 3. de condi. indeb. & in l. si mibi & tibi. §. in legis. col. 3. in 2. lett. de leg. 1. & in l. si ita quis. §. ea lege. nu. 14. ff. de verb. obl. & conf. 21. n. 2. vol. securus in patrono laico, qui iurauit non variare vnius facta presentatione, ut varia re non possit. teste Curio in tract. de iure patr. in verbo. ius. q. 12. Boer. q. 202. ad secundam.

huiusmodi gratiae impediri & valent quomodo libet, vel differri, & de qua cuiusque; toto tenore habenda sit in nostris literis mentione specialis, seu si di etus N. præsens non fuerit ad præstandum de obseruandis statutis & consuetudinibus vestrae vel alterius ecclesiæ solitum iuramentum dummodo in absentia sua per procuratorem idoneum e., & cum ad ecclesiam ipsam accesserit corporaliter illud præstet. Datum f. &c.

a Impediri) Idem dicitur in c. cum non deceat. de elec. in 6. [Et ca. si proprius de res. ibid.] **De clausu. b Differri**) Hæc clausula operatur, quod ad differri licet per verbum non obstantibus statutis, vel tali posse per quæ nostra concessio impediri vel tel.

li posset censeantur sublata statuta imponentia effectum gratie omnino, & exceptiones pereemptorie, tñ si non tollant, sed differant, non censemuntur sublata per illa verba: ideo Papa hic apposuit, vel differri. Dom. in c. si proprius col. s. de res. per gl. ibi, in verbo, impediri. Et sic tolluntur per hoc clausulam dilatoria exceptiones, teste Fel. in c. nonnulli. col. in ver. no. tertio de res. Ideo si statuto ecclesiæ caueatur, quod mandatarius non habeat priuimum beneficium, si esset prebenda ecclesiæ cathedralis, sed aliam si: si prius vacet prebenda, non debetur mandatario: nisi illa clausula esset in rescripto apposita: gaudere ergo debent mandatari propera illa verba. Cald. cons. i. d. ref. D. Gomes. q. 6. in proem. regularum cancellarie, & in regula de non tollendo ius que situm. q. 10. Nam aliquando differre in longum tempus, & tollere in totum æquiparatur in c. si super officio de legato.

c Mento (specialis)) Hæc clausula tollit subreptionem & defectum intentionis Papæ, quia licet non valeret rescriptum, nisi fieret mentio ordinis Cistercienc. & cum ordinem de rescr. Nee rescriptum contra personam miserabilem, nisi specialiter exprimatur. Inn. & alti in c. significantibus. def. deleg. Tamen per hanc clausulam Papa intendit derogare cuicunque privilegio, & statuto, etiam si specialis mentio de eo esset facienda, vt docet Card. in consig. factum sic se habet. col. 4. & sic per hanc clausulam, etiam regulis cancellariae derogatur, quævis de eis expressa mentio fieri debeat teste D. Gomes. in proemio regularum cancell. qu. 6. vt supra dixi. vbi etiam dicit indultis cardinalium per hanc clausulam derogatum sine alia expressione.

d Statutus) Si iuraret feruare statuta, & consuetudines ecclesiæ, illud iuramentum intelligitur secundum formam literarum, & iuramentum habet tacitas conditiones, scilicet quatenus non repugnat literis. Ioam. Andr. in regula inspicimus. de reg. iur. lib. 6. in mercuria. quem referat sequitur Fel. in c. cum accesserit. nu. 29. col. 13. de conflit.

c 113-

Procator c. Idoneum. Id est habentem specialem mandatum ad hoc. arg. l. si mandas. §. s. f. f. mai. al. s. non diceretur idoneus. ex. un. gl. in c. ex parte de ver. sig. hoc expresso scribito. Staph. intra de literis gratiae. fol. 104. de vi. & effectu clausulari plus dicens, procuratorem debere mandatum habere speciale iurandi in animam constituentis. arg. tex in cap. procurator. de elect. in 6. tamen licet præstiterit iuramentum per procuratorem, quod præsens in ecclesia iurare adhuc seruare statuta, tenetur ratione copulae hic posita, dum dicit: Et cum ad ecclesiam, &c. De qua in c. 2. dñe scribi. Et quot modis dicatur quis idoneus, plenè scripti in l. probum. in fin. ff. de verb. sig. Et ita in hoc mandato habes ad minimū vigintiquinq; clausulas notandas, quas ex supradictis elicere poteris & intelligere, plenius eas explico in praxi beneficia.

Ipudate f. Datum) Et sic tempus concessi mandati debet in mandato apponi, vt sciatur prioritas & posterioritas: vt in data sexti patet, & in c. pe. de rescr. eo. 11. & iuribus. sequ. Regula ergo est, quod in mandatis à diuersis impletatis impicitur tempus datae. & eam c. & c. consuetudo. de rescr. c. sio tempore. tit. in 6. Et qui prior est tempore, potior est in iure. reg. qui prior dñe reg. iur. in 6. Etiam si in secundo esset clausula decreti, & in primo non, adhuc præfertur primus, cum presentatio afficiat præbendam primo: ergo secundus non poterit eam habere. capitulo de conce. præb. in 6. Etiam si secundus primo presentauerit, adhuc primus præfertur. cap. eum cui. de pre. in 6. & d. c. sibi qui de rescr. illib. & dixi sup. eo. in gl. presentate, imò etiam si primum mandatum esset generale ad primum beneficium in dioecesi Parisi, vacaturum, & alterum speciale in ecclesia S. Marcelli illius dioecesis, præfertur primus, etiam si vacer beneficium in ecclesia S. Marcelli. c. ex parte i. de off. leg. de Rotadec. 106. inno. & decif. 323. nota. Paul. in antiqu. & gloss. in §. visum in verbo, data. de colla. in prag. Sed in Francia non datur unum magis generale, quam aliud, per hanc concordata, alioquin non valeret, quia

forma non seruaretur. Quæ regula non procedit, quando in secundo rescripto esset apposita clausula anteferri. gl. in c. s. f. s. l. & tex. in cap. pen. de concess. præb. in 6. tunc secundus præferetur. Cardi. cons. 18. diebus lapsis, quæ in hoc regno non apponitur, & & ii apponenterur, vitiare mandatum quia non esset secundum hanc formam.

Secundò non procedit, quando primus fuit negligens. c. ubi qui dñe sc. in 6. c. si clericus. de præb. eo. lib. Fel. plenè declarat in c. capitulum. de rescr. & sup. dixi in proximo. in gl. prosequentes. [& de falsitate in hac data constituit Dec. cons. 75. in causa falsitatis. dixi in formanoue prouisio. in fin. in praxi. benefi.

Tertiò, quando primus non esset qualitatis requisitæ ad habendum beneficium curatum, quia fortè minor. c. sio. de rescr. in 6. vel secundus expressit dignitatē, primus non, & vacavit dignitas, præfertur secundus. cap. quia sepe de præb. in 6. In hac forma omnia exprimuntur, vt licet in ea videre.

Quarto, si esset apposita clausula, quod duxerit acceptandum, de qua in c. a. de cōcess. præb. in 6. tunc si primus non acceptauerit, secundus præfertur. Rota decif. 37. not. quod rbi in antiqu. quod etiam nō procedit in hoc regno.

Quinto quando primum erat conditio-
nale, nempe ante purificatam eonditionē
secundus præferetur. c. si pro te. de rescr. in 6.
gl. in cle. vna. de conce. præb. Dom. cons. 107. su-
per primo.

Sexto, vbi primus mortuus est, vel du-
xit vxorē, seu renunciauit suz primæ accep-
tationi, seu mandato, de quo per gl. & doc. in
cle. gratie. de rescr. & c. cū inter. de renun. de Rota
decif. 123. nota quod rbi, in antiqu. & quando di-
catur renunciare tacite, dixi supra in prox.
in verbo prosequentes.

Sepimo, non procedit quando unus me-
diatorius habuisset suū mandatum ante co-
ronationem Papæ, alter post, per gl. sig. in
verbo, Pontificatus in data sexti, quod intelli-
ge rihibet dicitur.

Oktavo, nō procedit quādo primū erat
surrepitum, vt in c. sio tempore, de rescr. in 6. date nō in-

Ego vero dedi nouū intellectū ad c. ei cui isto dicto pugnans. de præb. in 6. in §. volumin. in

In manda-
tempus
date nō in-
spicatur.

DDddd 3

et tempore racemonis. de c. sup. Pet. late scribit in c. eam te in fine refe. & c. lmo. in le. vlt. vbi distinguit undeum casus illo ui. Et in vlt. repetitione quā hic feci, sustinui conclusiōē, in mandatis tempus datae non attendi: & respondēbat ad c. eam te ibi, si data literarū diligenter attendisses, qđ ibi nō probat data debere inspici, quia cōditio nō ponit. Si respondi ad c. constitutus, qđ non attendebatur tēpus datae, quia non expreſſerat, quod debebat, videlicet numerū canonicoꝝ, & sic mandatū non valebat: idē responderē ad d. c. s̄eo i tempore Nec me conturbauit. ca. duobus. deſc. in 6. ibi ſi non apparet, qui p̄imō imp̄rauerit, quia ibi nō debuit iūni argumentū a contrario: nā elicit contra iura, & refutare iūriū correſtio. gl. in c. cupientes. h. quod ſi per viginti. de cle. in 6. Minus dixi facere c. eam cui de preb. in 6. Nam ibi hoc est ratione canoniciſtus collati, quia ius erat acquisitū ratione illius c. ſi clericus illorū. Et ſic potest ſuſtineri iſta conclusio. quidā op̄oſuere. d. c. ſi ſuper gratia de offic. de leg. in 6. quod nil facit, & in actu diſputatio poterit ſic responderi.

Notandum eſt, quod vltima linea huius mandati debet compleri & finiri cum aliis æqualis, nec debet pars eius prima vel vltima vacua remanere, & potest continere hoc videlicet, Datū Romā tertio Caend. Ianu. pontificatus nostri anno secundo, & non debet breuiari ſic, anno ſecundo, quia h̄e diſtiones numeraleſ, vt viretur fallitas (quæ frequens eſt, maximē in beneficio propter dulcedinem illorū, vt experientia docet, & dixi in bulla cōne Domini, art. 4. in verbo, extendeſt) debet extenſe ſcribi. Reg. cancelli. 14. nifi in nomine pontificum, vt tēpore Innocentii Papae III. Eugenii Papae V. & ſic de reliquo. Provinc. fol. 4. vers. hodie. & tota debet compleri linea, in qua ſcribitur diſtio Pontificatus, & nō debet in alia terminari, nec debet haec data duas integras lineas cōtinere, imo in initio penultima linea neceſſe eſt ad minus duas diſtiones praecedentis clausulae contineri, telle Arch. in ſumma. 25. q. 2. vbi plus dicit, qđ una litera non debet ponit ſuper alia cauſa abſcreuiandi, vt pontifex, fed ad longū ſcribi

*Nota quā
modo de-
bent scribi
dua vlti-
ma linea
mandati.*

debet pontifex, telle ſpecie de reſe. preſenſ. tri-
mo ignor. col. 3. vidi tamen contraria ferari
& dixi ſup. in prim. huius forme. glo. 1. ideo in
pen. linea mandati ſit ſoleſ ſcribi, ſipatia-
tur. Datū Romā apud ſanctum Petru. an-
incarnationis dominice. 1525. Poſteam li-
nea vltima ſequentia ſcribuntur, incipiendō
a principio vſq; ad finē, licet ſit aliquod
ſpatium in medio diſtioniū, non in prin-
cipio linea vel in fine non vitiat, vſiſ. Ter-
tio Nonas Ianu. pontificatus nostri, Anno
Secundo.

Et in literis Apostolicis, nō ſcribuntur Diphthongi, hodie diphthongi, licet olim in aliquibus literis antiquissimis inueniantur ſcripti: quod voluit Pius Papa II. ſucitate, & illi-
lum abbreviare, ac reformare, quianō eſt
cum venustate verborum & elegantiā co-
positus, vt teſtatur Provincia fol. 14. vbi et-
iam dicit anno biſſexti ſcribi debere pri-
mum dic biſſexti ſic, primo ſexto Cal. Fe-
bruarii: & ſecundum ſic, ſecundo ſexto
Cal. Februaria, quod facit ad intellectum. l.
cumbiſſetus, & ibi dixi. f. de rebus ſig.

Forma literarum executorialium
mandati Apoſtoli.

*S*imiſi modo Leo, &c. Di-
lectis filiis N. & N. ac N. in
officialibus a ſalutem & in digni-
tatem ſuoulicam benedictionem. Hoc
die cupientes vt diſcepto filio N. cle-
rico N. diocesis, iuxta illius que
olim per felicis recordationis Ge-
gorium Papā IX. prædeceſſorem
noſtrū ad tunc epiftopū Nouion.

*O*fficialibus.) Eſic requiritur qđ
executores huius mādati Apoſto-
lici habeant dignitatē, de qua loquitur c. fla-
tuū in prim. de reſe. in 6. Potet tñ unus articu-
lus continens merū factū, viptote miffione
in poſſeſſione, comitti alteri etiā non habē-
ti dignitatē, per gl. ſing. in cle. vna de offi. deſeg.
& qñ requirunt aliqua purificatio gratia,
potest executor eius non conſtitutus in di-
gnitate dari, & qualitates. c. flatū. in ex-
ecutori.